

Srečanje z dr. Marjanom Senjurjem

Na katerega konja naj stavi Pomurje, smo vprašali našega tokratnega »znamenitega Pomurca« dr. Marjana Senjurja, dekana ekonomske fakultete Boris Kidrič v Ljubljani, ki je med drugim naglasil: »Kot ekonomist ne dam veliko na značilnosti, kot so razvojno obetavne, visoko tehnološke dejavnosti. To so naturalne kategorije, ki imajo lahko ekonomsko prednost, lahko pa ne. Zato se tudi nisem voljan vnaprej postaviti proti tekstilni industriji, niti proti kmetijstvu. Tudi dobre naravne možnosti me kaj dosti ne ganejo, če jih ni mogoče vnovčiti. Mislim, da se je treba usmeriti v iskanje takih dejavnosti, kjer je najugodnejše razmerje med končno ceno in stroški.« Vestnikov februarški intervju z njim lahko preberete na 4. strani.

NASLOV

O ženski in porodniški

Očetova dobrota je višja kot gora, materina dobrota je globlja kot morje, pravi japonski pregovor, irski, da za vsako mater sije sonce samo na njenega otroka. Oba pa smo iz knjige Človek v zrcalu pregovorov izbrali zato, da v naročenem uvodniku pred dnevom žena izdvojimo za matere (predvsem pa otroke) najpomembnejšo pridobitev zadnjega časa pri nas — podaljšani porodniški dopust. Veliko (tudi odvečnih) besed je bilo izgovorjenih (in črk zapisanih) pred realizacijo, čeprav z izjemo materialnega drugih protiprognoz ni bilo. Pa še ta je vprašljiva, posebno če bi seštel že samo ure in ure, izgubljene v prepričevanju o umestnosti podaljšane porodniške (ki jo drugod po svetu in v Jugoslaviji že imajo!) ter jim pristeli še stroške bolniškega dopusta za nego in varstvo otrok. Izračun bi se gotovo iztekel podaljšanemu porodniškemu dopustu v prid. Beseda dopust je pri tem sila vprašljiva, saj matere dojenčkov in ostalih otrok dobro vemo, da skrb za no-

vorojenca v najnežnejši dobi ne zasluži takega naziva, ki spominja na brezdelje. Je bolj razdajanje kot dopustovanje in formulacija si je gotovo izmislil možiki, kot imajo le-ti največkrat odločilno besedo tudi ko gre za druga vprašanja.

Pa ne bi delili sveta na moškega in ženskega, čeprav je čas ob dnevu žena mnogokrat edinstvena prilika, da opozorimo na mnoge neaktivnosti pri delitvi dela tako v hiši kot na delovnem mestu, predvsem pa v politiki, kjer premalo uporabljamo prirojeni ženski instinkti in pridobljeno praktičnost pri reševanju mnogih, ne le po spolu določenih vprašanj. Tisto o štirih vogalih pri hiši na ženskih ramenih ni iz trte zvito in v takih domacijah je običajno več reda kot v svetu, ki ga označuje tekma za prestiž in z njim pogojene morije, kot so nesmiselne vojne, teror nad civilnim prebivalstvom in posamezniki, ki si, tako kot pokojni švedski premier Olof Palme, prizadevajo za demokracijo. Zanj je potrebna zrelost, ki naj bi bila osnova tudi za odločitve, da v družini, ko mati ne doji, ali ni drugih razlogov, lahko dobi porodniški dopust tudi oče. V samoupravnem sporazumu o porodniškem dopustu to sicer drugače (in podrobneje piše), vendar o tem drugič, tudi z vidika, da sta za otrokov nemoten razvoj potrebna oba roditelja.

Tokrat pa še pripis, da je materinstvo le ena od (čeprav bistvenih) potrditev ženske, ki ji godi močeva in pozornost sodelavcev ter jo razneži sinov šopek, vendar ne le ob 8. marcu — dnevu žena, ki ima vse manj skupnega z Rozo Luxemburg in svojim izvorom ter življenjskim vsakdanjkom.

Brigita Bavčar

Kulturna obzorja na 5. strani Vestnika so tokrat v znamenju 12. srečanja plesnih orkestrorjugoslovanskih radiotelevizij — Glasbena parada Radenci 86 ki je od 25. do 27. februarja potekala v Radinu.

Leto XXXVII
Št. 9
Murska Sobota
6. MAREC
1986
CENA 80 DIN

VESTNIK

Izpolnimo svojo volilno pravico in dolžnost

Za nami so številne predvolilne aktivnosti v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Na kandidacijskih zborih smo zaupali pomembne delegatske dolžnosti številnim sodelavcem in s tem izrazili željo, da bodo po ta delegatskega, skupščinskega odločanja v četrtem mandatu še učinkovitejša. V Pomurju ugotavljamo, da je med kandidati za delegate ustrezna zastopnost mladih, žensk in predvsem strokovno usposobljenih.

To je pomemben pogoj, da bomo znali in zmogli premagati sedanje gospodarske težave, okrepiti moč socialističnega samoupravljanja, predvsem pa uveljaviti vlogo in položaj delavca pri ustvarjanju in delitvi rezultatov njegovega dela. Kandidacijske zbornice, konference smo povezovale tudi z razpravo o kritični analizi političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Povsod je izražena zahteva po večji osebni in kolektivni odgovornosti, po spreminjanju metod in oblik dela DPO, ki morajo pravočasno in z vso odgovornostjo upoštevati pripombe in predloge članstva. To je toliko pomembnejše v pripravah na kongrese ZSS, ZK, ZSMS in ZZB. Skratka, naj bo manj neplodnega sestankovanja in več neposredne akcije, ki vodi k napredku.

V Pomurju smo bogatejši za pomembno spoznanje. V vseh štirih občinah se je za samoprispevke ob uspešno izvedenih referendumih ponovno potrdila visoka solidarnostna zavest. S tem smo neposredno dokazali, da nam ni vseeno, kakšna bo naša

življenjska kakovost. Tako v praksi na najbolj neposreden način izražamo načelo opiranja na lastne sile. Uspešno teče tudi akcija zbiranja sredstev za opremljanje kirurgije. Z zbranimi sredstvi in s pomembno pomočjo širše družbene skupnosti v Sloveniji bomo bistveno izboljšali zdravstveno varstvo.

13. in 16. marca bomo izrazili našo volilno pravico in dolžnost. Poskrbimo, da bomo vsi pravočasno obveščeni o sestavi naših in skupnih delegacij. V veliko okoljih imamo odprte kandidatne liste. S tem je ustvarjena možnost, da izbiramo med več kandidati. Volilni odbori so dolžni zagotoviti tajnost glasovanja. Storimo vse, da bo, vsak volilec oddal svoj glas.

Po volitvah nas čaka pomembna obveznost. Samoupravni organi in DPO so dolžne več storiti za sodelovanje v delu delegacij in delegatov, skratka za ustvarjanje vseh možnosti za uspešno delo delegacij in s tem večje učinkovitosti in možnosti vplivanja na odločitve.

V večji meri kot je bila dosedanja praksa moramo uveljaviti stalne kadrovske priprave na volitve.

Izpolnimo svojo volilno pravico in dolžnosti z vso odgovornostjo. Dokazali bomo, da želimo aktivno sodelovati pri graditvi jutrišnjega dne in krepitvi samoupravnih socialističnih odnosov kot pogoj za svobodno in ustvarjalno delo in življenje.

Boris PREJAC,
predsednik Pomurskega
medobčinskega sveta SZDL

Kako dokončati kirurgijo v Rakičanu?

Zahteva Pomurcev po republiški solidarnosti upravičena

Na zadnjem zasedanju skupščine Zdravstvene skupnosti Slovenije so delegati med drugim obravnavali začasni finančni načrt za letošnje leto in srednjeročni program Zdravstvene skupnosti Slovenije. Ker nobeden od omenjenih dokumentov ne vsebuje predvidenih sredstev republiške solidarnosti za dokončanje kirurškega bloka bolnišnice v Rakičanu, kar je dolg iz minulega srednjeročnega obdobja, so pomurski delegati v svoji razpravi opozorili na obveznost republike. Gre za okrog 760 milijonov dinarjev po cenah s konca lanskega leta. Zahtevi Pomurcev po republiški solidarnosti delegati niso nasprotovali, zato je bil sprejet sklep, da se ta obveznost republike vnesi v dogovor o temeljnih družbenega načrta SR Slovenije. V tem trenutku namreč ni bilo mogoče določene opredeliti obveznosti, ker se niso znani načini vira financiranja. Zagotovilo Zdravstvene skupnosti Slovenije, kot tudi republiškega izvršnega sveta je, da republiška solidarnost bo, vendar se še ne ve, iz kakšnih virov. Zahteva Pomurcev je, da bi ta sredstva čim prej dobili in da bi dela pri dokončanju kirurškega bloka potekala nemoteno. To tem bolj, ker se je s februarjem iztekel samoprispevek za gradnjo kirurškega bloka kot glavni vir sredstev. Če republiške solidarnosti ne bi bilo, bi na objektu, ki je v zaključni fazi, nastala velika gospodarska škoda, razvrednotena pa bi bila tudi velika solidarnost delovnih ljudi in občanov Pomurja, ki so danes vložili ogromna sredstva v gradnjo kirurškega bloka, sredstva pa zbirajo še naprej.

F. Maučec

Kako si natočiti bistro Muro iz kalnih valov? Svoje glavi so. Vsak hoče po svoje. Na enem bregu zeleni, na drugem energetiki. Vpijejo drug na drugega, a se ne morejo (nočejo!) sporazumeti. V bistvu pa je vsem jasno, da je reko vredno in potrebno energetske izkoristiti. Vprašanje je le, kakšna bo ceha. Poglejte stran 11 in vse vam bo jasno. (B. Z. Posnetek: Jože Šabjan)

V boju proti raku nismo več brez moči

Da bi rakavim bolnikom omogočili celostno — psihosomatsko — obravnavo, želimo v Pomurju organizirati onkološki dispanzer. Strokovna skupina dispanzerja bo bolnikom (ob povezavi z ustreznimi zdravstvenimi ustanovami) omogočala humannejšo vsestransko zdravstveno obravnavo. Ena izmed pomembnih nalog dispanzerja bo psihoonkološka dejavnost, namenjena vsem bolnikom, ki bodo to obravnavo želeli ali je bodo potrebni, ter njihovim svojcem.

Cilj te dejavnosti je reševanje čustvenih problemov, ki jih bolezen ob diagnozi rak skorajda obvezno ustvarja. In ko nas doleti ta vest, običajno do temeljev zamaje »naše svetove«. In čisto se vse, prej tako stabilno, varno, pomembno — skoraj že večno — v trenutku razblini. In v strahu, ki se nas loti, ostaja le moreči ZAKAJ. In jutraj ZAKAJ, in opoldne, in v sanjah, in mimo njih. In tedaj se nas loti gnev. In ZAKAJ iz gneva — »zakaj ravno mene«. In ZAKAJ iz potrtosti, in ZAKAJ v potrtosti. In ZAKAJ iz upov v upe. In ZAKAJ, ki pripelje do sprejetja diagnoze. In nato »kako sedaj?« In vse bolj ostajamo sami, sami z gnevom, potrtostjo, upi in s sprejetjem. Lažje nam je, če so drugi ob nas. A naš rak je naš rak.

O teh stvarih običajno molčimo; zdravstveni delavci, bolniki, svojci. In običajno drug drugemu lažemo. In če to pomirja — naj bo mir. A ko laž ustvarja še hujski nemir, bo treba reči in biti pripravljen. Reči odkrito, pazljivo, obzirno. Človek sliši, kolikor zmore.

In tako bomo v okviru psihoonkologije začeli govoriti: o svojem doživljanju, o svojih strahovih, o sebi, o svoji borbi. Psihoonkološka dejavnost bo v začetku osredotočena le na KLUB (skupine) žena po operaciji raka na dojki. Delali bomo po vzorcu dela na onkološkem inštitutu — UKC v Ljubljani — njegovem psihoonkološkem oddelku. In

žene bodo na srečanjih v skupini v razgovorih s strokovnjaki raznih medicinskih strok reševale ne le zdravstveno problematiko, pač pa vrsto osebnih, čisto človeških in hudo intimnih problemov.

In te, ki bodo želele, bodo sodelovale v raznih prostovoljnih oblikah laične pomoči drugim rakavim bolnikom — po vzorcu, ki ga bodo na osnovi svojih lastnih izkušenj oblikovale.

Njihovo delo in njihova srečanja bodo velikega zdravstvenega in vzgojnega preventivnega pomena, kajti pomagali bodo pri reševanju vrste problemov in tabujev, ki so v naših okoljih še vedno živi. Eden izmed teh je zastrašujoče prepričanje, da je rak bolezen, ob kateri je človek brez moči; da je diagnoza rak diagnoza smrti. In toliko so ti tabuji, da ne prisluhnemo sebi in svojemu telesu, tudi tedaj ne, ko se bolezen že zaznavno javlja; v fazi torej, ko

je pomoč še najlažja in najuspešnejša. In do zdravnika tako često prihajamo že v najhujših fazah bolezni. In iz teh in podobnih tabujev smo zdaj otrplo nemočni, ko bi bilo potrebno narediti samo korak, ali nesmiselno bezljavni, ko bi bilo treba govoriti le o strahu, nastalem iz tabujev. In iz strahu pred boleznijo tekamo zdravi od zdravnika do zdravnika, o strahu ne spregovorimo, iz vidom ne verjamemo.

In v skupini: druga ob drugi, z boleznijo, vsaka s svojo zgodbo, manj osamljena, bolj hrabra in življenju predana — za vsak njegov trenutek v njegovi enkratnosti, neponovljivosti in samo naši, z njegovo srečo in nesrečo. Da bomo v boju z boleznijo odpornejši, močnejši, manj bolni, zdravi!

Dispanzerja še nimamo. S psihoonkološko dejavnostjo bomo začeli v marcu.

dr. Nikica Stegmüller-Tribnik,
specialist-nevropsihiater

Ponovno

INPAK v Gornji Radgoni

Novi sejem, ki se bo začel 2. junija in bo trajal do 6. junija, je pravzaprav dopolnitev Kmetijsko-živilskega sejma v avgustu. Že nekaj let so se na tem specializiranim sejmu pojavljali tudi razstavljalci embalaže. Ti so dali tudi pobudo, da bi obnovili sejem embalaže, ki je bil v podobni obliki pred dvajsetimi leti v Ljubljani Radgonski sejem ne bo konkurenca že uveljavljenim podobnim sejmom embalaže v Mariboru in Zagrebu, ampak njuna dopolnitev. Prav tako bo to koristna dopolnitev Kmetijsko-živilskega sejma, zato so se v okviru Gospodarske zbornice Slovenije in Gospodarskega razstavišča v Ljubljani odločili, da bo vsako sodo leto sejem v Gornji Radgoni, vsako liho leto pa v Mariboru.

ARCEOMURKA

SOZD kmetijstva, živilske industrije, trgovine, gostinstva in turizma MURSKA SOBOTA

Čestitamo vsem ženskam
ob mednarodnem
prazniku
8. marcu

20 odstotni popust v MORAVSKIH TOPLICAH

ob nakupu večjega števila vstopnic za kopanje. Sindikate in druge organizacije, izdajte priložnost. Informacije po telefonu 48-210.

Vsa Evropa ima velike nevšečnosti zaradi obilice snega. Ta stanovalec iz Morlaixa v francoski Bretanji pa se je moral spopasti z goro krompirja, ki so ga kmetje, nezadovoljni z vladno politiko cen, nasuli okoli njegovega spacka.

Olof Palme — žrtev atentata

Ponoči od petna na soboto je sredi Stockholma, zadet od krogle, med prevozom v bolnišnico, umrl Olof Palme, švedski premier. Laže je bila ranjena tudi njegova žena Lisbet.

Olof Palme, rojen leta 1927 je bil utemeljitelj švedske aktivne nevtalnosti, zagovornik urejanja odnosov med razvitimi in nerazvitimi. Nastopal je v imenu Švedske, njene socialdemokratske stranke in socialistične internacionale. Velikokrat je posredoval v mednarodnih sporih. Kot preprost človek, je tudi tokrat — in usodno — odklonil osebno varstvo, ko sta bila z ženo v ne-

kem stockholmskem kinu.

Olof Palme je že sedmi voditelj države ali vlade, ubit v sedanjem desetletju. Leta 1981 so ubili predsednika Liberije, predsednika Bangladeša, iranskega in egiptovskega predsednika. Leta 1982 so ubili libanonskega predsednika, leta 1984 pa je postala žrtev atentata indijska predsednica Indira Gandhi. Poskušali pa so atentatorji v zadnjih petih letih ubiti še sedem drugih predsednikov držav in vlad, med njimi leta 1981 ameriškega predsednika Reagana in leta 1984 britansko ministrsko predsednico Thatcherjevo.

Palmejeva smrt je boleče odjeknila tako na Švedskem kot po vsem svetu.

Švedska varnostna služba je po umoru premiera Palmeja določila oborožene telesne stražarje za vodilne politike. Vršilec dolžnosti predsednika vlade Ingvar Carlsson pa je ob tem dejal, da takšna praksa ne bi smela postati rutinska.

Zadnji pomemben politični umor na Švedskem je bil leta 1972, ko so blizu mesta, kjer je bil umorjen Palme, ubili kralja Gustava III.

pismo iz beograda

OMEJENOST

V Beogradu, kot tudi v drugih velikih mestih, se občani vse bolj množično ukvarjajo z vrtničarstvom. Na vsakem neobdelanem prostoru med stolpniciami je vse več vrtničkov, lastniki počitniških hišic spreminjajo svoje cvetne grede v nasade povrtnine, tisti, ki nimajo zemlje, jo kupujejo in sploh vsi poskušajo spremeniti svoje nedonosne rekreativne aktivnosti v donosne — z obdelovanjem zemlje.

Zanimivo pa je, da občinske in krajevne strukture nimajo nika-kršnega smisla za spodbujanje takšnih aktivnosti, temveč jo samo tolerirajo — kot nekaj slabega, začasnega zaradi slabih časov, kajti sicer bi jo prepovedali, češ da je socialistično samo delo v svojem pokli-cu, kot da je proizvodno delo izven delovnega mesta in delovnega časa — sovražno. To pa je omejevanje občanovih, delavčevih proizvod-nih pobud, negovanje nedela, med tem ko se hkrati na ves glas bori-mo za cenjenost dela, kar je zapet podcenjevanje dela, če delavca spreminjamo v borca in ga nenehno pitamo z vojno tehnologijo, ki nas priganja za frontno stabilizacijsko angažiranje, na nekakšne boj-ne in borbene linije, kjer se človeka ne ceni po delovnih rezultatih, temveč po bojevitosti v spopadih z nasprotniki, ki si jih je treba izmi-sliti, če jih ni.

Teza, da občan v mestu sicer lahko goji povrtnino ali kaj druge-ga, ne sme pa pridelkov prodajati, še pridelava presežek glede na svoje družinske potrebe, je takšna omejevalna teza, ki kaže omejenost ti-stih, ki jo vzdržujejo v vsakdanosti. To pa je tisto, o čemer pravi dr. Stojan Tomić, redni profesor fakultete političnih znanosti v Sarajevu: »Vse dokler posamezne institucije pojmujejo stabilizacijo kot stagna-cijo, kot stagnacijo ali upočasnjeno gibanje, nimamo izhoda iz seda-njega stanja. Tako dolgo, dokler se politika zožuje na redukcijo in prepoved (redukcijo zaposlovanja, reducirano stopnjo proizvodnje in produktivnosti, reducirano šolanje, reducirano zadovoljevanje stano-vanjskih in drugih potreb), ni izhoda iz sedanjega stanja, kajti revo-lucionarna politika je priložnost za nove nove prodore in gibanja. Ne kaže torej sprejemati dejstva, da bo prihodnje leto težje kot realnost, temveč je potrebno to realnost spreminjati.

Žal so se tudi funkcionarji že navadili nekakšne obrambne poli-tike zadrževanja stanja, kakršno je, kar je v bistvu priznavanje ome-jenih možnosti in razvoja, ki niso rezultat sprejetih načel samoupravljanja temveč omejevanja aktivnosti in samoiniciativno prepoveda-nega ali politično nedovoljenega. Strah pred nevarnostmi krize, gos-podarske ali katere koli druge, vodi k obrambniškemu delovanju tako posameznike kot forume, ki niso dovolj vizionarski, da bi v slehernem spopadu, sleherni krizi videli tudi priložnost za revolucionar-ne poteze, za revolucionarno velikopoteznost, ki jo je Tito izkazal v nekaj velikih kriznih trenutkih — 1937., 1941., 1948. in 1971. leta na primer.

V kriznih trenutkih je pač treba delati velike korake, da bi pre-skočili ali enostavno prestopili velike ovire, ustvariti razmere za ures-nicevanje novih vrednot, ne samo braniti ustvarjene vrednosti. Vprašanje, ki ga Tomić postavlja, je torej, ali je stabilizacija rešitev za sedanje težave, če jo doživljamo kot stagnacijo, stanje na istem mestu, kot padec stopnje rasti proizvodnje in produktivnosti, kot upa-danje zaposlenosti, kot počasna odplačila dolgov?

Tomić pravzaprav kritizira ohranjen distributivni delovanje v naši družbi, ki še vedno blokira razmah samoupravljanja, ki bi, če bi lahko razpelo vsa jadra, zaplulo v prihodnost z uresničevanjem polne zaposlenosti, polnejšem izobraževanju in usposabljanju podmlanka za sodobne in prihodnje potrebe družbe, polnemu reševanju stano-vanjskih vprašanj in hitremu odplačevanju dolgov.

Ta kritika seveda ne drži za vse dele Jugoslavije in jugoslovanske prakse enako, drži pa vsekakor za vsako področje, ki na kakršen koli način ovira proizvodno in vsako drugo samoiniciativnost prebivalstva. Da takšnega načina delovanja na podlagi takšnega načina mišljenja pri nas ne manjka, vidimo vsepovsod okrog sebe in tudi iz primerjav z drugimi, ki se šele opredeljujejo za samoupravljanje kakšne podobne vsebine, kot je na primer videti iz prikaza beograjske te-levizije o sproščanju pobude občanov v snovanju proizvodnih aktivno-sti, vseh tistih, ki jih pri nas samo toleriramo v raznih oblikah šušmarstva na bedni polorganizirani ravni, kot je na primer omenjeno mestno vrtničarstvo.

Viktor Širec

v žarišču dogodkov

SOSEDSKE ZDRAHE

Romuni in Madžari se že nekaj časa pričajo o tem, ali so Madžari v romunskem delu Transilvanije enostavno Romuni, ki govorijo madžar-sko, ali pa so to Madžari. Prva trditve je romunskega, druga pa madžar-skega izbora. Da bi bila zadeva še bolj zapletena, je treba omeniti še bolgarski način reševanja podobnih zadev. Tam so se — po uradni verzi-ji — vsi »bolgarski muslimani« prekrstili v Bolgare. Rezultat: spor med Sofijo in Ankaru.

Takšno reševanje že samo po sebi občutljivega vprašanja, vnaša v balkanski prostor ne-mir in je potrditev trdoglavega dejstva, da človeku ni mogoče odreči pravice do narodnostne opredelitve, neglede na to, na kateri strani meje živi. V Evropi ni vojn, s katerimi bi popravljali politične zemljevide. Evropa se je spopazovala o miru, sodelovanju, o nespreminjanju meja in o zaščiti manjšin. To-da, vse vendarle ni tako in mar-sikje poskušajo z nekakšno no-vo formulo, kot je tista o »na-rodnostno čisti« Bolgariji, ki je pripeljala do spora med Bolga-rijo in Turčijo, že leta pa tli tu-di med Bolgarijo in Jugoslavi-jo.

Romunska stopnja »narod-nostne čistosti« je v primerjavi z bolgarsko nekoliko blažja. V Romuniji so vsi prebivalci Ro-muni, čeprav nekateri pripada-jo drugim narodnostim. S tem so umetno združili dva različna pojma: državljanstvo in narod-nost, pri čemer ima prvo očitno večjo veljavo.

Ni še dolgo od tega, ko so ponovno trčila madžarska in romunska gledanja glede pri-padnikov madžarske narodno-sti v Romuniji in romunske na Madžarskem. Gre pa pri tem predvsem za 17 milijona Madžarov v Romuniji in le za kakš-nih 35 do 40 tisoč Romunov na Madžarskem. Sekretar CK madžarske partije Szűrs je

pred nedavnim preko radia po-vedal, da se »po krivdi Romu-nije« odnosi med obma država-ma, po srečanju med Kadarjem in Ceausescu leta 1977, niso izboljšali in da bi po mnenju madžarske strani »ob strpnosti in dobri volji ter obojestranskem razumevanju« lahko reši-li vsa odprta vprašanja. Szűrs je posebej poudaril, da madžarsko-romunska odprta vprašanja niso takšna, da bi jih bilo treba »internacionalizirati«, se pravi Budimpešta ne terja spre-membe mej. Szűrs je Romuni-ji očital, da vodi v šolstvu in kulturi omejevalno politiko do Madžarov, prav tako tudi pri stikih med Madžari in »romun-skimi Madžari«. Nekateri trdi-jo, da ima vsaka tretja madžar-ska družina ožjega sorodnika v Romuniji, stiki med njimi pa so možni samo v hotelih. Madžari sicer ob vsaki priložnosti poudarjajo, da so narodnosti pri njih in v sosednjih državah »most sodelovanja«.

Kako gledajo na to sosedsko zdruho v Bukarešti? Transilva-nija je bila stoletja v sklopu Madžarske, precej časa pa tudi Romunije. Kakšen naj bi bil to-rej narodnostni značaj te po-krajine? Zgodovinarji obeh drž-av poskušajo »prešteti« tako Madžare kot Romune v Tran-silvaniji v zadnjih dveh stolet-jih. Kako na zadevo gledajo Romuni, nazorno kažejo naslo-vi nekaterih člankov, tako na

primer Romania Literara: Madžarski šovinisti in revizio-nisti ponovno na delu, ali pa Contemporanul: Nevarna igra potvarjanja zgodovine, in: Re-vizionistične ideje v publikaciji Madžarske akademije znanos-ti.

Bukarešta trdi, da Budimpe-šta poskuša dokazati madžar-ski značaj Transilvanije (po madžarsko Erdeljske) s »pače-njem zgodovinske resnice«, da »tiska laži« in da »napačno obvešča javnost« ter »ustvarja protirumunsko razpoloženje na Madžarskem«. Takšne ocene romunskih zgodovinarjev se nanašajo predvsem na madžar-ske trditve o tem, da so »madžarska plemena, ki so se prise-lila na ozemlje današnje Tran-silvanije, naletela tam na Slo-vane in neka druga ljudstva, ne pa na Romune«. To so madžarske trditve na romunsko, ki pravi, da so »na tem prostoru že od nekdaj živeli Geto-Dača-ni, predniki sedanjih Romu-nov, in to še prej, preden so se priselili Madžari«.

Madžari, in tudi pripadniki drugih narodnosti, imajo v Ro-muniji svoje šole, časopise in folklorne skupine, toda kaže, da Madžarski to ni dovolj. Ro-munske oblasti menda že nekaj let ne reagirajo na madžarsko zahtevo, da bi v Bukarešti, kjer živi okoli 300 tisoč Madžarov, postavili Dom madžarske kul-ture, podobnega, kot ga imajo v romunskem glavnem mestu Francija, ZDA, Italija, ČSSR.

Na te sosedske zdrahe med Madžarski in Romunijo z nič prevelikimi simpatijami ne gle-dajo tudi v varšavski zvezi, ka-tere članici sta obe.

Še neznanke

Zima se noče posloviti, toda kljub temu je spomladanska setev vsak dan bliže. Za setev industrijskih rastlin je zagotovljenega do-volj kakovostnega domačega se-mena. Uvoziti pa bo potrebno se-me povrtnin in okoli 7000 ton se-menske koruze, ki je že tri deset-letja nismo uvažali. Lanske poz-noreče sorte koruze je namreč v času cvetenja prizadela suša, zato je bilo bolj malo pridelka.

Za gnojenje in dognojevanje posevkov bo potrebnih 1,92 mili-jona ton sestavljenih rudninskih in dušičnih gnojil. Za zdaj ni te-žav pri preskrbi zaščitnih sred-stev, nasprotno pa je mehaniza-cija premalo pripravljena. Naj-večja neznanka pa so gospodar-ski ukrepi, ki bi morali spremlja-ti ne le setev, ampak celotno pri-delavo hrane. Tako naj bi dose-gli spremembo neugodnih krat-koročnih posojil v dolgoročna, ugodnejši položaj kmetijstva v primerjavi z drugimi deli gos-podarstva, nižje obresti itd. Marca naj bi sprejeli tudi novi zakon o regresiranju cen gnojil, zaščitnih sredstev in semen v naslednjih petih letih, kot je povedal sekre-tar splošnega združenja za kme-tijstvo in živilsko industrijo Ju-goslavije Tomo Kuzmanovski.

Napetost v Čadu

V afriškem Čadu je ponovno prišlo do nekakšnih intervencij libijske in francoske vojske. Uporniške sile, ki jih podpira Libija so z novimi ofenzivami prisilile sile predsednika Habreja k umiku. Habreja so denarno podprle ZDA, v glavno mesto Čada pa so pri-speli tudi francoski padalci. Ni popolnoma jasna vloga libijskih sil, ki so okupirale severni del dežele. S tem se razmere v tej afri-ški državi hudo zapletajo in grozi jo s požarom širših razsežnosti. O čadskih zapletih so pred dnevi razpravljali tudi v Organizaciji afriške enotnosti.

Nova deželna prestolnica

»Avstrijska zvezna dežela Spodnja Avstrija — največja med vsemi in z 1,2 milijona prebivalcev — ni imela svojega upravnega središča. Ze od leta 1921, ko so tudi Dunaj razglasili za deželo, je bil Dunaj tudi upra-vno središče dežele Spodnje Av-

strije. Že pred dvajsetimi leti se je pojavila zamisel o lastnem deželnem središču. O tem so se deželani odločali na nedavnem referendumu. V igri je bilo pet mest, največ glasov pa je dobil St. Polten, ki leži v osrčju Spod-nje Avstrije.

Spet poziv k miru

Po enotedenski razpravi je Varnostni svet OZN soglasno sprejel re-solucijo, ki poziva Iran in Irak naj takoj prenehata s sovražnostmi, umakneta čete na mednarodno priznane meje in dovolita posredovanje generalnega sekretarja OZN Pereza de Cuellarja.

V petih letih, kolikor traja iraško-iranska vojna, je to že šesti poziv varnostnega sveta.

Države članice Arabske lige so Iran obtožile, da zavrača vse miro-vne in posredovalne pobude. Iran vztraja pri tem, da varnostni svet mora obtožiti Irak za začetek vojne. Večina članic varnostnega sveta se s tem ne strinja, saj se Iran že dve leti bojuje na iraškem ozemlju.

NIHČE PROTI...

»Soočeni smo s situacijo, kakršne svet do danes ni poznal. Prvič v svoji zgodovini se je človeštvo znašlo pred resnično svetovno krizo, ki zajema vsa živa bitja, ves rastlinski svet, ves sistem, v katerem ži-vimo, in vse narode, male in velike, razvite in one v razvoju. Ta kriza je dobesedno stvar slehernika, saj prizadene posredno ali neposredno vsakogar.« je dejal generalni sekretar Združenih narodov na prvi svetovni konferenci o varstvu okolja leta 1972 v Stockholmu.

Varstvo narave je kot novo znanost utemeljil že leta 1866 biolog Ernst Haeckel. Več kot sto let je že poteklo od takrat, toda še leta 1970 skoraj 70 odstotkov prebivalcev razvitih industrijskih dežel ni nikoli slišalo ali bralo o varstvu okolja, danes pa je takih manj kot 5 odstotkov.

Danes je torej drugače; ljudje niso proti nečemu, ampak so za nekaj. Ta nekaj pa mora biti takšen, da ne bo vznemirjal ne sedanjo-sti in ne prihodnosti... Tako je tudi pri gradnji atomskih, vodnih elektrarn, jeklarn, tovarn aluminija.

Več od turizma

Po besedah podpredsednika ZIS Janeza Zemljariča bi v turiz-mu letos lahko zaslužili 200 do 300 milijonov dolarjev več kot lani, torej milijardo in 300 tisoč milijonov. V razgovoru s pred-stavniki turističnega gospodar-stva, pridelovalcev hrane in ne-katerih večjih trgovskih organi-zacij Hrvaške in Slovenije je bilo rečeno, da pridelovalci hrane na Hrvaškem doslej še niso sklenili enega sporazuma o preskrbi turističnega gospodarstva. To naj bi po Zemljaričevem mnenju vplivalo tudi na povečevanje zgub v kmetijstvu.

globus

TORONTO — Pred ameri-škimi konzulatom v Torontu se je zažgal neki Marko Djukić (63) in s tem protestiral proti izročitvi Andrija Artukovića Jugoslaviji. Djukić je pri tem dobil opekline tretje stopnje.

NEW DELHI — Do leta 2000 bo imela Indija milijardo in pol prebivalcev, Kitajska pa milijardo in 200 milijonov.

SOLUN — V rezervorjih ma-zuta je prejšnji teden izbruhnil požar. Zgorelo je za več milio-nov dolarjev mazuta in surove nafte.

LONDON — Kot je sporočil observatorij v Greenwichu je pred dnevi zaradi okvare padel v Tihi ocean deset ton težak sovjetski sa-telit Kosmos 1714.

MOSKVA — Beograjska zu-nanjetrgovinska organizacija Progres je v Sovjetsko zvezo pro-dala za 103 milijone dolarjev opreme za predelovalno industri-jo in velike hladilnice.

KAIRO — Ob uporu pripadni-kov egiptovskih policijskih sil je bilo v Kairu ubitih 15, ranjenih pa 300 ljudi. Uničenih je bilo nekaj javnih zgradb in na stotine avto-mobilov.

COLDLAKE — Kanadsko le-talstvo je iz bombnika izstrelilo manevrirno raketo, ki pa je takoj po izstrelitvi strmoglavila v Be-aufortovo morje.

WASHINGTON — 66-letnega vojnega zločinca, Ukrajince Ivana Demjanjuka, ki je bil med vojno paznik v taborišču Treblinka znan pod imenom »Ivan Grozni«, so predali Izraelu.

TEHERAN — Tu so sporočili, da so iranske sile v zadnjih dneh zavzele 200 kvadratnih kilome-trov iraškega ozemlja.

MANILA — Nova predsednica Filipinov Corazon Aquino je ime-novala novo vlado v kateri je tudi nekaj dolgoletnih nasprotnikov prejšnjega predsednika Marcosa, ki so ga Američani s helikopter-jem odpeljali v eno od ameriških vojaških baz na Filipinih.

globus

MURSKA SOBOTA — V soboto, 1. marca, se je okrog 30 mladih zbralo v dijaškem domu Štefan Kovač v Murski Soboti na seminarju Mladi informator. Po teoretičnem delu, v katerem so se seznanili z osnovami novinarstva, so se razdelili v dve skupini, radijci so pripravili oddajo, ostali pa izdali bilten o problemih usmerjenega izobraževanja v Pomurju. bp

• • •

MURSKA SOBOTA — Potem ko so sprejeli ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o usmerjanju in uporabi skupnega dohodka, ki je bil v Pomurski banki dosežen po zaključnem računu, so delegati na zadnjem zboru osrednjo pozornost namenili razpravi in sprejemu zaključnega računa Pomurske banke za leto 1985. O njem so že prej razpravljali na konferencah poslovnih enot, na zboru pa so delegati poudarili, da želi imeti pomursko združeno delo uspešno in učinkovito banko, ki bo sposobna zadovoljevati potrebe svojih članic. Podatki za leto 1985 kažejo, da je bila Pomurska banka uspešna in učinkovita, takšno poslovno politiko banke pa bo treba ohraniti tudi v prihodnje.

RADENCI — V enem od največjih slovenskih zdravilišč, ki je specializirano za zdravljenje boleznih srca in ožilja, je potekalo v petek in soboto, 28. februarja in 1. marca, 7. srečanje Kardiološke sekcije slovenskega zdravniškega društva. Udeležilo se ga je okrog 150 najboljših zdravnikov iz Jugoslavije ter gostje iz Švice, Nemčije in Italije, glavna tema teletojnega srečanja pa je bila izjemne bolezni. bp

• • •

LENDAVA — Delegati vseh treh zborov skupščine občine Lendava so na torkovem zasedanju razpravljali o osnutku družbenega načrta za obdobje 1986—1990, o osnutku odloka o proračunu občine, podano pa je bilo tudi poročilo o uresničitvi programov interesnih skupnosti v lanskem letu. Tako kot je to pač v navadi, je tudi tokrat skupščina sprejela nekaj odlokov: odlok o spremembi oziroma dopolnitvi statuta občine, potem o programu dela zborov skupščine v tem letu in odlok o ureditvenih načrtih za melioracijski območji Kasalo pri Lendavi in Dobrovnik. Bilo je tudi nekaj delegatskih vprašanj.

• • •

KAPCA: Na občnem zboru gasilskega društva so ocenili delovanje društva v lanskem letu in se dogovorili za aktivnosti v letošnjem. V lanskem letu niso imeli večjih požarov, vendar pa so se sproti urili za morebitne aktivnosti. V svoje vrste so pridobili tudi nekaj mladih. Letošnje leto bodo namenili največjo skrb izobraževanju gasilcev, izpopolnitvi pa nameravajo tudi opremo. Pomagali bodo tudi sosednjim gasilskim društvom.

• • •

LENDAVA: Skupščina občine je razpisala natečaj za priznanja, ki se podeljujejo posameznikom, organizacijam združenega dela ter drugim organizacijam in skupnostim za zasluge pri razvoju gospodarstva, družbenih dejavnosti, družbenopolitičnega in društvenega delovanja. Letos bodo podelili 3 plakete občine in 5 priznanj. Priznanja občine za letošnje leto bodo podelili ob prazniku lendavske občine.

do tedna

SREČANJE Z MARIJO RODIČ

Težak, vendar zanimiv poklic

Vzrok, da smo obiskali Marijo Rodič iz Sodišinec ni le v tem, da je dolgoletna aktivna družbenopolitična delavka, ki je prejela že vrsto priznanj, temveč tudi (in predvsem) to, da je že petindvajset let zaposlena v carinski službi, v kateri so ženske marsikje še redkost. Tega sicer ne bi mogli trditvi za Carinarico v Gornji Radgoni, ki upravlja s 6 mednarodnimi in 8 maloobsejnimi prehodi ter dvema enotama za blagovno carinjenje, saj je od 114 zaposlenih kar 12 žensk.

Ko je Marija začela službovati kot carinica, so bile le tri ženske; od teh je ostala le ona in je ta čas tudi najstarejša zaposlena na mejnem prehodu v Goderovcih od vseh žensk, ki delajo na mejnih prehodih v tem delu države. Čeprav je v začetku malo nasprotovala, skromna, kakor je, češ da noče biti v časopisu niti na radiu, nam je vseeno povedala marsikaj zanimivega. Rodila se je 1940 na Primorskem in na vprašanje, kako je prišla na drugi konec Slovenije, je dejala: »Že kot otroku mi je bil všeč poklic carinika. Živel smo blizu mejnega prehoda v Novi Gori in vedno sem ob prehodu meje občudovala tamkajšnje uslužbenke. Dve leti sem delala v tekstilni tovarni, nato pa sem se oglasila na razpis Zvezne carinske uprave. Seveda sem mislila, da bom dobila službo na mejnem prehodu

z Italijo, vendar ni bilo tako.« Marija se je preselila v Prekmurje, tu je tudi spoznala svojega moža in se poročila. Za poročno žensko z dvema otrokoma je bilo kar naporno opravljati tako zahteven poklic. »V začetku, ko sem prišla delat v Gornjo Radgono, smo se bolj težko razumeli z drugimi zaposlenimi, saj je bila večina iz drugih republik. Oni niso vedeli slovensko, jaz ne srbohrvaško. Kar pa se tiče kolegičnosti, moram sodelavce pohvaliti. Vedno so bili prijazni in prišli na pomoč, če je bilo po-

trebno, čeprav drugače delamo ženske popolnoma enakopravno tako kot moški.«

Ravno prejšnji dan je Marija Rodič delala 12 ur, zato je bila tega dne doma skupaj s hčerko in vnukom. Tiste dni je bilo zelo mrzlo, ponoči tudi dvajset stopinj pod ničlo: »Seveda je poklic težak, saj si zmeraj zunaj, na nogah, pa če je mrzlo ali vroče. Po dvanajsti uri dela že komaj čakam, da pridem domov in si odpočijem. Toda, če imaš svoje delo rad, ti ni hudo prenesti tudi vseh težav, ki so povezane z

njim.« Cariniki nimajo nikoli (skoraj nikoli) vnepred določene delavnika, ko je potrebno, delajo tudi po 36 in 24 ur na dan. In to vse od aprila do konca avgusta ter v decembru. Poleg tega jih tudi prerazporejajo po delovnih mestih. Poleg mraza pozimi in vročine poleti morajo uslužbenci na mejnih prehodih neprestano vdihovati strupene izpušne pline, saj večina prehaja čez mejo z avtomobili. Vendar cariniki nimajo beneficirane delovne dobe (milinčki na mejnih prehodih jo imajo), čeprav se že nekaj časa zavzemajo za to.

Kljub vsem težavam Marija službe ni menjala, saj, kot pravi sama, ni dobro pogosto menjavati službe — kjer delaš, delaj dobro. To je tudi njeno načelo, saj je na vprašanje, če je to, da živi v vasi, tik mejnega prehoda, kjer je zaposlena, dobro ali slabo za njen poklic, dejala: »Meni je bilo vedno in mi bo vedno najpomembnejše dobro opravljati svoje delo. Do vseh potnikov, ki prihajajo čez mejo, sem enaka. Misljam, da krajani to tudi razumejo.«

Marija je zelo priljubljena med ljudmi, zna organizirati marsikatero akcijo in razveseliti marsikatero družbo. Kako ji to uspeva, ob petindvajsetih letih delovne dobe, dvema odraslim hčerka in težavnem poklicu — to je njena skrivnost. bp

Marija Rodič ima po petindvajsetih letih službovanja že vedno rada svoj poklic, ki ji je bil všeč že v otroških letih. Po dvanajstih urah službe na mejnem prehodu komaj čaka, da pride domov in da je lahko naslednji dan med domačimi. Posnetek: bp

Kdo so novi delegati soboškega DPZ?

Kandidatna lista možnih kandidatov za delegate družbenopolitičnega zbora skupščine občine v Murski Soboti, ki so jo podprli na seji OK SZDL, zaupanje pa je dobila tudi med delovnimi ljudmi in občani soboške občine, šteje 30 članov. V družbenopolitičnem zboru so predstavniki družbenopolitičnih organizacij, in sicer iz vsake po 5 delegatov, razen SZDL kot frontne organizacije, ki ima 10 delegatov.

Novi družbenopolitični zbor sestavljajo: Aleksander ABRAHAM, 22 let, kmetovalec iz Salovec; Irma BENKO, 34 let, organizator obveščanja ZCRD; Vik-

tor CAR, 56 let, VK mlinar, IN-TES tozd Mlinopek; Rudi CI-POT, 37 let, profesor matematike, OK ZKS; Stefan ČAHUK, 52 let, Skupnost za zaposlovanje; Franc DERVARIC, 39 let, ekonomist, Občinski svet ZSS; Karolinka DRAVEC, 40 let, ekonomski tehnik, Mura tozd Perilo; Geza FARKAS, 38 let, gimnazijski maturant, OK SZDL; Milan FUJS, 29 let, ekonomski tehnik, OK ZKS; Andrej GERENCER, 45 let, diplomirani ekonomist, družbeni pravobranilec samoupravljanja; Zina KEREK, 56 let, upokojenka iz Murske Sobotice; Antonija KLEMENČIČ, 40 let,

PTT prometnik; Evgen Koša, 38 let, predmetni učitelj, OS Bratstvo in enotnost Prosenjakovi; Janez KUČAN, 49 let, diplomirani ekonomist, sozd ABC Pomurka; Božo KUHAČIČ, 46 let, diplomirani ekonomist, Mura; Ivo OREŠNIK, 65 let, upokojenec iz Murske Sobotice; Stefan OŠLAJ, 48 let, inž. konfekcije, Mura tozd Perilo; Franc PERTOCI, 37 let, kmetovalec iz Bakovec; Stefan PUHAN, 34 let, ekonomist, DS SS sozd ABC Pomurka; Kornej PUSTAL, 56 let, urar iz Murske Sobotice; Darinka PUŠENJAK, 30 let, diplomirani pravnik, KG Rakičan; Ivan SMODIŠ, 27 let,

ekonomski tehnik, OK ZSMS; Evgen SOLAR, 27 let, kovač, Panonija; Stefan ŠABJAN, 66 let, upokojenec iz Murske Sobotice; Matija ŠERAK, 64 let, upokojenec iz Murske Sobotice; Maja ŠERUGA, 26 let, zdravnica, PZC; Franjo ŠONAJA, 63 let, upokojenec iz Murske Sobotice; Stefan TITAN, 42 let, mesar, Družbena prehrana; Bojana VEREN, 35 let, gimnazijski maturant, LB TPB; Jože VILD, 62 let, upokojenec iz Murske Sobotice.

Milan Jerše

ZK gonilna sila in usmerjevalec

Poročilo o delu občinske organizacije Zveze komunistov Lendava in njenih organov v obdobju 1982—1986 je obsežno in (samo)kritično. V njem so prikazali številna področja delovanja partijskega članstva. Gre tako za družbenogospodarske odnose, politični sistem, splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, kot tudi idejnopolično in akcijsko usposabljanje ter organiziranost komunistov. Podobno so tudi četrtkovni programsko-volilni konferenci občinske organizacije ZK Lendava kritično govorili o aktivnosti članstva, pri čemer je bilo ugotovljeno, da so bili komunisti lendavske občine gonilna sila in usmerjevalec na vseh prej omenjenih področjih delovanja, vendar pa so tudi priznavali, da uspehov ni bilo vselej; včasih zaradi premajhnih prizadevanj, velikokrat pa zavoljo ta-

ko imenovanih objektivnih okoliščin, ko so bili — zlasti v gospodarstvu — nemočni. Seveda pa bi delo Zveze komunistov bolj čutili, ko bi jih več delovalo v drugih družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Kot že nekajkrat je bila tudi tokrat izrečena kritika tistim, ki so sicer aktivni v svoji osnovni organizaciji; v kraju, kjer prebivajo, pa so pasivni, namesto da bi bili med prvimi v prizadevanjih za dobre medsebojne odnose, napredek kraja, krajevne skupnosti ... Uspehov bi bilo še več, ko bi se bolj uveljavile nekatere oblike akcijskega povezovanja, na primer v okviru aktivov neposrednih proizvajalcev, v interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih.

Tačas je v lendavski občini v 54 osnovnih organizacijah 885 članov Zveze komunistov, kar je enako številu izpred štirih let. V

zadnjih letih so sicer sprejeli 76 novih članov, vendar je »saldo« enak, ker jih je v tem času 36 izstopilo, 20 so jih črtali in 23 vključili. Ena izmed osnovnih nalog v prihodnjem obdobju je torej tudi krepitev članstva, vendar ne za vsako ceno! Glede sedanje sestave naj povemo, da prevladujejo člani, ki imajo srednjo izobrazbo — teh je 42 odstotkov — dobra je tudi starostna sestava, saj je 64 odstotkov članov starih od 28 do 45 let.

V razpravi je na programsko-volilni konferenci sicer sodelovalo 20 razpravljalcev, ki so — kot že zapisano — samokritično ocenjevali aktivnosti, vendar se zdi, da je bil dan prevelik poudarek porabi (družbene dejavnosti), manj je bilo besed, kako boljše in več delati. Zanimivo je tudi, da se v diskusiji sploh niso do-

taknili kmetijstva, kar je ugotovili tudi član CK ZKS dr. Anton Vrčtuša, čeprav je — kot je dejal — pridelava hrane osnova za razvoj družbe in za socialistično preobrazbo vasi. Res je sicer, da je v poročilu o delu občinske organizacije o kmetijstvu napisano nekaj malega. To pa seveda ni vzrok, da sta v lendavski občini v Zvezi komunistov le dva kmeta.

Programsko-volilna konferenca je izvolila 30-članski komite, 9-člansko predsedstvo, statutarno in nadzorno komisijo ter tovariško razsodišče, prav tako pa tudi delegate za X. kongres ZKS, in sicer: Vlada Bratkoviča, Ivana Pamiča, Štefana Soša, Anico Uroša in Marijo Zver, ter Rudolfa Leinerja za delegata na XI-II. kongresu ZKJ. Pa še to: predsednik OK ZKS Lendava bo še naprej Anton Horvat, novi sekretar pa je Alekdander Varga, izvršni sekretar pa je nekaj mesecev pred tem izvoljeni Štefan Berke.

Š. SOBOČAN

PROGRAMSKO-VOLILNA KONFERENCA SOBOŠKIH KOMUNISTOV

Ob zaupanju tudi odgovornost

Dokaj živahna razprava na programsko-volilni konferenci občinske organizacije Zveze komunistov v Murski Soboti — med gosti je bil tudi član CK ZKJ Vlado Janžič — je potrdila, da je bilo minulo enoletno obdobje eno najaktivnejših v delu soboških komunistov. Ti so svojo aktivnost usmerjali predvsem v nadaljnje uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ter pripravo srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih dokumentov. Gledano v celoti, gospodarski rezultati, kljub nekaterim ugodnim podatkom, v soboški občini ne vzbujajo optimizma. Zato je bistvenega pomena ocenjevanje vsebine in učinkovitosti delovanja komunistov v samoupravnih organih in na drugih pomembnih področjih vsakdanjega življenja in dela. Na to je v svojem uvodnem poročilu opozoril tudi predsednik OK ZKS Jože Vild, ko se je zadržal pri uresničevanju politike ZK na družbenoekonomskem in političnem področju ter razvoja ZK v občini.

Nato so delegati nadaljevali delo v treh skupinah. V delovni skupini za družbenoekonomske odnose, so v razpravah namenili največ pozornosti gospodarskim vprašanjem. Tako so opozorili, da primarna delitev dohodka v gospodarstvu vedno bolj prehaja v škodo kmetijstva, s čimer je povezano prelivanje dohodka iz

kmetijskih območij v industrijska središča. Kljub zagotavljanju, tudi v kongresnih dokumentih ZK, da je kmetijstvo prednostna gospodarska panoga, je zaznati neenakopraven odnos do njega, na kar želijo opozoriti širšo slovensko javnost. Ker so kadri šibka točka soboškega gospodarstva, so se v razpravi zavzeli

za tesnejše povezovanje kadrovske politike z usmerjenim izobraževanjem. Predvsem zato, kot so navajali, ker ne gre le za izobraževanje za soboško združeno delo, ampak tudi za širše slovensko zanimanje. Opozorili so tudi na krizne razmere v družbenih dejavnostih, predvsem zaradi nizkih osebnih dohodkov. Kot je dejal vodja delovne skupine Ernest Ebenšpanger, vsebina 12 ustnih in 2 pisnih razprav ni bila povsem odraz razmer v občini. Po njegovem mnenju je še premalo kritičnosti in samokritičnosti pri učinkovitejšem reševanju težav.

Delegati delovne skupine za uresničevanje političnega sistema pa so izrazili potrebo po konkretnem uveljavljanju osebnih in kolektivne odgovornosti. Osnovna ugotovitev je bila, da je ZK v soboški občini odigrala svojo vlogo, čeprav se je treba marsikje izogniti forumskemu delovanju. Več skrbi pa naj bi namenili tudi idejnosti vzgoje in izobraževanja ter uresničevanju dogovorjenih nalog na področju SLO in DS. V skupini za organiziranost, razvoj ZK in kadrovska vprašanja pa so menili, da bo treba metode dela prilagoditi aktualnim razmeram v naši družbi. Dejavnost znotraj ZK bi morali okrepiti zlasti v krajevnih skupnostih, kjer je kadrovska sestava osnovnih organizacij večinoma maloštevilna in stara. Zato bi morali biti v teh okoljih bolj delovni komunisti, ki so sicer povezani v delovnih organizacijah. Skrb vzbuja tudi podatek, da je

med člani ZK opaziti zmanjševanje števila delavcev in mladih. Poudarili so tudi moralni lik komunistov in sprejemanje v ZK, v okviru sozda ABC Pomurka pa naj bi bolj poskrbeli za sprejemanje kmetov v partijske vrste. Odločnejše premike si obetajo pri idejnopoličnem usposabljanju članstva in akcijskem povezovanju komunistov.

V razpravo se je vključil tudi član CK ZKJ Vlado Janžič, ki je spregovoril o nujnosti večje učinkovitosti, enotnosti ter odgovornosti znotraj ZK. Enotnost, ki jo dosežemo na sestankih, se mora nenehno potrjevati v praksi, pa najsi gre za osnovne organizacije ali za organe ZK na vseh ravneh. To je po njegovem mnenju potrebno zaradi enotnosti samega družbenopolitičnega sistema. Po besedah Vlada Janžiča se ni moč odreči odgovornosti ZK za nastale razmere, zato je nujno potrebno razmejiti objektivno in subjektivno odgovornost. To je namreč povezano z večjo učinkovitostjo ZK v naši družbi.

Na konferenci so izvolili tudi novo vodstvo občinske organizacije. Za predsednika OK ZKS je ponovno izvoljen Jože Vild, za novega izvršnega sekretarja predsedstva OK ZKS pa Boris Stefanec. Soglašali so s 30-članskim OK ZKS ter statutarno in nadzorno komisijo ter tovariškimi razsodiščem. Nato so izvolili delegate za 10. kongres ZKS in 13. kongres ZKJ, na koncu pa sprejeli še programske usmeritve za delo občinske partijske organizacije.

Milan Jerše

Programsko-volilna seja OK ZKS Ljutomer

V znamenju gospodarskih težav

Razprave udeležencev, so v glavnem temeljile na trenutnih gospodarskih težavah v občini Ljutomer. Poudarek je bil na treh panogah — kovinsko-predelovalna industrija, družbene dejavnosti in kmetijstvo. Razprava, pa tudi včasih dialog med posameznimi udeleženci sta na koncu jasno pokazala, da so se komunisti sicer aktivno vključevali v reševanje omenjenih problemov, vendar pa še vedno niso izčrpane vse možnosti. Izvzeti moramo seveda objektivne težave, ki so izven dosega moči na občinski ravni. Te težave pa so: neurejene razmere v kmetijstvu, položaj družbenih dejavnosti in njihova odvisnost od doseganja rezultatov gospodarjenja v občini — kar je za občino Ljutomer še vedno značilno — industrija, ki temelji na delovno intenzivnih programih.

Zato je bilo v razpravi večkrat slišati tudi nekatere predloge, kako iz teh zadat. Kadrovska politika naj bi bila ena od temeljnih usmeritev prihodnjega razvoja, tudi uvajanje informatike, tudi v proizvodne procese, naj bi pripomoglo k hitrejšemu razvoju ljutomerskega gospodarstva. Kadrovska politika pa naj ne bi bila samo temelj v organizacijah združenega dela. Posebne razvojne službe ali ena združena na ravni občine bi lahko v veliki meri pripomogli k hitrejšemu prehodu iz težav.

Seveda pa se komunisti niso ubadali samo s težavami gospodarjenja, marveč so kritično ocenili tudi svoje delo. Na programskih sejah osnovnih organizacij so komunisti poglobljeno razpravljali o kritični analizi ter uresničevanju sklepov 16. seje CK ZKJ, kjer so bili doseženi nekateri uspehi. Nekoliko manj pa so bili komunisti aktivni pri obeh problemskih konferencah, ki so

jih pripravili na temo kadrovska politika in organizirano delovanje mladih.

Nekoliko je zaskrbljujoče tudi stalno zmanjševanje števila članstva Zveze komunistov v občini Ljutomer.

Iz vsega naštetega so si na programsko-volilni seji zadali tudi program dela, ki temelji na smernicah, ki pa jih bodo konkretno oblikovali sproti, kot bodo zahtevale naloge. Na seji so izvolili tudi novi 25-članski komite, ki bo iz svojih vrst izvolil tudi predsedstvo, za predsednika pa je predlagan Anton Kapun. Izvolili so tudi 5-člansko tovariško razsodišče, 5-člansko statutarno komisijo, 3-člansko nadzorni odbor, za delegate na 10. kongresu ZKS pa so izvolili Stanka Ivanušiča, Oskarja Likarja, Liziko Prelog in Rudija Simoniča. Rudiju Lajnerju pa so dali podporo za delegatsko mesto na kongresu ZKJ.

Dušan Loparnik

Na katerega konja naj stavi Pomurje?

»Za lansko resolucijo (tj. v letu 1984 — op. B. Ž.) sem dejal, da je prava resolucija tisto, kar je Zveza izvršni svet obljubil mednarodnemu monetarnemu skladu v svojem pismu o namerah. Kar je obljubil ljudem v Jugoslaviji, pa ga prav nič ne obvezuje. Ne obvezujejo ga tudi ugotovitve v tako imenovani javni razpravi. Aktivnost Zveznega izvršnega sveta teče ne glede na resolucijo. Zato je razpravljanje o njej nekakšen političen obred, morda celo v nekem smislu politična prevara, slepilo, ker se poskuša ljudem prikazati, da sodelujejo pri odločanju resoluciji, v resnici pa prav nič ne vplivajo.«

Dekan ekonomske fakultete Boris Kidrič v Ljubljani dr. Marjan Senjur, rojak in Stare Nove vasi v občini Ljutomer, nam je tako odvrnil na naslednje vprašanje: »medijska zvezda« — ne zamerite izrazu! — ste postali po opatijskem posvetovanju ekonomistov leta 1984, ko vam je nabito polna dvorana hotela Adriatic navdušeno in pritrjujoče ploskala zavoljo precedensa, ki ste si ga »privoščili« o resoluciji kot »razvojnem in ekonomskem dokumentu države« za leto 1985. Po vašem mnenju naj bi bila resolucija samo prevara, politična prevara, narejena le zato, da se o njej in ob njej govori. Kakšna je vaša sodba o resoluciji za leto 1986, saj je — če govorimo o slovenski — razvojni okvir tudi za posamezne regije in občine?

NE IMEJMO SE ZA ŽRTVE-NO JAGNJE!

Sicer pa so njegove sodbe ne-navadno ostre in kategorične, tudi ko gre za regionalni razvoj in Pomurje. Naj strnemo le nekatere! »V principu gledano bi se razvoj regij moral podrežati razvoju republike. Zdi se mi, da ne bi bilo dobro imeti znotraj republike popolnoma samostojnih regij. Na Pomurje se ne bi smelo gledati kot na neko žrtveno jagnje, ki naj se stalno žrtvuje v korist nekoga drugega, zato bi morali razvijati tudi druge gospodarske dejavnosti. Druge možnosti ne vidim. Nihče nima pravice od njega zahtevati, da bi bilo nekakšen »prehrambeni rezervat« za druge in se zato ne bi moglo gospodarsko razvijati. Regija ne more imeti zaokroženega gospodarstva z vsemi značilnostmi zaokrožene gospodarske strukture. Jaz bi na Muro kar stavil, ker je to dobra gospodarska organizacija, in je smiselno, da se dalje razvija in se vanjo investira. Posebno, če je sposobna, da se stalno tehnološko inovira. Vprašanje je, zakaj je Pomurje sploh manj razvito območje. Mislim, da objektivnih razlogov za to ni. Pri mešanih kmetijah gre po moje za prehodni pojav, čeprav si ne bi upal trditi, da je tako zelo prehodni, da bi že nekaj let izginil, ker se njegov smisel sčasoma spreminja. Če ostane vse drugo nespremenjeno, tako kot je sedaj, ne vidim prihodnosti v razvoju drobnega gospodarstva v Pomurju.« Vsekakor sodbe, ki so vredne tehtnega razmisleka in razčlemb, kar bomo storili nekoliko kasneje.

»Jugoslavija se obnaša kot država, ki nima podpore svojih občanov, kot država, ki ni legitimna. Zastavlja si visoke cilje na področju ekonomskega in družbenega napredka in socialne solidarnosti. Namesto, da bi spodbujala svoje občane, da bi z varčevanjem, davki in prispevki podprli uresničevanje teh projektov, krade dohodek svojim delovnim ljudem z inflacijo, s tem pa prispeva k inflaciji in k širjenju družbene nemorele.« Upamo, da smo vaše misli dovolj točno povzeli iz Ekonomske politike! Diagnoza je huda, ostra in zveni osupljivo. Vredno bi jo bilo nekoliko pokomentirati!

To sem napisal predlani, ko je šlo za razlago naše inflacije. Sedaj to sploh ni več strokovno in politično zanimivo vprašanje: vprašanje je, zakaj ne ukrepamo odločno za odpravo inflacije. Zakaj ne, pa je razlaga še vedno deloma ista, kot sem jo dal za vzroke inflacije. Jugoslavija se še vedno obnaša kot država, ki nima podpore svojih ljudi, in si zato ne upa izvajati radikalnih ukrepov, ki bi bili potrebni za uspešen boj proti inflaciji. Izkušnje v svetu kažejo, da so ljudje pripravljeni podpreti tudi zelo radikalne ukrepe za odpravo inflacije. Tako je na primer argentinski predsednik Alfonsín zmagal na volitvah in dobil mandat za boj proti inflaciji. Njegova vlada se proti njej zares bori, in to z zelo bolečimi ukrepi. Zadnje volitve v Argentini so pokazale, da zaradi tega njegova vlada ni izgubila podpore ljudi, temveč jo je celo okrepila. Pred tremi leti bi vlada Milke Planinc dobila mandat od ljudi tudi za zelo radikalne ukrepe proti inflaciji. Prepričan sem, da bi jih ljudje podprli. Vendar si vlada ni upala ali ni mogla storiti, kar bi bilo treba storiti. Od takrat se tudi ta vlada obnaša kot vlada, ki nima mandata.

Kaj je pravzaprav sporno v politiki skladnejšega regionalnega razvoja?

Nekaj, kar velja za republiko kot regijo, ni nujno, da velja za regijo znotraj republike, saj so pogoji gospodarjenja nekoliko drugačni. Tako je na primer pretok delovne sile, kapitala in pro-

Če se bodo nadaljevale, bi se moralo Pomurje počasi preusmerjati v druge dejavnosti. Nihče nima pravice od njega zahtevati, da bi bilo nekakšen »prehrambeni rezervat« za druge in se zato ne bi moglo ekonomsko razvijati. Dvomim, da bi se bilo kdajkoli pametno opreti izključno na kmetijstvo kot prednostno panogo. Trenutno je kmetijstvo prednost v besedah, nekoliko manj pa v ekonomskih spodbudah. Mislim, da je tako samo začasno.

Skratka, ste zagovornik teze, da je — strateško gledano — ob kmetijstvu pametno razvijati tudi druge gospodarske panoge?

Za Slovenijo sem prepričan, da mora imeti raznovrstno gospodarsko strukturo, da ljudje lahko delajo raznovrstne stvari in razvijajo raznovrstne sposobnosti. V tem primeru je gospodarstvo fleksibilno in se lahko hitro prilagodi novostim, ki se pojavijo bodisi pri povpraševanju ali pri tehnologiji. Podobno bi moralo veljati tudi za določene

šlo bo do velike selekcije znotraj tekstilne industrije. Pravzaprav smo ji že priča. Upati je, da bodo po tej selekciji ostali res najboljši izdelovalci in med njimi Mura.

Kaj sodite o dopolnilnih gospodarskih dejavnostih in tehnologijah, o čemer se veliko načelno govori — tudi v okviru pomurskega gospodarstva — da bi se hitreje razvijalo in izšlo iz (proklamirano) manjrazvitostnega položaja?

Vprašanje je, zakaj je Pomurje sploh manj razvito območje. Mislim, da objektivnih razlogov za to ni. Po moje je naravno bogato območje, ima plodno zemljo in zelo delovne ljudi. Eden od glavnih razlogov, da je nerazvito, je jugoslovanska ekonomska politika do kmetijstva, ki je v glavnem kmetijska območja držala v nerazvitosti in revščini, ker je pač imela tako strategijo industrializacije, ki je črpala sredstva iz kmetijstva. To se je danes pokazalo kot napačna strategija in se kaže povsod po svetu. Če rečemo, da bi se položaj kmetijstva v gospodarstvu opomogel, bi pri-

Srečanje z dr. Marjanom Senjurjem

»Problem bi bil, če bi Pomurje videlo edino možnost v tem, da bi stavilo vse na enega konja: proizvodnjo hrane in energije.« meni dekan ljubljanske ekonomske fakultete, pomurski rojak dr. Marjan Senjur. (Posn.: B. Ž.)

no regijo, čeprav ne v istem pomenu, saj regija ne more imeti zaokroženega gospodarstva z vsemi značilnostmi zaokrožene gospodarske strukture. Da pa ena regija stavi v celoti vse na eno gospodarsko dejavnost, to pa je zelo nevarno. Poznamo zgled iz zgodovine, ko so bila določena gospodarska območja v celoti oparta na recimo premo-govništvo in so postala zaostala območja. Podobno je bilo s tekstilno močno razvitimi območji, ki so hkrati z relativnim zatonom tekstilne industrije šla v gospodarsko nerazvitost. To vidimo v razvitih državah...

Načeli ste zanimivo vprašanje. V Pomurju namreč izjemno veliko stavimo na Muro in ni naključje, če slišimo med ljudmi: če Mura ugasne, se prihodnost pomurskega gospodarstva postavlja na kocko, kajti ta delovna organizacija je s svojim izvozom, prodori na tuja tržišča, trženjem, akumulativno sposobnostjo, takorekoč pojem dobrega gospodarja za jugoslovanske razmere.

Dr. Marjan Senjur, rojen 12. septembra 1944 v Stari Novi vasi (občina Ljutomer), je srednje ekonomsko šolo končal v Murski Soboti, ekonomsko fakulteto pa v Ljubljani. Bil je predsednik prileškega študentskega kluba. Magistriral je na ekonomski fakulteti v Zagrebu, doktoriral pa v Ljubljani. Strokovno se je izpopolnjeval v ZDA in Veliki Britaniji. Izvoljen je bil v docenta in nato za izrednega profesorja ekonomske fakultete za področje gospodarskega razvoja. Članke in raziskave s področja teorije in politike gospodarskega razvoja objavlja v slovenskih in jugoslovanskih revijah, občasno pa tudi kakšno stališče ali mnenje v tednikih ali dnevnikih.

Ne vidim problema v Muri. Problem je v tem, da je samo Mura. No, tu je še Radenska in potem zunaj kmetijstva skoraj ni ničesar drugega, kar bi bilo pomembnejše. Drugo, kar je, je v težavah, na primer kovinskopredelovalna industrija, opekarništvo. Problem torej vidim v drugih dejavnostih, ne v Muri, torej je potrebno krepiti druge dejavnosti. Kako pa to doseči, je vprašanje. Res je, da bo delež tekstilne industrije v Sloveniji moral upasti; to se dogaja tudi v razvitih državah. Se je pa mogoče v tej industriji posodobiti, imeti supermoderno in učinkovito gospodarsko organizacijo. Mura kaže, da jo je. Jaz bi nanjo kar stavil, ker je to dobra gospodarska organizacija in je smiselno, da se razvija in se vanjo vlaga. Posebno, če je sposobna stalnih tehnoloških inoviranj. Nisem bil pristaž napadov na tekstilno industrijo, kot je bilo v Sloveniji svojčas moderno govoriti, češ da ta industrija nima prihodnosti, da uporablja delovno intenzivno tehnologijo. To je bilo v preteklosti res, ni pa nujno, da je tudi v prihodnosti. Na Zahodu tudi ni več tako delovno intenzivna dejavnost, kot je bila nekoč. Pri-

čakovali, da si bo opomoglo tudi Pomurje, ki je še vedno močno kmetijsko usmerjeno. Vidim pa določeno pednost Pomurja ne toliko v poceni delovni sili, ampak v dobri delovni sili. Sodite med ekonomiste, ki dokazujejo, da je delovna sila v primerjavi z družbenim dohodkom in produktivnostjo na nerazvitih območjih dražja kot na razvitih. To tezo sem uporabil za primerjavo med republikami. Ugotavljal sem, da je delovna sila, na primer na Kosovu in v Makedoniji, relativno draga, če upoštevamo njihovo produktivnost in številno nezaposlenih in dejstvo, da pritekajo na ta območja precejšnja sredstva iz Jugoslavije. Upoštevati je treba, da gre za republike, ki so po naši politični ureditvi odgovorne za svoj razvoj in preveč zaprte ena do druge. Iste logike ni mogoče v celoti prenesti na regije v republiki Sloveniji. Ne trdim, da je v Pomurju delovna sila relativno draga. To se mi ne zdi bistveno, ker je pač velika možnost mobilnosti delovne sile.

Pravzaprav že desetletja govorimo o pridnosti in dobroti tukajšnjih ljudi kot tudi, da je ta sestava delovne sile brez industrijske tradicije, še vedno v dobri meri vezana na zemljo. Merimo pravzaprav na usodo mešanih gospodinjstev. Kako jih vključiti v strategijo dolgoročnega razvoja regijskega gospodarstva?

Morda celo mislite, da bi bilo treba to mešano gospodarstvo počasi na nek način odpravljati. Nisem tega mnenja. Problem vidim v tem, da je zaenkrat produktivnost dela v kmetijstvu in industriji tako nizka, da ljudem ne zagotavlja samostojnega preživljanja. Zato se ljudje zaposlujejo v industriji. Pa tudi sama industrija ni tako produktivna, donosna, da bi ljudem omogočala tako velike dohodke, da bi lahko živeli samo od nje. V nekem smislu gre za prehodno obdobje. Ta prehod iz kmetijstva v industrijo ni skokovit. To gre postopoma. Mešane kmetije so prehod s pretežno kmetijskega prebivalstva na pretežno industrijsko prebivalstvo. Po moje gre za prehodni pojav, čeprav si ne bi upal trditi, da je tako zelo prehodni, da bi že nekaj let izginil, ker se njegov smisel sčasoma spreminja. Baje ljudje na Japonskem in v drugih državah v industriji dobro zaslužijo, pa ohranjajo mešane kmetije iz nekih drugih, ne ekonomskih, ampak svojih, človeških razlogov. Gotovo pa je treba mešana gospodinjstva vključiti v strategijo srednjoročnega razvoja, pa tudi do leta 2000. To gotovo, saj tega dejstva ni mogoče preskočiti. Ljudje se bodo še nekaj časa držali teh zadnjih korenin, ki jih imajo v kmetijstvu, to pa so ta mešana gospodinjstva.

»Poudarjanje kompleksa hrane—energija—surovine je rezultat izravnavanja materialnih bilanc in je v osnovi pasivna strategija razvoja. To sodi v področje gospodarske infrastrukture in kot tako omogoča razvoj, ni pa nosilec razvoja.« Še ena vaših ocen, ki dajejo misliti pokrajini ob Muri, kjer velik del razvojnih ambicij usmerjajo v proizvodnjo in predelavo hrane ter v pridobivanje in izkoriščanje naravnih bogastev.

Proizvodnja hrane, energije in surovin je nujno potrebna, brez tega ni ekonomske aktivnosti. To izhaja že iz vašega vprašanja. Ni problem v tem, če se Pomurje usmeri v proizvodnjo hrane in energije, ker ima pač za to naravne možnosti. Problem pa bi bil, če bi Pomurje videlo edino upanje v tem, da bi stavilo vse na tega konja. Prehrambena in surovinska proizvodnja je ta hip pri nas prednost, da se izravnavajo debalansi v strukturi proizvodnje, ki so nastali v preteklosti. Vendar, ko bo to ravnoesje enkrat postavljeno, bodo te dejavnosti zoper samo tisto, kar so: ene od dejavnosti, katerih delež v celotni zaposlenosti in proizvodnji upada. Dohodkovna elastičnost povpraševanja po teh proizvodih je namreč nižja od ena, kar pomeni, da se s povečanjem dohodka povpraševanje po teh proizvodih ne povečuje v enaki meri, kar duši, tišči cene teh proizvodov navzdol. Dolgoročno ni pričakovati ugodnih cen v tem sektorju. Pomembno je tudi to, da danes tehnični napredek poteka predvsem v industriji in nekaterih dejavnostih, ki že preraščajo industrijo, to je v tako imenovanih informacijskih dejavnostih. Vztrajanje pretežno pri proizvodnji hrane, energije in surovin ne bo omogočilo delovni sili v Pomurju, da se strokovno, tehnično in poslovno usposablja z delom in stopa v korak s tehničnim napredkom v republiki. Tega, kar ste odprli v prejšnjem vprašanju, zares ne gre zanemariti.

Kako vidite razvoj drobnega gospodarstva v Pomurju?

Ce ostane vse drugo nespremenjeno — tako kot je sedaj — ne vidim prihodnosti v razvoju drobnega gospodarstva v Pomurju. Drobnega gospodarstva je možno razvijati samo v povezavi z razvojem ostalega gospodarstva. Vedno mora imeti v ozadju povpraševanje po svojih storitvah. Vprašanje je, kje v Pomurju bi prišlo do tega povpraševanja, če ni razvita industrija oziroma gospodarstvo, če ni nekoga v družbenem sektorju, ki to povpraševanje spodbuja. Po moje bi lahko Mura okrog sebe organizirala roje kooperantov, če bi to hotela. Vendar je možno, da jo to ne zanima. Ravno v tem pa vidim prihodnost, da bi se namreč okrog neke gospodarske organizacije v družbenem sektorju organiziral roj kooperantov, manjših proizvajalcev, ki bi delali zanj ali z njo. Okrog Ljubljane, kjer so številne možnosti za drobnega gospodarstva in kjer je povpraševanje po teh storitvah veliko.

Zdi se, da je drobnega gospodarstva v naši pokrajini izjemno divje, neorganizirano razraščeno, bolj naravnano vase, izrazito do-

bičarsko in bolj malo dopolnjevalno, namreč v tem smislu, da bi bilo podaljšek gospodarstva.

Kaj drugega tudi ni mogoče pričakovati, kot da bo skrbelo predvsem za svoj dohodek in lasten žep. Tega ne smete napadati. To vam mora biti izhodišče. Ljudem je treba omogočiti, da se s tem, ko skrbijo za lasten žep, vpletejo v organizirano mrežo gospodarjenja. Za to gre in ne za to, da bi bil zasebni sektor v blagor tej družbi.

Torej ga ne po vsej sili podružbljati?

To ne, ker je nevarnost, da obrežemo oziroma uničimo tisto, kar je najbolj značilno za drobno gospodarstvo, namreč iniciativnost in prilagodljivost. Kakor hitro to institucionaliziramo, spravimo v neke forme, podružbimo, uničimo iniciativnost.

Toda uravnjavati ga je menda le potrebno?

Vsaka družba ima številne možnosti tega uravnajanja. Ena od teh je davčna politika, ki je lahko tudi na občinski ravni. Uravnjavati je treba tudi povpraševanje po storitvah in izdelkih. Ni nujno, da divje vedno pomeni negativno, če je lahko koristno, saj ne vidim smisla, da bi morali vse strogo nadzorovati. Da se je ta sektor na nekaterih področjih divje razrasel, je krivda v tem, ker ga je družbeni sektor popolnoma zanemaril. Nihče ga ni usmerjal ali o njem razmišljal.

Nobena skrivnost ni, da se v pomurskem prostoru pretaka — naj bo legalno ali ilegalno — izredno veliko deviznih in dinarskih sredstev. Gre za kapital, ki ga ne znamo izkoristiti. Znano je tudi, da imajo nekateri Pomurci na tujem devizne račune z milijardnimi vlogami.

To vprašanje bi lahko povezali z drobnim gospodarstvom. Tu se kaže, da zdomci nimajo v kaj vlagati, ali v glavnem v hiše ali v turistično-gostinske objekte. Čutijo oziroma mislijo, da ni povpraševanja po drugih storitvah, ker drugače tako ali tako ne morejo ustanoviti kot manjšo enoto drobnega gospodarstva. V tej regiji ni videti, da obstaja večje, organizirano povpraševanje po storitvah drobnega gospodarstva, zato tega denarja ne morejo naložiti. Drugo je vprašanje, kako ta sredstva angažirati za razvoj. Zamilaj, naj bi kupili svoje delovno mesto, ga morda celo opremili s stroji in vsem potrebnim ter nato prišli v gospodarsko organizacijo, ni dobra. Zato ne, ker se bojim, da bodo nastali veliki problemi, saj bo tak delavec nujno moral imeti specifičen položaj. Torej v primerjavi z drugimi posebej zaščiten. Vse to se mi zdi celo ideološko sporno. Menim, da gre za privatizacijo in mislim, da bi se dalo sredstva zdomcev zbirati na bolj standardne načine, tako da bi zanje dajali ekonomske ugodnosti: za varčevanje v devizah plačevati ugodne obrestne mere, za naložbe v projekte udeležba pri dohodku in podobno.

Veliko vprašanj in dilem sva načela, ostaja morda še tole: koliko in kako ostajate zvesti Pomurju in kakšno je vaše mnenje o gospodarskih izkušnjah in spoznanjih, ki bi lahko iz regije šle v zakladnico slovenske ekonomske misli?

Pomurju, predvsem pa rodni Prlekiji, ostajam zvest samo čustveno. Tam imam stare in sorodnike in na žalost vse manj prijateljev in znancev. Na moji govorici se še pozna prizvok preščin in to mi bo ostalo. Kar zadeva gospodarske izkušnje, ki bodo ostale v zakladnici slovenske ekonomske misli, bo ostal briedek spomin na tisto fazo socialistične kmetijske politike, ki je eno od slovenskih območij s plodno zemljo in delovnimi ljudmi držala v gospodarski nerazvitosti in se posmevala pomurskemu človeku s »kmetom«. Upam, da je ta zgodovinska krivica za nami. Sicer pa mislim, da so naši ljudje — v Prekmurju in Prlekiji — nadarjeni za ekonomijo, da imajo sposobnost abstraktnega mišljenja, ki ga sicer zahteva ekonomska znanost. Na ekonomski fakulteti Borisa Kidriča smo kar trije univerzitetni profesorji iz Pomurja. Škoda, da Pomurci ne prihajajo več v Ljubljano študirati ekonomijo. Mislim, da je nepotrebna in nekoristna enostranskost pošiljati na izobraževanje svoje ekonomske kadre samo v en študijski center, na primer v Maribor.

BRANKO ŽUNEC

GLASBENA PARADA RADENCI '86

ZATIŠJE PRED SPREMEMBAMI

Že dvanaestič zapored so se konec letošnjega februarja v Radencih srečali plesni orkestri radijskih hiš jugoslovanskih radio-teleizijskih centrov. To, že tradicionalno srečanje, pa letos, vsaj po organizacijskih plati, ni prineslo nič novega. Nasprotno: vsaj z nekaterimi prireditvami je bilo okrnjeno. Ni bilo na primer jam sessiona, ni bilo predstavitev najnovejših produkcij posameznih založb in radijskih studijev, vse drugo pa je potekalo po ustaljeni shemi in v že znanih in utečenih okvirjih. Tudi letošnje srečanje je bilo razdeljeno na tri večere. Prvega in drugega so plesni orkestri predstavili svoj zabavni repertoar, zadnji večer pa so prikazali tako imenovani big band jazz.

Prvi večer

Prvi večer je bil še najbolj miren in z najmanj pretresi. Sarajevski, skopski in zagrebški orkestri so po svojih zmoglostih in v skladu s svojim imenom prikazali pač tisto, kar znajo in zmorejo. Mogoče bi jim lahko celo očitali majhno nezanimanje ali celo »utrujenost« v njihovem izvajanju. Izstopal pa je vsekakor zagrebški plesni orkester z dirigentom Miljenkom Prohasko, pa še ta je v svojem polurnem programu navdušil le z dvema, mogoče tremi skladbami in obvezna priredba narodne pesmi — letos je bila to koroška Se rožce so zavovale — ni bila med njimi. No, o obvezni temi nekoliko pozneje. Tako, za prvi večer lahko zapišemo, da smo poslušali urico in pol dobre glasbe, vendar pa smo iz dvorane odšli nekoliko »prazni«.

Drugi večer — ali — še vedno bi nekdo lahko več

Najprej bi nekaj več prostora namenili letošnjemu gostu Radia big band Leipzig. Nasploh so jazzisti iz vzhodnih držav načeloma znani in dobri, s prefinjenim okusom in občutkom za to zvrst glasbe, in zato smo morda od leipziških glasbenikov pričakovali nekaj več. Trditev, da so to dobri glasbeniki, se je uresničila, vendar pa je vse to premalo. Kup dobrih glasbenikov, ki skupaj zaigrajo sicer tehnično dobro, za programsko izbran večer nikakor ne ustreza in lahko pokvari celoten vtis. In prav to se je dogajalo v sredo zvečer. Je že res, da je obdobje swinga eno takšnih stilskih obdobji, ki poslušalca pritegne, vendar pa za predstavitev — in to prvo predstavitev v Jugoslaviji — to nikakor ne zadošča. Tudi pevka Silvia Kottas, ki je štiri pesmi sicer odpele odlično, ni mogla spremeniti vtisa, saj so bile tri četrtine njenega nastopa iz obdobja swinga. Le zadnja pesem I've Got The Music In Me — priredba pesnice Eltona Johna — je nekoliko skočila iz svojega okvira. Škoda za tako dobre glasbenike, kot so saksofonist Konny Körner, kitarist Peter Peuker, Rudi Schädlich in pozavnist Henry Walther ter drugi. Malce več hrabrosti v programskem izboru bi popravilo okus.

Kaj pa drugi?

V nadaljevanju smo slišali še novosadski, beograjski in ljubljanski plesni orkester. In tole, kar bomo zapisali sedaj, ni noben lokalni patriotizem, kajti v sredo zvečer je najbolj blestel Privškov Plesni orkester Radia Ljubljana. Prefinjen izbor programa, odlični solisti (Alojz Kranjčan — pozavna, Peter Ugrin — trobenta, Tone Janša in Andrej Arnel saksofonista ...) popolna skupna igra — vse to so odlike, ki jih nobeden od nastopajočih orkestrrov ni zmozel hkrati. Uspelo je le Privškoveu orkestru. Tudi beograjski so delovali nekoliko hladno. In ker so ljubljanci pač nastopili zadnji, je bil celoten vtis večera nekoliko popravljen.

Zadnji večer je navdušil

Seveda ne vsak od nastopajočih. V četrtek zvečer so se namreč predstavili vsi nastopajoči s krajšim jazz programom, le gostje so pripravili nekoliko daljši nastop, ki pa je bil v veliki meri ponovitev prvega večera, in tudi o celotnem nastopu ne bi mogli reči kaj novega.

Je pa res, da so ta večer vsi drugi orkestri nastopili nekoliko bolj sproščeno, in zato so se razlike v kakovosti nekoliko

zmanjšale. Tudi programi so bili izbrani bolj in prav tu je prišla do izraza naša tipična jugoslovanska šola jazza, ki je na mednarodni sceni še vedno na visokem mestu.

Tudi za ta večer lahko napišemo, da je ljubljanski orkester najbolj navdušil.

Nekaj o nagradah

Že dalj časa se na teh srečanjih (v glavnem dirigenti) pomerjajo tudi v priredbah narodnih pesmic narodov in narodnosti Jugoslavije. Letos je bila obvezna tema koroška narodna Se rožce so zavovale. Slišali smo zelo različne priredbe — od nekoliko šaljivih do tistih resnih, od slabih do dobrih. Čeprav je žirija napisala v svoji oceni, da so se prireditelji lotili dela z vso resnostjo, pa bi to trditev lahko in zlahka spodbili. Pa pustimo to — tudi letos je nagrado za najboljšo priredbo zaslužen pobral Jože Privšek s svojim velikim orkestrom.

Glasbeni oddelek Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo je tudi letos razpisal nagrado za najboljšo zabavno koračnico. Sodelovali so vsi orkestri in zlato vojaško trobento za najboljšo koračnico je prejel zagrebški orkester z Miljenkom Prohasko, vse druge koračnice pa bo vojska odkupila.

Pa še sklepno razmišljanje

Ceprav smo že v začetku našli nekaj pomanjkljivosti letošnje Glasbene parade, le-te niso bile mišljene tako kritično, saj že v samem odboru dalj časa razmišljajo o nekaterih novostih, ki naj bi jih uvedli na tem srečanju. Predvsem je najpomembnejše to, da bodo poskušali to zvrst glasbe približati tudi drugim ljubiteljem glasbe na območju srečanja — torej v Pomurju. Seveda so še drugi načrti, o katerih sicer nekaj govorijo, a kot kaže bi raje presenetili prihodnje leto, ko bo na vrsti 13. glasbena parada Radenci 87. Do takrat pa bo potrebno še nekoliko počakati in zdržati s tem, kar smo slišali letos in kar nam bo ostalo v spominu do drugega leta.

Dušan Loparnik

Na zgornjem posnetku je sklepni trenutek dvanaestega srečanja plesnih orkestrrov jugoslovanskih radiotelevizij — Glasbena parada Radenci '86, ki jo je povezovala Nataša Dolenc, s svojo značilno intimo pa zaključil plesni orkester RTV Zagreb pod vodstvom dirigenta Miljenka Prohaske. bb

Posnetek: Dušan Loparnik

WALTER EICHENBERG — nosilec razvoja jazza v NDR

Letos je na 12. Glasbeni paradi kot gost sodeloval plesni orkester Radia Leipzig pod taktirko Walterja Eichenberga. Vodil dve leti. Leta 1947 pa je predsedal v orkester Radia Leipzig. Najprej je bil solist na trobenti in član trobilne sekcije, nato pa več let glavni aranžer, dokler ni leta 1961 kot dirigent prevzel umetniškega vodstva tudi v evropskih razmerah znanega in uveljavljenega orkestra. Za svoje delo je dobil tudi več državnih priznanj in nagrad ta posebno priznanje mesta Leipzig.

Orkester in seveda njihov dirigent so bili v Jugoslaviji prvič. Na povabilo organizacijskega odbora JRT so se za nastop v Radencih še posebno vneto pripravljali, čeprav je bilo za njih jugoslovansko občinstvo, pa tudi igranje velikih orkestrrov rtv centrov, velika neznanka.

Walter Eichenberg: »Moram povedati, da sem zelo zadovoljen s sprejemom in nasploh z vzdušjem, ki je tukaj v Radencih med glasbeniki. Navdušil me je predvsem način podajanja glasbe, sprejem lete pri občinstvu in navsezadnje izmenjava izkušenj med glasbeniki. To je vsekakor tudi za nas velikega pomena, saj si tako razširjamo obzorja, tudi na račun jugoslovanske orkestrske glasbe.

Po dogovoru z organizatorji smo nameravali gostovati tudi v Mariboru, saj smo posebej za ta koncert pripeljali s sabo tudi našo estradno zvezdo Silvio Kottas. ki pa je potem na naše razočaranje, iz nam neznanih vzrokov odpadel. Tako smo nastopili že v sredo na paradi. Morali smo malce improvizirati, vključiti smo morali seveda tudi vokalno solistko, tako, da je vse skupaj izpadlo kot dobra generalna pred četrtkovim jazz koncertom, za katerega smo se temeljiteje pripravljali. Odziv občinstva je bil dober, kar me posebno veseli. Takšno srečanje plesnih orkestrrov je zame nekaj povsem novega.

ga. Česa podobnega nisem namreč še nikoli doživel. Le na takšen način druženja in izmenjave izkušenj glasbeniki napredujejo v lastni ustvarjalnosti, da ne čepijo samo v studijih in stagnirajo.

Naša glavna naloga pri Radiu Leipzig je ta, da produciramo

glasbo za vse radijske programe. To pomeni, da moramo biti vsestranski. Igramo plesno glasbo, pop, ves spekter zabavne glasbe, toda vedno, ko le moramo, namenimo svojo pozornost jazzu, kar se lahko le tu vsak posameznik izživi s svojimi improvizacijami v polni meri. To je zame zelo pomembno. To opažam tudi tukaj, ko obrazi glasbenikov kar žarijo od zadovoljstva. Kar se tiče jazz scene v NDR, moram poudariti, da so bili po vojni tudi pri nas ogromni problemi. Vsak poskus igranja tovrstne glasbe je bil, kot v Jugoslaviji, označen kot ameriški vpliv. No, zdaj je vse v najlepšem redu, tako da v mnogih naših mestih, Leipzig, Dresden, Jeni, posebno še v študentskih centrih, prirejamo jazz koncerte in festivale z mednarodno udeležbo. Najbolj znan primer je mednarodni Dixieland fest v Dresdnu. Tudi naš basist Klaus Koch igra v mnogih mednarodnih zasedbah. Lahko rečem, da je zanimanje v NDR v vzponu.

Jazz ni proti združevanju narodov; nasprotno. Luis Armstrong, ki sem ga srečal dvakrat, je rekel »Če hočeš komu razložiti, kaj jazz sploh je, tega ne bo nikoli doimel, preden ga tudi sam ne bo doživel. To je pri jazzu najlepše, skratka to je čudovito.«

Tako je v pogovoru pripovedoval Walter Eichenberg na 12. Glasbeni paradi v Radencih, ki se je končala 27. februarja.

Tekst in foto: Vojšić Celec

MILJENKO PROHASKA — steber jugoslovanske glasbene ustvarjalnosti

Mirno lahko zapišemo, da je Miljenko Prohaska ena izmed najpomembnejših in vsestranskih glasbenih osebnosti tovrstnega povojnega ustvarjanja v Jugoslaviji.

Dirigent, skladatelj, aranžer in kontrabasist je rojen v Zagrebu leta 1925. V njegovi mnogostranski glasbeni aktivnosti ni težko izbrati sodobne jazz ustvarjalnosti, izražene predvsem pri delu z velikim jazz orkestrom, za katerega je bil že od začetka najgloblje povezan.

Z devetimi leti se je začel učiti violino, vendar je že leta 1939 prvič nastopil v kvintetu ustnih harmonik Branka Kralja. Od takrat izvirajo tudi njegovi prvi stiki z jazzom. V začetku 40. let je začel igrati na kontrabas, z njim pa sodelovati z orkestri Zlatka Cernjula, Branka Milina, Veljka Ščukanca in Moše Marjanovića. Po vojni se vpiše na srednjo glasbeno šolo Vatroslav Lisinski v Zagrebu in nadaljuje s študijem kontrabasa. Leta 1947 postane član Plesnega orkestra Zagreb, toda že leta 1954 postane njegov vodja.

Kot basist je igral tudi v manjših zasedbah, kot na primer v Zagrebškem jazz quartetu, s katerim je zaslovel tudi v tujini na festivalih jazza in turnejah (Bologna, Frankfurt, Comlain La-To-

ur). Ob tem je izdal tudi nekaj albumov za znane evropske založbe gramofonskih plošč Philips Atlantic, Fontana. Po razpadu Zagrebškega jazz quarteta začne sodelovati v kvintetu z istim imenom z Boškom Petrovičem in B. P. Convention. Po poskusu sodelovanja z Popom Asanovičem v projektu jazz-rocka, se popolno posveti delu z orkestrom Radia Zagreb, ki ga že vodi nepretrgoma 35 let. S tem orkestrom je v letu 1962 nastopil na prvem festivalu jazza pri nas, na Bledu, in uvedel novo repertoarno politiko, osnovano na domačem ustvarjanju, ničlikokrat pod vplivi folklornih melosov naših narodov. Iz teh časov izvira tudi Intima — balada, po kateri je plesni orkester najbolj znan.

Mejnik v njegovem ustvarjalnem opusu je vsekakor sodelovanje z Modern Jazz quartetom, ki je vrsto let igral tudi njegove skladbe. Kot dirigent, aranžer je nastopil tudi na znanem festivalu jazza v Monterreyu v ZDA, kjer je vodil All Stars zasedbo, ki je pokojnega trobentača Donna Ellisa. To se je zgodilo prav na njegov rojstni dan, tako,

da je ta trenutek zapisan z velikimi črkami v njegovem spominu.

Po dolgoletnem vodenju Big banda RT Zagreb je orkester pridobil specifičen zvok, po katerem ga je moč, zahvaljujoč originalnim aranžerskim pristopom Miljenka Prohaske, spoznati.

Na Glasbeni paradi v Radencih sodeluje že od njenega rojstva pred 12 leti. Po njegovem mnenju parada ni bila ustanovljena kot nekakšna konkurenca množici festivalov, ki so takrat potekali po vsej Jugoslaviji, temveč kot možnost, da se vsi glasbeniki, ki na teh festivalih sodelujejo, srečajo, izmenjujejo svoje izkušnje, s tem pa seveda največ prispevajo h kakovostnejšemu razvoju in oblikovanju tovrstne glasbene zvrsti.

V Prohaskovem glasbenem ustvarjanju, ki poleg jazza vključuje tudi filmsko in scensko glasbo, musical, je potrebno omeniti tudi delo v simfoničnem orkestru ter poučevanje.

Samo podatke, da je Miljenko Prohaska predsednik Društva komponistov Hrvaške in Zveze glasbenih združenj Jugoslavije, dovolj zgovorno priča o njegovem mestu na jugoslovanski glasbeni sceni.

V. C.

kulturni koledar

PETEK, 7. MARCA

RADENCI — V počastitev dneva žena bo v Kongresni dvorani hotela Radin ob 17. uri proslava, ki jo pripravljajo domači recitatorji, pevski zbor in učenci srednje gostinske in osnovne šole.

SOBOTA, 8. MARCA

ŠALOVCI — V vaškem domu bo ob 13. uri nastop plesne in gledališke skupine ter pevskega zbora. Tako bodo domači kulturniki proslavili dan žena.

VUČJA GOMILA — V prireditveni dvorani bo ob 13. uri proslava, ki jo pripravljajo člani kuda in osnovne šole Fokovci.

BRATONCI — Ob 17. uri bo v počastitev dneva žena otvoritev prenovljene kulturne dvorane in nastop učencev osnovne šole 17. oktobra iz Beltincev ter domačih izvajalcev.

GANČANI — V dvorani nekdanje osnovne šole bo ob 18. uri prireditve v počastitev dneva žena, na kateri bodo nastopili recitatorji, gledališka skupina s Klopčičevo igro Mati in pevski zbor domačega kulturnoumetniškega društva.

SREDA, 12. MARCA

GORNJA RADGONA — MLADI MLADIM je naslov koncerta simfoničnega orkestra slovenske filharmonije in karavane sedmih avtobusov, ki se odpravljajo v Cankarjev dom v Ljubljani na to kulturno prireditev.

kinematografi

Občinska Zveza kulturnih organizacij omogoča v času od 12. do 16. marca brezplačen ogled celovečernega dokumentarnega filma TITO OD BLIZU v vseh kinematografih občine Gornja Radgona.

V kinu Park v Murski Soboti bo 6., 7., 8. in 9. marca ob 16. in 19. uri na sporedu AMADEUS režiserja Miloša Formana. Film je velik umetniški dosežek in hkrati ena največjih uspešnic zadnjega desetletja. Posvečen je čudežnemu otroku, velikemu glasbenemu geniju Mozartu, ki sta ga vse življenje zloščevce spremljala ljubosumje in spletke sodobnika (prav tako glasbenika), vendar manj uspešnega Salierja. Zato je delo, katerega moto — Blagor povprečnim! — vzemo na koncu, vredno ogleda. Ponaša se z osmimi oskari in kopico drugih visokih mednarodnih filmskih nagrad, pa tudi z izredno dolžino filma.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Milan Kundera — NEZNOSNA LAHKOST BIVANJA (Mladinska knjiga), Judith Krantz — MINISTROVA HČI (Tržaški tisk) in TISOČ IN EN RECEPT JUGOSLOVANSKIH KUHINJ (Mladinska knjiga).

razstave

V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti bo od 8. do vključno 17. marca odprta mednarodna razstava z naslovom PIKA NOGAVIČKA IN NJENA AVTORICA ASTRID LINDGREN, ki jo Pokrajinski in študijski knjižnici posreduje Kulturni center Ivan Napotnik iz Titovega Velenja.

KULTURNI NAGRAJENEC

AVGUST POSAVEC

Kot prosvetni delavec in sedaj knjižničar na osnovni šoli v Gornji Radgoni ter predsednik Zveze kulturnih organizacij (njen član je že dolga leta, vse od ustanovitve) je neprestano v stiku s kulturo. Že dvajset let, odkar je v Gornji Radgoni (prej je učil v Apačah in na Kapeli), deluje na tistem kulturnem področju, ki je povezano z njegovo izobrazbo, na področju literature in govorne besede. Sestavil je mnoge scenarije (več kot 15) za razne proslave in literarne prireditve, mnoge od teh je tudi sam vodil.

Za delo, kakršno opravlja Avgust Posavec, mora čutiti človek nagnjenost, ki pa se nato preveri v samem delu. Potem, kot je dejal, ne bo pomisljal, če bo deloval v kulturi ali ne, niti za svoje delo ne bo pričakoval denarne nagrade. Dodal je še, da bi, če bi ves čas mislil le na to, dejavnost ostala ob strani, sam pa se ne bi razvijal kot osebnost.

Ceprav se zaveda relativnosti takšnih in podobnih priznanj, mu Kerenčičeva nagrada za prispevek k razvoju kulture v gornjeradgonski občini pomeni nagrado in priznanje za delo v desetih in več le-

tih v kulturi, saj je bilo njegovo delo večkrat pionirsko in morda niti ne vedno opaženo. Ko je kot mlad učitelj prišel poučevati v Apače, je tudi sam deloval kot amater — takrat so bili pač učitelji tako vzgojeni, da so morali kulturno delovati povsod, kjer je bilo mogoče. Tako je že igral v dramski skupini, vodil pevski zbor in sodeloval v narodnozabavnem ansamblu. Kot sedanjí predsednik Zveze kulturnih organizacij ve, da pestita ljubiteljsko kulturo v radgonski občini dva problema, to je pomanjkanje prostora in s tem povezani denarni problem. To pa ovira širši razmah amaterske dejavnosti.

Bernarda Peček

Nova in moderna vozila

Tudi v mednarodnem prevozu se pojavlja vse večja konkurenca, saj so se že uveljavljenim zahodnim prevoznikom priključile vse uspešnejše tovrstne organizacije z vzhoda, predvsem z Madžarske, Bolgarije in v zadnjem času tudi iz Turčije.

Zato morajo tudi v največji pomurski transportni organizaci-

stala, prav gotovo pomeni veliko obremenitev za to temeljno organizacijo. Vendar pričakujejo, da se jim bo vloženi denar — polovica je tujih blagovnih posojil, drugo pa združena sredstva temeljne organizacije in posojila dobavitelja domače opreme, kočevskega Itasa — kmalu obrestoval. V tej največji pomurski tran-

Spkupni načrt naložb v ptt dejavnosti Pomurja je v minulem letu znašal 199 milijonov 889 tisoč dinarjev; od tega je območna samoupravna interesna skupnost za ptt promet prispevala okrog 44 milijonov dinarjev, drugo pa so bila sredstva delovne organizacije za ptt promet v Murski Soboti, in sicer v pretežni meri posojila, svoj delež pa je primaknila tudi Poštna hranilnica. Kljub neugodnim gospodarskim razmeram pa je bil v krajevnih skupnostih ogromen interes za gradnjo krajevnih telefonskih

omrežij, zato v zdajšnjem trenutku ne morejo slediti vsem potrebam. Zato v delovni organizaciji za ptt promet že razmišljajo o prednostnem vrstnem redu, ki bi ga uveljavili v posameznih krajevnih skupnostih, kjer imajo končne centrale in nekaj prostih zmogljivosti ter so uvedeni prenosni sistemi.

V letošnjem letu naj bi poštne storitve povečali za 2 odstotka, telegrafске za 4 odstotke, telefonske storitve pa bi v primerjavi z minulim letom povečali kar za 12 odstotkov. Na ta način bi lahko vključili večje število novih uporabnikov ptt storitev, zlasti še v telefoniji. Prav tako bodo povečali teleksni promet v poslovne namene. Največje načrte imajo z razširitvijo telefonskega prometa. Tako bi letos razširili krajevne centrale v Bodoncih za 160 priključkov, v Bogojini za 100 priključkov, v Beltincih za 192 priključkov, v Gornjih Petrovcih za 60, na Tišini za 184 telefonskih priključkov, predvidevane pa so tudi nekatere obnove poštne zgradbe. V tretjem trimesečju letos pa naj bi v Križevcih pri Ljutomeru razširili centralo za 568 priključkov, v Rogašovcih pa za 160 priključkov. Poleg tega jih čaka razširitev vozelnih central v Ljutomeru za 400 priključkov, v Mačkovcih za 300, oprema za 400 priključkov v Gornji Radgoni je naročena, načrtujejo pa tudi razširitev vozelnih central v Lendavi. V letošnjem letu naj bi začela obratovati nova 120-kanalna prenosna naprava med Gornjo Radgono in Mursko Soboto in Lendavo in Mursko Soboto, med Ljutomerom in Mursko Soboto pa so jo uvedli

že lani. Na ta način bi lahko vključili okrog 1200 novih telefonskih naročnikov in se s tem približali številki 11 tisoč telefonskih naročnikov v Pomurju.

Precej dela jih čaka tudi v srednjeročnem obdobju 1986—1990. Večino zadev so uskladjali s posameznimi interesnimi skupnostmi in krajevnimi skupnostmi ter vsemi štirimi pomurskimi občinami. Zagotovljena jim je večja družbena podpora, kar je zapisano tudi v republiških in zveznih dokumentih, zato z optimizmom zrejo na uresničitev srednjeročnega načrta razvoja ptt dejavnosti v Pomurju. V tem času bi se poštne storitve povečale za 1,6 odstotka, telegrafске za 6,2 in telefonske storitve za 10 odstotkov. Do leta 1990 nameravajo razširiti dve ptt enoti, s čimer bi dosegli eno pošto enoto na 4000 prebivalcev v regiji. Število telefonskih central bi ostalo enako, to je 33, pri čemer bi se martjanska priključila na moravsko centralo. V naslednjih petih letih računajo na 11,3 telefona na sto prebivalcev, kar je znatno povečanje, število telefonskih govorilnic pa bi povečali kar za 50, in sicer od zdajšnjih 75 na 125.

V srednjeročnem obdobju bodo precej denarja vložili v preseleitev poštnoprometnega centra na drugo mesto, ker so zdaj prostorsko močno utesnjeni, po paktnem prometu pa so med vodilnimi v SRS. Poleg tega računajo na gradnjo prenosnih sistemov, razširitev in nakup opreme za vozne avtomatske telefonske centrale, telegrafске večkanalne naprave, medkrajevni kabel Murska Sobot—Lendava, preselitev ptt servisa na Bakovsko cesto itd.

Milan Jerše

Lani 90 odstotkov v izvoz

V obratu Toka v Žižkih so imeli v lanskem letu prečno zaposlenih 70 delavcev, ki so 90 odstotkov izdelkov namenili v izvoz. Še vedno je največji kupec Sovjetska zveza, kamor so poslali 19 tisoč ženskih torbic in kar 94 tisoč raznih vrst drobne galanterije, od tega največ denarnic. Denarnice pa so, kot kaže, zanimiv izdelek tudi za poslovnega partnerja v Zvezni republiki Nemčiji, ki so mu v okviru tako imenovanega dodelavnega posla izdelali 30 tisoč denarnic. Sicer pa so delavke Toka izdelale še 20 tisoč denarnic in 10 tisoč torbic za domače tržišče. Ker so bili izdelki kakovostni, niso dobili nobene reklamacije. Kaže torej, da v sami izdelavi ni več težav in da so se delavke že dokaj izurile pri strojih. V lanskem letu so tudi nekako premostili problem okrova oziroma okvirov za torbice, saj dobavitelj ni pošiljal vselej kvalitetnih izdelkov. K dobremu delu (in preseganju norme) spodbujajo tudi osebni dohodki, ki so v lanskem letu v povprečju znašali 56 tisoč dinarjev.

Š. S.

MED AVSTRIJSKO IN JUGOSLOVANSKO RADGONO BO KOMPAS ODPRL

Brezcarinsko trgovino

DUTY FREE SHOOP, kakor se glasi mednarodni naziv za podobne brezcarinske trgovine po vsem svetu, je bil pred kratkim odprt tudi na mednarodnem mejnem prehodu na Ljubelju. Poleg tega, da so prodajalne na mejnem pasu (praviloma na izstopni strani iz naše države), je za njih značilno predvsem to, da bodo imele na policah različno blago iz uvoza, seveda pa tudi nekaj kakovostnih domačih izdelkov (iz usnja in kristala), kajti kupci v brezcarinskih trgovinah bodo tako Avstrijci kakor Jugoslovani, pa tudi tuji prehodni gostje, ki jih je največ med poletno turistično sezono. Zato v poslovni enoti tozda Mejni turistični servis v Gornji Radgoni upajo, da bo trgovina (predvideno je bilo, da bo odprta že v teh dneh) odprla vrata na obe strani meje še pred začetkom sezone.

V zgradbi, ki stoji sicer na izstopni strani, kar ni najboljša lokacija, je že pripravljenih 30 kvadratnih metrov prodajnih in prav toliko skladiščnih prostorov. Njihova ureditev je do sedaj stala 10 milijonov dinarjev.

Drago Domajenko, vodja poslovne enote v Gornji Radgoni, je dejal, da prodajalna trenutno ne izpolnjuje vseh zahtev, ki jih takim trgovinam postavljajo zvezni carinski predpisi (npr. ograjen prostor), vendar upajo, da bodo v dveh mesecih rešili tudi ta problem. Kajti sovlagatelj, Kompas in Emona, imata pripravljene tako prostore in kot kadre.

B. Peček

GOSPODARSTVO
LENDAVSKE OBČINE

Letošnji načrti

Industrija z rudarstvom bo tudi letos osrednji nosilec gospodarskega razvoja lendavske občine. Poleg vlaganj v posodobitev proizvodne opreme in uvajanje novih tehnoloških postopkov (Varstroj, Planika, Lek, INA-Nafta) načrtujejo nekatere organizacije združenega dela še večje naložbe. V INA-Nafti bodo vložili precejšnja sredstva za ureditev naprav za predelavo primarnega bencina. Letos naj bi končali pripravljala dela za postavitev prečiščevalnih naprav. Obnova rafinerijske peči pa bo pripomogla k večjemu energetskemu izkoristku. V tej delovni organizaciji bodo letos pripravili še projektno dokumentacijo za ureditev obrata za pridobivanje dimetiletra.

Ze prihodnje leto naj bi ga pridobili 1200 ton. Načrtujejo pa še gradnjo hale s površino 2300 kvadratnih metrov, v kateri bodo delavnice za vzdrževanje strojev.

Če bodo v opekarni v Dolgi vasi zbrali sredstva, potem bodo uredili proizvodne prostore za okrasno in uporabno keramiko. Gre za dopolnilni program k izdelavi opake.

V obratu Toka v Žižkih bodo zgradili prizidek za pripravo dela, s čimer bodo izpraznili del prostorov v šivalnici, kar bo omogočilo zaposlitev nekaj novim delavcem.

Utok Kamnik bo obnovil staro šolo v Kobilju in v njej uredil proizvodni obrat. Podoben obrat naj bi letos začel z delom še v Dobrovniku.

V lendavskem Indipu načrtujejo gradnjo 500 kvadratnih metrov velike dvorane, za katero bodo letos skušali dobiti načrte. Za lendavsko kemično industrijo (INA-Nafta) pa bo letošnje leto velikega pomena tudi zato, ker bodo iz Zebanca (Medimurje) »pripeljali« plinovod, z njim pa domačo surovino — plin, ki je cenejši od uvoženega.

V gospodarstvu lendavske občine se bo letos predvidoma zaposlilo okrog 200 delavcev: v Planiki 56, INA-Nafti 54, Varstroju 39, Delozi 20 itd. Po najmanj 20 delavcev pa bi dobilo delo še v novih obratih v Kobilju in Dobrovniku.

Ker je na območju te občine še vedno veliko iskalcev zaposlitve, si bodo prizadevali pritegniti tudi investitorje od drugod.

Š. SOBOČAN

Milan Balantič 1919—1986

V torek, 18. februarja 1986, smo se na pokopališču v Lendavi poslovili od tovariša Milana Balantiča, našega občana, komunista, borca NOV, dolgoletnega družbenopolitičnega delavca, prijatelja in sodelavca.

Zbrani smo bili v velikem številu, saj smo poslednjič izkazovali zahtevalo in spoštovanje človeku, ki je vse svoje življenje namenil boju in prizadevanjem ter idealom delavskega razreda.

Rodil se je 26. julija 1919 v Kamniški Bistrici, osemletko je končal v Stranjah in v Kamniku se je izučil mehaničarske obrti. Med služenjem vojaškega roka je po razpadu stare Jugoslavije leta 1941 padel v vojno ujetništvo. V letih

Milan je poleg strokovnega dela ne-sebečno prenašal svoje znanje na sodelavce v največjih časih naše socialistične graditve. Aktivno je bil vključen v vse oblike družbenopolitične aktivnosti v občini in je kot komunist in izkušen politični delavec veliko prispeval k uresničevanju in uveljavljanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja ter krepitvi samoupravnega položaja delavca in občana. Sodeloval je pri ustanavljanju prenekatere organizacije združenega dela v občini, njegova trdna volja in delovni elan sta mu pa omogočala, da zanj nikoli ni bilo pretežke ali neizvedljive naloge. Njegov borbeni duh mu ni dovoljeval, da bi tudi pozneje, ko je leta 1978 šel v zaslužni pokoj, počival in miroval. Še naprej smo ga srečevali kot aktivnega občana v delu krajevne skupnosti Lendava, v Socialistični zvezi, v delu komunistov in borbovski organizaciji, ki ji je z dolgoletnim delom in aktivnostjo v vodstvu ZZZB v občini vtisnil trajen pečat nekdanskega borca NOV, danes pa borca za socialistične samoupravne odnose v delu in življenju ljudi in občanov.

Številna družbena priznanja in pohvale, ki jih je za svoje neumorno delo in aktivnost prejel, simbolizirajo vsaj del tega, kar je v svojem življenju dal in prispeval. Med drugim je prejel: orden dela s srebrnim vencem, medaljo zaslug za narod, plaketo občine, priznanje OF in še druga.

Krajani smo ga poznali tudi kot izjemnega tovariša, prijaznega krajana, skrbnega moža in očeta. Prijaznosti je namenil vsakemu sogovorniku, znanцу, prijatelju, sosedu, in tudi ko je opravljal vodilne funkcije v združenem delu in družbenopolitičnih organizacijah v občini mu tega ni zmanjkalo, kot tudi ne pripravljenosti, da pomaga vsakemu, ki bi to pomoč potreboval.

Kot član ZZZB in komunist je ostro zavračal oportuniste, kompromisarje in omahljivce, ki so težili k zlagani ali navidezni idejni in politični enotnosti. Sam se je zmeraj zavzemal za objektivno kritiko in za razčiščenje vseh idejnopoličnih in družbenih vprašanj našega razvoja. Prepričanje, da je boj mnenj vodilo napredka, ga je spremljalo vse življenje.

Četudi je odšel, je ostal med nami lik človeka, revolucionarja, borca, komuniste, prijatelja, sodelavca, očeta in moža, ki smo ga globoko cenili in spoštovali.

Občinski odbor ZZZB NOV
Lendava

od 1941 vse do junija 1944 je bil v taborišču Stalag III./A pri Berlinu, iz katerega je pobegnil in se takoj vključil v partizanske vrste NOV, kjer je dočkal svobodo in osvoboditev Jugoslavije. Boril se je v Kamniško-zasavskem odredu in v II. bataljonu III. VDV brigade. Iz borca je napredoval v vodnika in kmalu postal namestnik komandirja čete. Sodeloval je v štahu II. divizije in IV. brigade in v 113. letalskem lovskem polku v Ljubljani. Leta 1946 je bil na lastno željo demobiliziran.

Po osvoboditvi je kot personalni referent oziroma državni uslužbenec prevzemal odgovorne naloge in do leta 1951 ga srečujemo v rudniku Zabukovica ter v rudniku Črna-Kamnik kot tajnika, v Beogradu in Zemunu kot industrijskega poslovođa ter pomočnika direktorja. Leta 1951 je bil premeščen v Lendavo, kjer je opravljal različna dela in naloge, začelši v kratki Proizvodnji nafte Lendava.

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava

Ob 8. marcu — mednarodnem dnevu žena iskreno čestitamo!

MURNA

TOVARNA OBLAČIL IN PERILA MURSKA SOBOTA

Tozd Perilo, Murska Sobot

Tozd Oblačila, Murska Sobot

Tozd Ženska oblačila, Murska Sobot

Tozd Ženski plašči, Murska Sobot

Tozd Oblačila, Ljutomer

Tozd Modna konfekcija, Gornja Radgona

Iskrene čestitke ob dnevu žena!

KLJUB TEŽAVAM V SOBOŠKI MESNI INDUSTRIJI LE 66 MILIJONOV DINARJEV IZGUBE

Z lastnimi napori do boljših rezultatov

Obračuni za poslovno leto 1985 so narejeni. Zbirnih podatkov o tem, kako je pomursko združeno delo poslovalo v preteklem letu, še ni, vendar iz podatkov in posameznih organizacijah združenega dela že lahko zaključimo, da so zaostreni pogoji tudi v letu 1985 vplivali na rezultate gospodarjenja.

V delovni organizaciji Mesna industrija v Murski Soboti pravijo, da so ob upoštevanju vseh težav, s katerimi so se srečevali v lanskem letu, z rezultati poslovanja lahko še kar zadovoljni. To velja predvsem za fizični obseg poslovanja, saj so kljub pomanjkanju živine na tržišču v klavnicah zabeležili le za 13 odstotkov manjši obseg klavne kot leto prej, predelava pa je bila manjša za 17 odstotkov. V soboški Mesni industriji so lani zaklali 32.600 glav mladega pitanega goveda in 193.000 prašičev, s tem pa so bile klavne in predelovalne zmogljivosti zasedene z okrog 90 odstotki. Podatki, da so lani izdelali 3.700 mesnih konzerv, 4.000 ton klobas, 2.230 ton sušenega mesa, 236 ton delikatesnih izdelkov in 160 ton izdelkov kafilerije, dokazujejo, da je soboška Mesna industrija ena največjih mesnih industrij v Jugoslaviji in se zato srečuje s podobnimi težavami kot vse velike mesne industrije.

Se vedno pa niso zadovoljni s sestavo proizvodnje, saj odpade na me-

sne izdelke le 54 odstotkov proizvodnje, 46 odstotkov pa predstavlja prodaja svežega mesa. Prizadevanja kolektivna so zato usmerjena v večjo predelavo, v katero je vložena več živega dela in ki dosega na tržišču tudi višje cene.

Ce bodo cenovna nesorazmerja še naprej ostala takšna, kot trenutno so, v Mesni industriji napovedujejo, da bodo v letošnjem prvem četrtletju »prigospodarili« izgubo, ki se bo merila v desetih milijard. Odkupne cene živine namreč nenehno naraščajo, medtem ko so cene mesa in mesnih izdelkov že od lanskega novembra nespremenjene. Letos v prvih mesecih je polnolaj znatno težji kot v enakem lanskem obdobju, saj na tržišču priložuje živine in jo tudi zato morajo kupovati po višjih cenah, če ne želijo, da bi predelovalne kapacitete ostale neizkoriščene. Dejstvo pa tudi je, da so tudi stroški pitanja močno porasli in tudi rejci živine ne morejo prodajati pod lastno ceno. Položaj postaja zaskrbljujoč, pravijo v Mesni industriji, in nesmiselno je, da tega sistemsko ne uredimo in razrešimo. Takšna politika do mesnih industrij namreč spravlja mesarje v še hujše težave, vendar kaže, da se posledic še nismo dovolj zavedli.

Ceprav je njihovo prodajno območje takorekoč celotna Jugoslavija, se v Mesni industriji zavedajo, da samo na domačem tržišču ne morejo ostati, zato v zadnjih letih povečujejo prodajo na tujih tržiščih. Prav pri izvozu pa so priča zanimivemu gibanju, ki potrjuje, da se razmere tudi na sve-

tovnem tržišču zaostrojuje in je prisotno nenehno padanje cen mesa in mesnih izdelkov. Tako je soboška Mesna industrija lani izvozila za 39 odstotkov več mesa in mesnih izdelkov kot leto prej, za to pa so iztržili le 7 odstotkov več dolarjev. Podatek, da

nja, pa to ne velja za finančne rezultate. S prodajo vseh svojih proizvodov so lani ustvarili 36,2 milijarde dinarjev celotnega prihodka, po odbitku vseh stroškov in obveznosti pa jim je na koncu leta »ostalo« nekaj več kot 66 milijonov dinarjev izgube. Ta izguba za takšno delovno organizacijo sicer ne predstavlja veliko in so jo tudi v celoti pokrili z združevanjem sredstev znotraj sozda ABC Pomurka, vendar pa le kaže na to, da položaj mesne industrije ni urejen, saj se izguba pojavlja že vrsto let. V Mesni industriji so se tako zdaj ponovno znašli v položaju, da v poslovni sklad niso razporedili niti dinarja, kar jim povzroča težave pri financiranju tekoče proizvodnje in povečuje tudi stroške. Zaradi pomanjkanja lastnih obratnih sredstev so samo lani za obresti plačali 1 milijardo 442 milijonov dinarjev, medtem ko so za osebne dohodeke vseh 1.380 zaposlenih izplačali 891 milijonov dinarjev.

Osnovni razlog za takšen finančni položaj je seveda v neurejenosti cenovnih razmerij, saj so samo lani na ta račun izgubili več kot 800 milijonov dinarjev. Naj to ponazorimo le z nekaterimi podatki. V lanskem januarju so za kilogram mladega pitanega goveda plačali 232 dinarjev, v decembru pa že 388 dinarjev, kar pomeni, da se je odkupna cena povečala za 67 odstotkov. Le za spoznanje, 63 odstotkov, je to povišanje manjše pri prašičih, za katere so lani januarja plačevali v povprečju 221 dinarjev, v decembru pa jih je veljal kilogram prašiča že 361 dinarjev. Če k tem podatkom še dodamo, da je lani znašala povprečna lastna cena svinjskega mesa 672 dinarjev, prodajna cena pa je bila 518 dinarjev, je znašala izguba pri kilogramu 154 dinarjev. Pri mladem pitanem govedu je bila ta izguba še večja, saj je razlika med povprečno lastno ceno (719 dinarjev) in povprečno prodajno ceno (524 dinarjev) znašala kar 195 dinarjev pri kilogramu.

V Mesni industriji se zavedajo, da posebnih ugodnosti od nikogar ne morejo pričakovati, zato so vse sile usmerili v lastna prizadevanja za boljše gospodarjenje, boljše organizacijo dela, v tem trenutku pa se z vso resnostjo ukvarjajo s projektom, kako izboljšati učinkovitost poslovanja. Mnenja so, da vsi ti napori morajo dati boljše rezultate, vendar pa vseh težav, ki nastajajo zaradi neurejenosti sistemskih rešitev, ne bodo odpravili.

Ludvik Kovač

V TO KOOPERACIJA PRI VG KAPELA SO IMELI ZDRUŽENI KMETJE OBČNI ZBOR

Kljub pozebi dobro gospodarili

Na občnem zboru TO Kooperacija smo slišali, da so združeni kmetje Vinogradniškega gospodarstva Kapela v letu 1985 zabeležili za 345 milijonov dinarjev celotnega prometa. Od tega je za 7,7 milijona čistega dohodka. Pozitivno poslovanje VK Kapela se kaže tudi v dejstvu, da so v razne sklade prispevali 3,20 milijona dinarjev.

Poslovni uspeh bi bil seveda precej boljši, če zaradi zimske pozebe ne bi pridelali le 18 odstotkov načrtovanih količin grozdja, saj jih je pozeba bolj prizadela kot druge vinorodne predele v SV Sloveniji, kjer so pridelali 48 odstotkov načrtovanih količin grozdja. V normalnih vremenskih razmerah pridelamo v Sloveniji 60 milijonov litrov vina, popijemo pa ga kar 120 milijonov. Prav zato smo v Slovenijo v letu 1986 zaradi pozebe v letu 1985 uvozili 400.000 hektolitrov španskega vina TORO. Vino smo

med drugim uvozili tudi zato, ker bomo del naših kakovostnih in vrhunskih vin tudi letos izvozili. Vino, ki smo ga uvozili, pa nas je stalo, dostavljeno v naše kleti z že plačano carino, 168 dinarjev za liter.

Direktor VG Kapela, Alojz Vogrinčič, je povedal, da VG Kapela v letu 1985, ko je poslovala v okviru sozda ABC Pomurka, po zaslugi dobrega obojestranskega sodelovanja s Pomurko interno banko ni imela težav z likvidnostjo.

Na zboru kooperantov VG Kapela smo še slišali, da so njihovi srednjeročni in dolgoročni načrti pridelave usklajeni s tistimi v sestavljeni organizaciji ABC Pomurka, zato načrtovane stopnje rasti posebej nismo zapisali.

Treba pa je omeniti, da v VG Kapela načrtujejo do leta 1990

osušiti in združiti 600 hektarjev zemljišč. Letno bodo, upoštevajoč sedanje cene za nakup mehanizacije, namenili ustrezno vrednost 20 milijonov dinarjev. Letno načrtujejo obnoviti tudi najmanj 4 hektarje vinogradov. Za obnovo govejih hlevov bodo letno namenili 4, za prašičje hleve pa 5 milijonov dinarjev.

Kot pomembno nalogo so si postavili tudi cilj, da v naslednjih letih zgradijo novo skladišče za reprodukcijske materiale. Naložba jih bo stala 30 milijonov dinarjev.

Na Kapeli tačas zbira tudi podpisnike za podpis 10-letnih pogodb o oddaji grozdja družbeni kleti. Podpisniki bodo deležni znatnih regresov stroškov obnove vinogradov po pozebi. Vinogradniki zaenkrat ne kažejo prevelikega zanimanja za pomoč širše družbe, saj jih je pogodbe do sledje podpisalo le 55.

Boris Hegeduš

V SOBOŠKI OBČINI

Komite za kmetijstvo

Na seji sveta za kmetijstvo pri občinski konferenci Socialistične zveze v Murski Soboti je bila že v lanskem novembru dana pobuda, da bi v občini ustanovili komite za kmetijstvo, v katerega bi poleg kmetijstva vključili še gozdarstvo, vodno gospodarstvo, veterinarstvo, prehrano in morda še kakšno dejavnost, ki je tesno povezana s kmetijstvom. Takšen organ bi namreč lahko celoviteje obravnaval in reševal nekatere skupna vprašanja, veliko pa bi lahko prispeval tudi k hitrejšemu razvoju na tem področju.

To pobudo je že obravnaval tudi občinski izvršni svet in se zavzel za to, da se v okviru občinskih upravnih organov ustanovi poseben komite za kmetijstvo.

Ta pobuda v Sloveniji sicer ni nova, saj svoje komiteje že imajo nekatere izrazito kmetijske občine (v severovzhodni Sloveniji npr. ptujska občina), zato je njegova ustanovitev v soboški občini toliko bolj upravičena. Osnovni razlog za ustanovitev komiteja za kmetijstvo je predvsem v težavah, ki so v zadnjem času v kmetijstvu, z združitvijo nekate-

rih služb pa bi te težave lahko tudi hitreje in učinkoviteje reševali. Seveda pa komite ne bi smel reševati le nekaterih upravnih vprašanj, pač pa se bodo v okviru tega organa združevale in izvajale tudi naloge kmetijske zemljiške zakonodaje, kmetijskozemljiških operacij, pa tudi intervencij v proizvodnji hrane. V občini so mnenja, da bo takšen skupni organ lahko hitreje in učinkoviteje izvajal naloge, ki čakajo kmetijstvo v prihodnjem obdobju.

L. Kovač

O položaju zasebnih vinogradnikov

Prejšnji teden je predsednik skupščine SR Slovenije Vinko Hafner sprejel predstavnike društev vinogradnikov iz vse Slovenije. Društva so se pridružila pritožbi društva vinogradnikov ljubotomsko-ormoških gorje Jeruzalem zaradi — po njihovem mnenju — nepravilne delitve solidarnostnih sredstev, nesprejemljivih usmeritev in meril ter nedemokratskih, celo protiusstavnih postopkov ob lanski pozebi.

Po zadovoljivem neposrednem pogovoru — temu so prisostvovali tudi podpredsednik skupščine SR Slovenije Jože Šušmeij, predsednik odbora za upravljanje z republiški solidarnostnimi sredstvi Jože Kaučič, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milan Knežević in predsednik Zadrudne zveze Slovenije Leo Frelih — so se dogovorili, da bodo predstavniki društev vinogradnikov in predsednik odbora republiškega solidarnostnega sklada uskladjali različna stališča do sedanje delitve sredstev za pozebo, nakar bo odbor o tej delitvi najkasneje v 14 dneh ponovno odločal.

Do konca marca letos pa bo Zadrudna zveza Slovenije pripravila pogovor o problematiki združništva s posebnim poudarkom na vlogi zasebnih vinogradnikov in njihovih društev v slovenskem vinogradništvu glede njihovega položaja in samoupravne vloge v sedanjih zadrugah. Še posebno v organizacijah kooperantov pri kombinatih in vinskih kletih, kot tudi o odnosih teh organizacij do zasebnih vinogradnikov.

Š. Kuhar

SPLOŠNE VOLITVE, VOLITVE V SAMOUPRAVNE ORGANE IN REFERENDUM V KZ PANONKA

Volili bodo tudi kmetje

SPLOŠNE VOLITVE

Kmetje — združeni in individualni v soboški občini ter delavci TZO v okviru KZ Panonka, bodo na splošnih volitvah 16. marca 1986 volili:

- delegacijo zbora združenega dela;
- združeno delegacijo sisov za zdravstvo, otroško varstvo, socialno skrbstvo, zaposlovanje, stanovanjsko gospodarstvo;
- združeno delegacijo sisov za vzgojo in izobraževanje, kulturo, telesno kulturo in raziskovalno dejavnost.

Navedene delegacije volijo vsi kmetje, ki niso v delovnem razmerju. Skupaj s kmeti volijo tudi delavci TZO. Neposredno delo na voliščih, ki bodo na običajnih volilnih mestih, bodo opravljali posebni volilni odbori za volitve kmetov. Poleg »kmečkih volilnih odborov« bodo na voliščih še trije volilni odbori (morda kje še več), ki bodo opravljali naloge za volitve delegacij KS in DPZ.

Volitve v samoupravne organe TZO, KZ, SOZDA

V temeljnih zadrudnih organizacijah, združenih v KZ Panonka, bodo člani temeljnih zadrudnih organizacij volili tudi svoje samoupravne organe. Tako bodo volili:

- zadrudne svete TZO ter nadzorne odbore TZO;
- zadrudni svet KZ in nadzorni odbor KZ ter disciplinsko komisijo;
- delegacijo delavskega sveta sozda ter samoupravno delavsko kontrolo sozda ABC POMURKA;
- delegacijo zbora delegatov HKS.

Spremembe in dopolnitve samoupravnih splošnih aktov TZO oz. KZ ter sprejem skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih načrtov

Zaradi sprememb določenih zakonov oz. sprejema novih zakonov in sorazmerno visoke inflacije so potrebne določene spremembe in dopolnitve pri statutu TZO, statut KZ, samoupravnem sporazumu o združevanju dela in sredstev kmetov in delavcev v TZO ter v samoupravnem sporazumu o združevanju temeljnih organizacij v KZ Panonka. Te akte smo sprejeli z referendumom konec leta 1977 ob reorganizaciji Obrata za kmetijsko sodelovanje. Pri teh spremembah in dopolnitvah gre v bistvu za prilaganje gospodarjenja sedanjim razmeram. Morda je še najpomembnejša sprememba oz. dopolnitev v tem, da se da pooblastilo zadrudne svete TZO in zadrudni svet KZ, da razdeli zbrana sredstva za pokojninsko in invalidsko zavarovanje posameznim članom — zavarovancem. Zaenkrat se v ta sklad stekajo samo sredstva na podlagi pridobivanja mleka. Upamo lahko, da bodo odgovorni za to področje uspešni ta sklad razširili tudi na druge pridelke, ki jih kmetije oddajajo!

Vsaka organizacija združenega dela sprejema v tem času srednjeročne in letne načrte. Tudi v KZ Panonka smo si postavili določene cilje, ki jih želimo doseči v tekočem srednjeročnem obdobju. Tudi v teh težavnih razmerah bomo poleg ohranjanja sedanje živinoreje in poljedelstva poskušali doseči določen porast le — teh. V načrtih so razne nove gradnje oz. dograditve skladiščnih prostorov ter nakup ustrezne transportne in druge mehanizacije za lažje delo v skladiščih.

Večkrat smo na zadrudnih svetih kot tudi na zborih članov po vaseh razpravljali o samoupravnem sporazumu o pravicah in obveznostih združenih kmetov v zvezi z uresničevanjem pravice do poročniškega dopusta. Mislimo, da bodo razprave na terenu pokazale, da se k temu samoupravnemu sporazumu ne bo pristopilo, ker je sorazmerno velik odstotek tistih, ki bi samo plačevali prispevek, in sorazmerno zelo majhen odstotek tistih, ki naj bi prejeli ugodnosti.

Podrobneje smo kmete z vsebino obravnavanih materialov seznanili na zborih po vaseh. Zakonska določila glede volitev samoupravnih organov določajo, da je potrebno volitve opraviti neposredno z glasovnicami. Spremembe in dopolnitve statusnih samoupravnih splošnih aktov pa se sprejemajo z referendumom. Pripravili bomo ustrezne glasovnice.

Na volitvah v samoupravne organe in referendume glasujejo samo člani TZO. Tudi te volitve in referendum bo opravljal isti »kmečki volilni odbor«. Zavedamo se, da je to za njih dodatna obremenitev, vendar so se samoupravni organi TZO in KZ odločili za ta način zaradi poenostavitve postopka. Prepričani smo, da bodo volilni odbori in volilne komisije to nalogo uspešno opravile.

Pripravil: Jože Tivadar, pravnik

REPUBLIŠKO TEKMOVANJE MLADI IN KMETIJSTVO NA CANKOVI

Najboljši Škofjeločani

Na republiškem tekmovanju Mladi in kmetijstvo — potekalo je 1. marca na Cankovi — je sodelovalo osem ekip, zmagovalci z občinskih in nato območnih tekmovanj. Tekmovanja organizirata Zadrudna zveza Slovenije in republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije. Letos pa so se republiškega udeležile ekipe iz Škofje Loke, Nove Gorice, Ormoža, Ljubljane Vič—Rudnika, Ljutomer, Sevnice, Sentjurja in Trebnja.

Tekmovalci so se zbrali že dopoldne na Živinorejsko-veterinarskem zavodu v Murski Soboti, kjer so jih predstavniki le-tega, izvršnega sveta skupščine občine in ABC Pomurke seznanili s problemi kmetijstva v Pomurju, nato pa so si udeleženci tekmovanja ogledali prostore Živinorejsko-veterinarskega zavoda ter usmerjeno kmetijo v Skakovcih. Kviz se je začel ob 17. uri v nabito polni dvorani gasilskega doma na Cankovi. Za sprostitev gledalcev in tekmovalcev so poskrbeli mladi glasbeniki, humoristi in učenci cankovske osnovne šole. Po končanem tekmovanju so kar tri ekipe imele enako število točk, tako da so morali, če so hoteli dobiti najboljšo, trikrat postaviti dodatna vprašanja. Prvo mesto je dosegla ekipa iz Škofje Loke, drugo Trebnje in tretje Sevnica. Pomurska ekipa iz Ljutomer si je z ekipo iz Ormoža razdelila četrto in peto mesto.

bp

Na fotografiji nagrajeni kooperanti VG Kapela. Skrajno desno direktor TO Kooperacija Marjan Fras in glavni direktor VG Alojz Vogrinčič.

Boris Hegeduš

SE VRAČAMO V LENINOVE ČASE?

»Nikdar ni tak bilo
da ni nekaj bilo.
pak ni vezda nebu
da nam nekaj nebu.
Tak i vezda bude da nekaj vse bude,
kak biti bude bilo da bi bili bilov.

(Miroslav Krleža)

Z udeleženci petega omizja o razvojni strategiji Pomurja do vstopa v tretje tisočletje smo se spoprijeli s tako imenovanim »Koreninim konceptom« o produktivnem zaposlovanju in življenjski kakovosti ter se opredelili do nekaterih alternativnih zamisli, ki se ponujajo pokrajini, da ne bi več v tolikšni meri zamujala razvojnega vlaka.

V KMETIJSTVU ZA VSE ZAPOSLENE NI VEČ PROSTORA?

Ugovore Alojza Kavaša, strokovnega sodelavca soboškega Zavoda za ekonomiko in urbanizem, sociologa, zoper omenjeni koncept, bi mogli povzeti z naslednjim: »Koren skuša dokazati, da se mora delovna sila iz kmetijstva preliti v industrijo, da bi tako prišli do takega števila kmetijskih proizvajalcev, ki bi — po ameriški poti — proizvajali tržne presežke. Vendar ta pot za Pomurje ni ustrezna in je treba, v skladu s konceptom življenjske kakovosti, iskati druge, alternativne možnosti za zaposlovanje in razvoj.«

»Trdim, da imam prav,« se ni dal Milan Koren, ekonomist, inženir kmetijstva, pomočnik direktorja v soboški Mesni industriji. »Življenjska kakovost in polna zaposlenost sta v določeni medsebojni zvezi in odvisnosti. Težko bomo govorili o prvem, če bo hkrati veliko brezposelnih oz. brez stvarnih možnosti in virov za preživljanje... Kakorkoli obračamo, dejstvo je, da bi imeli danes v Pomurju manj brezposelnih, če bi dosednji razvoj nekoliko drugače načrtovali... Vzemimo kmetijstvo! Daleč od tega, da bi šlo za ameriški koncept. Vsa sodobna literatura o agrarnih politikah tako Zahoda kot Vzhoda dokazuje in govori o tem, da se vrednost kmetijske proizvodnje povečuje s tem, da se vanjo vnaša vedno manj živega dela. Dejstvo je, da v kmetijstvu za vse zaposlene ni več prostora. To je edina logika. Zato je treba za te ljudi in prihodnje generacije produktivno zaposlenost poiskati nekje drugje v Pomurju, v novih dejavnostih, v delovno intenzivnih dejavnostih... Ko smo naštevati, kaj pomeni življenjska kakovost, smo na drugem oz. tretjem mestu navedli varnost. To ni policijska zaščita, ampak varnost pri delu, preživljanju in uveljavljanju človeških potreb.«

LAHKO PRIDE DO PONO-VNE AGRARIZACIJE

Kavaš je z ugovori nadaljeval. »Res je, kar trdite, da se živo de-

lo izključuje iz neposrednega proizvodnega procesa. Nasprotujem pa vašemu konceptu, ko gre za Pomurje 2000. Tu so določene specifične zgodovinske zakonitosti, specifična oblika oz. vsebina prvič, na ravni poselne strukture, na ravni razvoja industrije v tej regiji, v razvoju tehnologije, kadrov in tako naprej. Trdim, da je vaš koncept ameriški zato, ker skušate na to poselno strukturo in gospodarsko sestavo pomurske regije, kjer je približno 80 odstotkov zemljišč v zasebni lasti, uveljavljati razvoj, ki bi izključeval živo delo. Menim, da je prav z intenzifikacijo znanja in živega dela (npr. programi kumarice, gladiol, semen) mogoče do leta 2000 v pomurski regiji organizirati proces kmetijske proizvodnje tako, da se ohrani delež aktivnega prebivalstva v kmetijstvu. Lahko pride do ponovne agrarizacije...«

Koren: »Mislim, da je čas, da spoznamo, da nam te zgodovinske zakonitosti ne ustrezajo in jih je treba čimprej, v roku ene, največ dveh generacij, korenito spremeniti. Poselno strukturo smo dejansko nasledili in ni pomembno od koga, nujno pa je, da jo čimprej spremenimo; v tem smislu, da bo tisti, ki obdeluje zemljo, obdeloval toliko, da bo njegovo delo produktivno. S tem ne trdim, da ni določenih možnosti, da se zaradi specifičnosti Pomurja te zadeve nekoliko ublažijo; v tem smislu, da bi se z večjo doslednostjo uveljavljale tudi tiste kmetijske proizvodnje, ki zahtevajo še več živega dela. Vendar mislim, da tudi to ni rešitev, ker je Pomurje že po svojih naravnih danostih kot nalašč — če odmislimo Goričko in del Slovenskih goric — za industrijsko kmetijsko proizvodnjo. In tako je tudi zapisano v strategiji razvoja Slovenije. V ponovno agrarizacijo ne verjamem in ne morem verjeti.«

KAJ BI PRINESLA SPROSTITEV ZASEBNE POBUDE?

V dialog Kavaš-Koren se je vključila tudi sociologinja, vodja kadrovske službe v Muri Ivanka Klopčič, rekoča, da se bolj nagiba h Kavaševim razmišljanjem. »Spravljem se, če nam je res najpomembnejši cilj polna zaposlenost ali pa zdravo zaposlovanje,

V iskanju projekta

ki ima osnovni motiv v tako imenovanem produktivnem zaposlovanju. Če bi to dosegli, potem tudi nizek odstotek nezaposlenih ne bi bil največje družbeno zlo. Kako to dosegati? Rekli smo: z industrializacijo ne. Pospešena industrializacija je bila razvojna zmotna za Slovenijo in glede na njene naravne danosti tem bolj za našo pokrajino. Torej kaj? Treba je računati na postopnost procesov in razmere, ki bodo še lep čas ohranjale sloj polkmetov-poddelavcev in s tem zasebno posest, ki je ne bo mogoče kar na hitro odpraviti oz. vključiti v družbeni sektor. Prav tako gre za družbeno deblokado kar zadeva zelo pestre, raznolike možnosti pri zaposlovanju bodisi v drobnem gospodarstvu bodisi v nekaterih majhnih, kakorkoli že poimenovanih enotah, ki so omogočale delo. Ne govorim o zaposlitvi kot je poznamo v institucionalnem smislu, temveč o delu, ki naj daje človeku dohodek za preživljanje. V družbi smo sicer zelo za to, toda na ravni konkretnega ravnanja smo takorekoč skorajda tam, kjer smo bili pred kakšnim desetletjem ali še več. Ovine se niso sprostile; ne kar zadeva predpise ne kar zadeva posojila ne kar zadeva druge družbene spodbude. Na primerih drugih socialističnih dežel (Kitajske, Madžarske) pa se lahko prepričamo, da po prav sprostitev zasebne pobude bistveno prispevale k večjemu gospodarskemu učinku celotnega sistema, ki ga seveda dosegajo z neprimerno višjo motivacijo državljanov.«

Kaj o teh občutljivih, zahtevnih vprašanjih sodi psiholog? Iz-zvali smo poklicno svetovalko na skupnosti za zaposlovanje v Lendavi Angelo Marton. »Ravno v naši občini, se mi zdi, prevladu-

Pomurje 2000 (XIV)

jejo manjše kmetije: dva, trije, štiri hektari. Med mladimi je že več zanimanja za kmetijske poklice. Zato bi morale kmetijske zadruge organizirati, izdelati, najti neki sistem za manjše kulture: kumarice, zdravilna zelišča ali kaj podobnega. Drugje, slišala sem, da na Dolenjskem, to že imajo, razvijajo in se da zaslužiti; z več vloženega živega dela. Tu bi bila prihodnost za mlade na kmetijah, kjer sicer silijo v poklice v industriji, hkrati pa še obdelujejo zemljo. Tako imamo polkmete in polproletariat. verjetno bi se dalo tudi s kakšno obrtjo doma, pozimi. Brezposelnost je velika in te ljudi moramo zaposliti. Ne moremo računati s tem, da bodo kar odšli drugam. Resda nekateri odhajajo, vendar bolj izobraženi, kajti doma si težko zagotavljajo socialno varnost. Tisti, ki pa imajo zemljo, ostajajo, tudi zaradi navezanosti nanjo.«

VZPOREDNICE MED GORIČKIM IN MAKEDONIJO

Šarika Kučan iz Mure je Korenu postavila naslednje vprašanje: »Dejali ste, da v kmetijstvu ni več možnosti za zaposlovanje. Ob tem je na Goričkem veliko kmetij, ki so neobdelane in slišati je, da bi lastniki prodali zemljo, a je noče nihče kupiti. Zakaj tega ne organiziramo, saj bi se tu po mojem mnenju dalo veliko pridelati in zaposliti več ljudi.«

»Imate prav,« je odvrnil Koren. »Za utemeljitev našega razmišljanja bom povedal podatek iz Makedonije. Tu je milijon hektarjev zasebne zemlje neobdelane. Zakaj? Zato, ker je velik del teh kmetov ali ostarelih ali so si našli zaposlitev kje drugje,

lastninsko pravico nad zemljo so ohranili in jo obdelujejo ali iz ljubiteljskih nagibov ali jo imajo kot rezervno za najhujše čase, ki še pridejo. Tačas so take razmere v kmetijskozemljiški politiki v Jugoslaviji. Od tod moje trdno prepričanje, da se mora tudi nekaj dejansko spremeniti; v tem smislu, da se bo tistim, ki so pripravljeni delati in že tudi ustrezno opremljeni, omogočilo, da bodo obdelovali večje površine od tistih, ki jih imajo zdaj s formalnega vidika lastništva, ali na kak drug način. Kar zadeva Goričko je pa tako: žal so posojila za nakup zemlje danes izredno draga. Delovne organizacije se torej odločajo za nakup predvsem tiste zemlje, ki je po svoji rodnosti najprimernejša. Dejstvo je, da so danes območja, kjer družbeni sektor ni več zainteresiran za nakup zemlje zavoljo njene cene in bi si morali zato najeti draga posojila. Tudi to je eden od elementov, ki govori v prid temu, naj bi to zemljo obdelovali okoliški kmetje.«

AGRARNO EKONOMIKO V SLOVENIJI NAJ NAREKUJEJO POMURCI!

Kavaš se je takoj živahno odzval: »Menim, da je nemogoče menjati poselno strukturo, saj so potrebne pravne regulacije oziroma prisilni družbeni ukrepi. Stokrat lažje je menjati program proizvodnje, ga prilagoditi. V Makedoniji ne obdelujejo zemlje zato, ker ni ustreznih programov. Pogledaj Panonko! Ta »šiba« samo živinorejo — skupaj z ŽVZ — sladkorno peso, pšenico, koruzo. Nobenega alternativnega programa ni, ki bi bil za dvoživ-

Prihodnjič: Nadaljevali bomo z razčlenjevanjem koncepta o življenjski kakovosti in polni zaposlenosti ter vsebinsko napovedali šesto omizje o razvojni strategiji Pomurja do vstopa v tretje tisočletje; s sogovorniki se bomo še poglabljali v humanizacijo dela in življenjsko kakovost.

BRANKO ŽUNEC

LETO 1945: ZMAGALI SMO — OHRANITI REVOLUCIJO

Zorica Sečko

KOLONIZACIJA V OBMEJNIH VASEH SEVEROVZHODNEGA GORIČKEGA

Obmejne vasi severozahodnega Goričkega Fiksinci, Kramarovi in Ocince so bile pred vojno večinoma, Serdica pa v precejšnji meri, naseljene z nemško govorečim prebivalstvom. Tako je bilo v Fiksincih od 381 prebivalcev 17 Slovencev, v Kramarovich od 253 le 5, v Ocincu pa od 321 prebivalcev ni bilo nobenega Slovenca. V Serdici je bilo od 739 prebivalcev 447 Slovencev in 272 Nemcev. Tako so v vseh Kramarovi in Fiksinci imeli nemško šolo, v Serdici pa je bila slovenska osnovna šola in mejni prehod z Avstrijo.

To so bile vasi z rodovitno zemljo in dobro stoječimi kmetijami ter nekaj obrtniki. Cestna povezava je bila boljša z Avstrijo kot pa n. pr. z Rogošci, kamor so se bile v zgodnji pomladi in pozni jeseni ceste zaradi velikega blata skoraj neprehodne oz. neprevozne. Tudi sicer so bili ti prebivalci bolj povezani s sosednjimi avstrijskimi vasi kot pa s svojim slovenskim zaledjem Peruto in Rogošci. Slovenci, zlasti iz Serdice, so v veliki meri odhajali na sezonsko delo v Nemčijo, kjer so se prav tako močno nazvali hitlerjanskega duha. Prebivalci teh vasi so bili večinoma organizirani v dveh nemških organizacijah, in to Kulturbund in Volksbund, po čemer so jih nazivali kot Volksdočerje. V te organizacije pa se je vključilo tudi veliko Slovencev iz sosednjih vasi.

Toda bili so tudi taki Nemci, ki so bili nevturalni in niso sodelovali nikjer. Te vasi, in tudi mnoge sosednje, so tako z navdušenjem sprejele prihod nemške vojske v aprilu 1941, saj so že vsa leta simpatizirali s tretjim rajhom in so mu bili peti kolona. Ko so Prekmurci zasedli Madžari, pa so te štiri vasi zahtevale priključitev k Nemčiji in to tudi dosegle.

Tako so vasi Fiksinci, Kramarovi in Ocince v celoti priključili k Nemčiji, Serdico pa do šole. Del Slovencev v Serdici pa je ostal narodno zaveden in tudi preganjan od nemških oblasti, nekaj

pa tudi interniranih. Fantje in moške iz teh vasi so morali v nemško vojsko, mnogi so postali tudi SS-ovci. Nekaj pa se jih je vojski odtegnilo in so se zlasti proti koncu vojne skrivali doma.

Na avstrijski strani čez Kučnico nedaleč od vasi Kramarovi je bilo med vojno tudi veliko nemško taborišče, in to kar na travniku pod šotori. Taboriščniki so bili pretežno angleški in ruski ujetniki, ki so jim Nemci dovoljevali pomagati tudi na kmetijah, in to tudi v omenjenih goričkih vseh. 6. aprila 1945 je tudi v te vasi prišla Rdeča armada. Mnogi Nemci — domačini so pred njo zbežali in se umikali skupaj z nemško vojsko. Zelo hudi boji so potekali v bližini Kloča na avstrijski strani. Padlo je mnogo Rusov, ki so jih pokopali v gozdu pri Kramarovich. Z rusko armado pa so se v teh vaseh naselili tudi agenti ruske tajne policije GPU, ki so na veliko aretirali moške iz teh vasi in jih zasliševali. Mnoge so odpeljali v Gradec, kjer so jim sodili. Krivi so dobili po 10 let robije, nektrivim so vrnilo prostost. Kmalu po prihodu RA v te kraje so prišli tudi prekmurški partizani, ki so začeli organizirati OF in novo ljudsko oblast.

Ljudje teh vasi, ki so sodelovali z okupatorjem, seveda niso s simpatijami sprejemali nove ljudske oblasti.

Tako so tisti, ki so pobegnili na avstrijsko stran in občasno prihajali domov, širili med ljudmi propagando o nestanovitnosti in začasnosti nove ljudske oblasti. To je našlo precej odziva med temi prebivalci, ki tudi sicer niso kazali posebne volje za sodelovanje z novo ljudsko oblastjo. Seveda so ti ljudje zvedeli tudi za odlok Avnoja z 21. novembra 1944, po katerem se narodnim izdajalcem zapleni celotno premoženje, njih pa izene iz države. In tako je ministrstvo za kmetijstvo Slovenije določilo za izselitev in ponovno kolonizacijo tudi območje ob avstrijski meji, torej že omenjene vasi.

Že v juniju 1945 je bil izvršen popis premoženja v teh vaseh pri vseh nemških družinah. Popis je zajel vse od zemljišč, poslopij, opreme, orodja in živine. Pri slovenskih družinah tega

popisa niso izvajali. Ti prebivalci tedaj še niso bili prepričani, da gre za izselitev. Prvi val izseljevanja nemških družin iz teh vasi se je izvedel 6. julija 1945, a ni zajel vseh nemških družin, temveč le družine članov Kulturbunda in Volksbunda, ki so med vojno izrecno sodelovali z okupatorjem. Te družine so s tovrstnimi odločili v Hrastovec in v Strnišče pri Ptuj (današnje Kidričevo). Tam so te družine preživele 3 mesece, v oktobru 1945 pa so jih izpustili in so se vrnili v svoje domače vasi. Toda med tem časom so na te kmetije že naselili nove priseljenice — koloniste, ki so bili večinoma Prekmurci, med nimi tudi precej Romov. Ko so se nemške družine teh vasi vračale iz Hrastovca oz.

Strnišča in so našli na svojih kmetijah priseljene koloniste, je veliko teh Nemcev odšlo čez mejo v Avstrijo, ostale družine pa so živele po skedenjih in pri družinah, ki niso bile izseljene. Te razmere so vzbudile malo- duše pri mnogih priseljenih kolonistih, zlasti Prekmurcih, ki so enostavno zapustili dodeljene jim kmetije in odšli.

Druga, generalna in dokončna selitev nemških družin iz teh vasi pa se je začela 14. januarja 1946. leta. Tedaj so dokončno izselili vse nemško govoreče prebivalstvo teh vasi, ki niso že prej pobegnili prek meje v sosednjo Avstrijo. Izjemoma so v teh vaseh ostale le tiste družine oziroma prebivalci nemške narodnosti, ki niso bili člani Kulturbunda in so med vojno sodelovali s Slovenci. Tako je v Fiksincih ostalo 5 družin, v Kramarovich 2 in v Ocincu 3 družine nemške narodnosti. Seveda ta izselitev ni potekala gladko in brez pretresov. Izseljene nemške družine iz teh vasi so s tovrstnimi prepeljali v Mursko Sobotno na vlak in nato prek Madžarske v Avstrijo. Potovali so do Dunaja, kjer pa jih zavezniška komisija ni hotela prevezeti. Ta jih je vrnila nazaj v Maribor, kjer so ostali precej časa. Maloštevilnim se je uspelo vrniti domov, večino pa so s ponovnim transportom odposlali v Avstrijo.

Sedaj je prišlo do postopne in organizirane kolonizacije, ki je trajal več do julija 1946. Tako je bilo semkaj naseljenih 126 družin s 454 člani, od teh 89 družin iz Prekmurja, 6 iz Štajerske, 7 iz Koroške, 22 z Dolenjske in iz drugih pokrajin 2.

Tako je prišlo v Fiksince 45 družin s 139 člani, v Kramarove 33 družin s 114 člani, v Ocince 34 družin s 151 člani, v Serdico 12 družin s 46 člani in

ke. Tako jim pravijo politiki in to je zanje greh. Vsi svetovni tokovi kažejo razvoj v tej smeri, mi pa se tega še vedno otepmo, češ da so to nepotrebni, kvarni elementi. Ravno tako kot v Leninovih časih, ko so govorili o kulakih.

Vi pa zdaj spet kulake; združevali bomo velika posestva in podobno. Tu je popolna gospodarska zmeda. Menim, da bi morali agrarno ekonomiko v Sloveniji diktirati Pomurci. Diktirati do neke mere, saj ne morem trditi, da bo v Sloveniji prevladala agrarna ekonomika Pomurja. Tu ne najdemo ustreznega koncepta, ki bi šel mimo dosedanjih projektov. Prej pa smo imeli celolan. Zgodovinsko je pretrganost v razvoju vseh teh naravnih danosti, kulture obdelovanja... Vse smo industrializirali. Čeprav spoznavamo, da to ne vodi nikamor, vseeno vztrajamo.«

Dialog se je nadaljeval. Koren: »To sta dve vprašanji: menjava lastništva nad zemljo in programi, ki naj bi zaposlili čim več tistih, ki so že v kmetijstvu. Gotovo se menjava lastništva ne bomo lotevali s prisilnimi ukrepi, saj imamo o tem bogate izkušnje tako doma kot drugod.

Obstajata druga ekonomska merila in možnosti, da se lastništvo nad zemljo reši. Dejal sem že, da marsikdo čuva zemljo zavoljo skrbi o svoji prihodnosti in mu je to zadnja rezerva. Če bi v Pomurju uspeli ekonomsko organizirati tako, da bi bilo relativno dovolj delovnih mest in če bi ljudje vanje verjeli, bi se lažje odrekli zemlji, jo lažje prodali — ali sosedu ali družbenemu sektorju — in na ta način bi lažje organizirali večje kmetijske obrate.« Ali res? Je ta proces mogoče začeti?

Nepozabne grozote in bitka s kozaki v Logarovich!

KOSTANJ — v Ljutomeru na Glavnem trgu je kot pomnik NOB, nanj so vlasovci po bitki v Logarovich 3. februarja 1945 obesili hudo ranjenega partizana Cirila Jureša-Maksa iz Bunčan.

Divjanje 346 kozakov v Prlekiji od septembra 1944 do marca 1945 je prineslo tej pokrajini nešteto grozot. Skoraj ni vasi ali naselja, kamor kozaki ne bi prihajali, stikali za partizani, ropali, ubijali in požigali domačije. Tako je prišlo do večjega spopada med kozaki in partizani pri Žalikovich v Logarovich, kjer so se sestali sekretar okrajnega odbora OF za Ljutomer območje Branko Bernot ter člani tega odbora Stane Simonič, Ciril Jureš, Joško Berden in Marija Petje ter član okrajnega odbora OF Ljutomerskega območja Rado Pušenjak. Nameravali so prirediti miting v vasi Dobrava. Utrujena partizanska skupina je legla k počitku v Žalikovi domačiji. V zgodnjih jutranjih urah je okrog 40 vlasovcev obkloplilo hišo, partizani so se umaknili na podstrešje in sklenili, da se borijo do zadnjega. Vlasovci so vdrl v hišo in se po preiskavi napotili na podstrešje; pred seboj so potiskali gospodarska hiša Žalika.

Vnel se je boj. Puška Cirila Jureša je smrtno zadela komandanta vlasovcev kapetana Schlidovskega. Vlasovci so začeli streljati

v slamnato streho, partizani pa so se branili. Kmalu sta bila ranjena partizana: v prvi Marija Petje, ki je močno krvavela, ter Stane Simonič v roko. Boj je trajal 5 ur. vlasovci so z raketami klicali na pomoč, saj so se njihove vrste redčile. Kozaki so v boju ubili gospodarja in gospodinjico Žalikova. Partizani so se odločili za preboj ognjenega obroča. Pri tem je padel Branko Bernot, Cirila Jureša so težko ranjenega zajeli. Mrtvega Joška Berdena so vlasovci slekli in vrgli v naraslo Globetko. Pri preboju so se rešili Rado Pušenjak, Stane Simonič in Marija Petje, ki se je zatekla v postojanko k Magdičevim v Logarovich, a so jo vlasovci ranjeno izsledili ter ustrelili v Mariboru. Hudo ranjenega Cirila Jureša so po zverinskem mučenju 3. 2. 1945 obesili na kostanj na Glavnem trgu v Ljutomeru. Vlasovci so tudi požgali Žalikovo domačijo. V bitki z okupatorjevimi hlapci so junosko padli Branko Bernot-Aljaž iz Ljubljane, Joško Berden-Rastko iz Babinec, Ivan in Katarina Žalik, lastnika hiše v Logarovich, Ciril Jureš-Maks iz Bunčan in Marija Petje-Vidu iz Litije.

O AVSTRALIJI IN PODRAPOVIH Z GRADA NA GORIČKEM

V gornjem delu Grada, ki ima lep razgled na okolico, vodi pot do domačije Gjergjekovih — Podrapovih, kot jim pravijo po domače. Do njih smo prišli po naključju, ki mu je botrovalo srečanje z Vladom Smodišem, Panonkinim pospeševalcem sadjarstva, ki v zimskem času obiskuje kooperante in se z njimi dogovarja o pripravi nasadov. Na njih bodo rastle jablane, črni ribez, maline, višnje, robide; takoj, ko bo vreme to dopuščalo pa bodo pričeli z dognovitvijo in rezjo sadnega drevja. Kooperantov je dvainšestdeset, med uspešnejšimi pa je Gjergjekov Tone, ki smo ga obiskali.

Sprejela nas je babica Kristina in pojasnila, da je zet odšel prodajati pujske, pritegnila pa z izjavo o tem, kako je zdaj, ko je pri nas bela zima, v Avstraliji vse v cvetju, saj je tam poletje. Prisluhnili smo ji in tako zvedeli, da se je pred kratkim vrnila iz Avstralije, kjer je bila na trimesečnem obisku pri sinu. Že dvaindvajset

let je v Melbourne in odzvala se je na eno njegovih številnih vabil, da ga obišče v novi domovini, v okolju, ki je povsem drugačno od rojstnega Goričkega.

H Gradu se je zdaj že priletna sogovornica priženila z Doliča. Potem, ko je rodila tri otroke, je ugotovila, da je pri hiši premalo

kruha za lačna usta in je odšla v Francijo s trehuhom za kruhom, za njo pa je odšel še mož Alojz.

Vrnila se je po treh letih in trem je sledilo še osem otrok, ki jih je povila. Z leti so zapuščali domačijo, pred dvema letoma pa je preminil tudi mož in tako je pri hiši zdaj nepogrešljiva hči Anica z družino. Njen mož Tone je podjeten človek, ki zna poprijeti za delo, ker je v toplejših mesecih na delu v Avstriji, pa podpirata tri vogale pri hiši ženski. V kuhinji ima v glavnem besedo mati, povsod drugod pa hči, ki je odločna in delovna, predvsem pa ročna in hitra, kar se na kmetiji pozna. Čeprav zemlje ni veliko, le štiri hektarje, je s pridom uporabljena in po gospodarskih slopih sodeč je kmetija med bogatejšimi pri Gradu. V hlevih so namreč bekoni in plemenske svinje, odkup pa po gospodarstevnem obrazu sodeč zadovoljiv, čeprav se cene tako hitro spreminjajo, da bi težko zapisali veljavno ob izidu Vestnika.

Tone Gjergjek se je namreč s traktorjem vrnil s središča Grada, kjer je prodal prašičke, pridružila pa se je še žena Anica in se potrdila kot hitra in odlična gospodinja. Očitno je domačija zelo obljubena, saj se je v času našega postanka v njej izmenjalo več ljudi. Vseeno pa je bilo dovolj časa za pogovor o tem, kako pri Gjergjekovih in tudi na številnih drugih domačijah pogrešajo telefon. Čeprav so denar zbrali že pred tremi leti in je hišni gospodar telefonski odborik, so še vedno brez telefonske zveze s svetom.

»Pa bi jo še kako potrebovali, kajti vedno je treba komu kaj sporočiti, pa naročiti v zvezi s pitanci, novim nasadom in drugim,« meni Tone Gjergjek. Pridaja pa, da skoraj tako kot pri hiši telefon, potrebujejo v vasi trgovino, saj sta dve, ki ju imajo, slabo založeni in v njih ni moč kupiti niti najosnovnejših živil.

Pretesno pa je tudi obstoječe skladišče in radi bi zgradili novega na državnem posestvu, saj bo zdaj, ko bo sadežev z nasadov več, te potrebno primerno shraniti.

Zgledujejo se po Bodoncih in drugih okoliških središčih in navsezadnje je prav, da razmislijo o investiciji, ki bi za Grad pomenila pomembno pridobitev.

Prav vabljivo je to krajevno središče na Goričkem z idilično okolico in še vedno zanimivim gradom, po katerem se kraj imenuje, v njem pa se z Modnim salonom iz Velenja razvija tudi tekstilna industrija in je možnost za zaposlitev večja kot nekoč.

Med pogovorom o razvoju domačega kraja se je iz male šole vrnila z rumeno ruto opravljen hčerka in vnukinja Anita, ki je zvedavo premerila hišni obisk, o njenem bratu Vinku pa je pričelo le stensko odličje športniku 85 leta.

Gostoljubljno odprte domačije je kljuboval čas in čeprav je bila zanimiva tema tudi gradbeništvo s katerim se gospodar Tone sezonsko ukvarja kot vodja gradbišč na Dunaju je pot vodila nazaj na uredništvo, kjer je nastal pričujoči reportažni zapis.

Brigita Bavčar
Foto: Štefan Celec

OBDARUJTE SVOJE
NAJDRAŽJE!

MERCATOR
UNIVERZAL
LENDAVA

ČESTITA VSEM OBČANKAM
OB 8. MARCU
IN SE JIM ZAHVALJUJE
ZA ZAUPANJE.

Obiščite poslovalnice MERCATOR-UNIVERZAL, kjer imajo primerna darila ob prazniku žena in vse drugo, kar je potrebno za vaš dom!

V znamenju 20-letnice

Turistično opeševalno društvo Veržej bo letos slavilo 20-letnico delovanja. V znamenju jubileja bo letos precej prireditve. Tako so sklenili v petek zvečer na programsko-volilni konferenci tega najaktivnejšega turistično-opeševalnega društva v občini Ljutomer. Seveda so na tej konferenci najprej ocenili minulo sezono, ki je bila ena najuspešnejših doslej. Številne opravljene naloge — organizacija meseca narcis, uspešno tekmovalstvo za najbolj urejen turistični kraj, vzgoja pomladka, predavanja in druge pomembne naloge so članom tega društva še naprej spodbuda za aktivno delo. Seveda pa je razprava — člani so bili dokaj samokritični in kritični — pokazala, da bi se v Veržej in okolici lahko še marsikaj izboljšalo in popravilo. Tako so na konferenci menili, da je še vedno premalo povezanosti s termalnimi kopališčem v Banovcih. Tudi na področju kmečkega turizma in pri oddajanju turističnih sob imajo v tej krajevni skupnosti še veliko neizkoriščenih možnosti za razmah te vrste turizma.

Pred člani te organizacije pa bo letos še ena pomembna naloga. Društvo se bo aktivno vključilo v razprave o gradnji elektrarn na Muri. Zavedajo se namreč, da z nepremišljeno gradnjo lahko izgubijo marsikaj — od popravljenih kleti v hišah do njihovega najlepšega in najdragocenejšega simbola — narcisnih polj.

Za predsednika Turistično-opeševalnega društva Veržej so za eno mandatno dobo ponovno izvolili dosedanjega predsednika Erika Mohorka, desetim članom so podelili priznanja za najlepše urejene hiše in okolice. Ludviku Bruncu pa posebno priznanje društva za aktivno delo.

Dušan Loparnik

Čeprav se letos zima ne da in je snega še obilo, Tone Gjergjek, najuspešnejši proizvajalec črnega ribeza med Panonkinimi kooperanti v preteklem letu na tem delu Goričkega, pod strokovnim vodstvom pospeševalca sadjarstva Vlada Smodiša že ogleduje svoj nasad in načrtuje pomladni rez.

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE

AUTORADGONA

GORNJA RADGONA

Članicam kolektiva in ostalim občankam občine Gornja Radgona iskreno čestitamo ob njihovem prazniku — dnevu žena!

VIDEM OB ŠČAVNICI

Aprila prvi krajevni praznik

3. april, ko naj bi letos Videmčani praznovali svoj prvi krajevni praznik, je bil vsa leta do sedaj praznik Osnovne šole 12. talcev. To pa letos ne bo edino slavlje v Vidmu ob Ščavnici, kjer nikoli ne manjka kulturnega, zabavnega in športnega življenja. Poleg krajevnega praznika bo slovesno še ob 40-letnici lovske družine, gasilci pa bodo 22. junija praznovali kar 100-letnico delovanja.

Toliko o družabnem življenju. So pa v Vidmu tudi zelo delavni. Začnimo pri šoli, ki je (po besedah predsednika krajevnega skupnosti Jakoba Krefta) v tem kraju največji problem. Kakor je obljubljeno, naj bi z gradnjo začeli že letos. Še iz prejšnjega srednjoročnega obdobja jim je ostal neizpolnjen načrt, to je ureditev telefonskega omrežja. Sedaj imajo v tem kraju 40 telefonskih priključkov, vendar je interesentov zanj štirikrat več. V dveh letih so postavili 2200 telefonskih drogov in nakupili kable, veliko dela pa je ostalo še za to leto. Na novo centralo s 160 priključki jih bodo priključili verjetno šele prihodnje leto, kot vse kaže, prej ni mogoče dobiti centrale.

Komunala je v večini krajev v Pomurju največji problem, zaradi nemoderniziranih cest gre v ta namen največ denarja in tudi dela. Tudi v Vidmu je veliko takih, po besedah tovariša Krefta, krajevnih stvari, ki jih bodo rešili s

Za Videm in njegovo širšo okolico je nujno potrebna trgovina. Direktor Mercator-Sloge iz Gornje Radgone je povedal, da so za trgovino v Vidmu že dobili načrte, ravno v teh dneh pa se dogovarjajo z dobavitelji opreme za ceno, tako da natančnih podatkov o vrednosti nove trgovine še ni. Komunalno urejeno zemljišče, ki je na dostopnem terenu sredi Vidma, je že priskrbela krajevna skupnost, prav tako bodo vaščani prispevali potreben les. 610 kvadratnih metrov prodajnih in skladiščnih prostorov nove trgovine je kar velika naložba. Nekaj denarja zanjo bo Mercator-Sloga dobil iz lastnih sredstev, v glavnem pa s posojili interne banke, izvajalcev ter Ljubljanske banke Pomurske banke.

LE ŠE **DVA** DNI
IN SPET BO
8. MAREC

DAN ŽENA

Prijat'li — ne sprašujte kam!
hitim drvim drhtim
od ene k drugi zdaj letim
da jo po buči ne dobim
če spet — kot lani — zamudim

**POZORNOST
NEŽNOST
IN TOPLINA**

so primerna čustva za ta dan
— in morda darilo

z občutkom smo pripravili raznoyvrstna **DARILA**
v vseh naših blagovnih hišah in ostalih naših poslovalnicah

pa tudi **DARILNI BON**
je primerno darilo, ki ga lahko nabavite v različni vrednosti,
v Blagovnici — Potrošnik, v Murski Soboti

**ISKRENE ČESTITKE
OB DNEVU ŽENA**

veletrgovina
Potrošnik
murska sobota

Še letos spomladi naj bi začeli graditi novo trgovino za potrebe Vidma in širše okolice. Izbrana lokacija je nasproti stare trgovine.

skupnimi močmi. Za letos jih čaka še nedokončana cesta na Staro Goro, prav tako pa bodo morali ob prvem lepem vremenu dokončati avtobusno postajališče, ki so ga začeli urejati že lansko leto. Poleg cestne povezave bodo morali v kratkem posodobiti tudi mostove, ki so zaradi starosti in velikih obremenitev dotrajani.

V veselje otrok, še posebej pa staršev, so lansko leto zgradili vrtec za približno 50 otrok. Kmetijska zadruga pa je uredila trgovino z blagom, ki ga potrebujejo kmetje.

O družabnem življenju smo pisali že v začetku prispevka, poudariti pa moramo, da je Videm pravo kulturno središče. Ne le, da je veliko amaterstva, temveč tudi sami Videmčani radi spremljajo kakršnekoli prireditve. Kulturno društvo z dramsko, svetno in kino sekcijo, oktetom, turistično-opeševalno društvom, ki je bilo ponovno ustanovljeno v drugi polovici lanskega leta — vse to potrjuje, da je Videm pri organiziranju družabnega življenja lahko vzor mnogim krajem širom po Sloveniji.

B. Peček

Pred dnevi sta proslavila zlato poroko zakonca Metod in Marija Lovrec iz Moravce v Slovenskih goricah. Zlatoporočno listino in darilo občinske skupščine Ljutomer jima je izročila podpredsednica skupščine Marija Prelog ter jima zaželela še mnoga srečna leta.

Tekst in foto: Marija Tivadar

V teh dneh praznujeta petdeset let skupnega življenja Marija in Jožef Horvat iz Lipe. Imela sta pet otrok, od katerih živijo še trije, imata pa tudi štiri vnuke. Zdaj oba kmetujeta; sta še čila in zdrava.

Foto: Jože Žerdin

KDR pri tozdu OŠ Odranci razpisuje dela in naloge

hišnika-kurjača

za nedoločen čas.

Pogoji:

končana poklicna šola za kurjača ali vsaj opravljen tečaj za kurjača centralnih kurjav. Kandidat mora biti usposobljen za manjša mizarstva in inštalaterska dela ter ravnanje s stroji na šoli.

Rok prijave je 8 dni.

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE

AVTORADGONA
GORNJA RADGONA n.s.o.o.

Sozd INTEGRAL, PTP AVTORADGONA, n. sol. o., Gornja Radgona, Ljutomerska 29, tozdz Transport, objavlja prosta dela in naloge.

12 voznikov tovornjaka

Pogoji:

- končana poklicna šola za voznika tovornjaka,
- opravljen izpit E kategorije,
- vsaj 1 leto ustreznih delovnih izkušenj.

Za objavljena prosta dela in naloge združujemo delo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidate vabimo, da pošljejo prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o strokovnosti kadrovske službi delovne organizacije v 8 dneh po objavi.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o opravljeni izbiri v roku, določenem s samoupravnim splošnim aktom delovne organizacije, ki opredeljuje postopke za izbiro delavcev.

VZGOJNO-VARSTVENA ORGANIZACIJA MURSKA SOBOTA OBVEŠČA STARŠE, DA BO

VPISOVANJE OTROK NOVINCEV

za šolsko leto 1986/87 v oddelkih:

1. V Murski Soboti od 10. 3. do 15. 3. 1986 od 10. do 15. ure za otroke od 1. leta do vstopa v osnovno šolo (izmenični oddelki, ki delujejo en teden dopoldne in en teden popoldne v Prešernovi enoti). Vpisovanje bo v enoti Štefana Kovača 19 a.
2. V Rakičanu 17. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
3. V Lipovcih 18. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
4. V Dokležovju 19. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
5. V Bakovcih 20. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
6. V Beltincih 21. 3. 1986 od 13. do 16. ure in 22. 3. 1986 od 8. do 12. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
7. V Krogu 24. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
8. V Gančanih 25. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
9. V Martjancih 26. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
10. V Melincih 27. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.
11. Na Pušči 28. 3. 1986 od 13. do 16. ure za otroke od 2. leta do vstopa v osnovno šolo.

Zanimivo je, da kljub slabemu vremenu, snegu in poledici ni veliko prometnih nesreč. Na upravi za notranje zadeve pravijo, da je to pač običajno, ker vozniki pazijo, kako vozijo. Kljub temu pa sta neprimerna hitrost in nepredvidnost še vedno poglavita vzroka za nesreče.

Tatovi najbolj cenijo glasbene inštrumente

Zanimivo je, da kljub slabemu vremenu, snegu in poledici ni veliko prometnih nesreč. Na upravi za notranje zadeve pravijo, da je to pač običajno, ker vozniki pazijo, kako vozijo. Kljub temu pa sta neprimerna hitrost in nepredvidnost še vedno poglavita vzroka za nesreče.

24. februarja ob 9.50 je voznica osebnega avtomobila Alda Križanič iz Stročje vasi vozila iz Ljutomerja proti Razkrižju. Ko je pripeljala na Stročje vas, ji je naproti pripeljal avtoBUS Certusa iz M. Sobotice, ki ga je vozil Matija Vozlič iz Razkrižja. Pred srečanjem je Križaničeva preveč zavrla, zaradi neprimerne hitrosti in spolzkega cestišča pa je vozilo zaneslo pred avtoBUS. V trčenju se je Križaničeva hudo telesno poškodovala, lažje pa tudi Katarina Srša, potnica v avtoBUSu. Škode je za 1,5 milijona dinarjev.

24. februarja ob 7.45 je voznik osebnega avtomobila Vladimir Cer iz Kušanovec vozil iz Moščanec proti Križevcem. V Moščanecih se je srečaval z avtoBUSom Certusa, ki ga je vozil Karel Car iz Brezovca. Vozila sta trčili, ker avtoBUS ni imel dobrih zavora, kar je bilo dokazano na izred-

nem tehničnem pregledu. Materialne škode je za 400 tisoč dinarjev.

27. februarja ob 15.10 je voznik kolesa z motorjem Štefan Lang iz D. Slavečih vozil po neprednostni cesti v D. Slavečih. Ko je pripeljal do lokalne ceste Grad—Večeslavlci, ni upošteval prednosti in je zaprl pot vozniku osebnega avtomobila Ludviku Horvatu iz Lipovca. Lang se je hudo telesno poškodoval.

VLOMI

V noči na 24. februar je neznan storilec vlomil v osnovno šolo v Veržetu. V prvem nadstropju je vlomil in prišel v učilnico in fotolaboratorij. Iz glasbenega stolpa je ukradel ojačevalec, poškodoval kasetofon ter si nabral druge predmete v vrednosti 200 tisoč dinarjev. Delavci milice so izsledili Branka Lilka iz Jedlovnika (SO Maribor).

PES ODKRIL NEZAKONITI LOV

28. februarja so v jutranjih urah delavci milice v Ljutomeru s službenim psom opravljali službo na terenu. V Podgradu je pes našel sledove krvi in po sledi prišel do stanovanja Marka Babiča

iz Podgrajja. Pred hišo so delavci milice pregledali avtomobil in v prtljajniku našli ustreljeno srno. Babič je sicer lovec, vendar je srno ustrelil med lovopustom. Zoper Babiča je podana kazenska ovadba.

PRETEP V RADENCIH

Jože Sakač iz Boračeve je 28. februarja prišel vinjen na avtoBUSNO postajo v Radencih. V bifeju je bil tudi Janez Šolar Sakač ga je udaril. Šolar je udarec vr-

nil, Sakač je pade! po tleh in se hudo telesno poškodoval.

KAZEN ZA POŠKODOBO PROMETNIH ZNAKOV

V prejšnji številki Vestnika smo poročali, da je neznan storilec poškodoval prometne znake na magistralni cesti v Lomanašah. Delavci postaje milice v G. Radgoni so ugotovili, da je to storil Branko Gabrijan iz Maribora. Zoper storilca so vložili kazensko ovadbo.

POBUDA, O KATERI VELJA RAZMISLITI

INDUSTRIJSKA MILICA?

V organizacijah združenega dela opravljajo tako imenovano čuvajsko službo pretežno ljudje, ki zaradi bolezni ali invalidnosti ne morejo delati težjih del. Prav je, da tudi takim omogočimo delo, vendar pa je vprašanje, ali je tako delovno mesto res najbolj primerno zanje. Če pod čuvajsko službo razumemo samo dela vratarstva (odpiranje in zapiranje tovarniških vrat, vpisovanje obiskovalcev v dnevnik, kontroliranje prihajanja in odhajanja z dela ...), potem so take osebe na teh mestih verjetno primerne. Seveda pa so tu še druge naloge, ki pa jih delovno manj zmožen človek najbrž teže opravlja ali pa jih sploh ne more. Gre za resnično čuvajsko službo, ki se seveda ne sme začeti in končati v vratarnici. V mislih imamo strokovno usposobljene čuvaje, ki bodo — zlasti v nočnih urah in ko tovarna ne obratuje — lahko hitro posredovali, če bo kje začelo goriti, ko bo uhajal plin ali druga nevarna snov, če bo čez ograjo ali skozi njo prišel neznanec s slabimi nameni ... ne nazadnje: čuvaj naj bi obvladoval tudi delavce, ko grejo iz tovarne. So namreč primeri, ko sedanji čuvaji-vratarji poskušajo potipati po žepih, aktovkah ... vendar so manj uspešni zaradi svoje fizične slabosti. Včasih pa so tudi nemočni, ker se komu ne smejo zameriti.

Industrijska milica? Ponekod jo imajo. V Ljubljani je to Varnost. Ob sedanjih razpravah o takih ali drugačnih napadih na družbeno premoženje kaže tudi v Pomurju razmisliti, ali ne bi morda kazalo urediti čuvajske službe na ta način.

Š. SOBOČAN

ZA GRADNJO KIRURŠKEGA BLOKA SO DAROVALI:

Društvo invalidov, M. Sobota (namesto venca za pok. Vendla Lovenjaka iz Šulincev 86 in Mirka Titana iz Kroga, Brodarska n. h.) — 2.000.— din; Kraj. organiz. zveze rezerv. vojaških starešin Beltinci (namesto venca na grob umrlega člana Štefana Jeriča iz Gančan 173) — 2.000.— din; Marija Vuica, M. Črnci 53 (namesto cvetja na grob pok. sosedica Stanke Čerpnjaka) — 3.000.— din; Gizela Pavlinjek, M. Sobota (v spomin na pok. Emo Železen iz Sodišincev) — 2.000.— din; Sosedje — Škoberne, Brumen, Marič, Lazar, Ritolop, Vukan, Martinuzi, Šebjanič, Praček, Cigut (namesto venca za pok. Martina Gutmana, M. Sobota) — 20.000.— din; SDK, Ekspozitura Lendava (namesto venca za pok. Matijo Hozjana) — 2.000.— din; Slovensko kulturno-prosvetno društvo Mura, Rankveit, Voralberg Elek POCAK, — 15.000.— SCH; Elizabeta Fürst, M. Sobota, Košičeva 1 (namesto cvetja na grob pok. Viktorja Cera iz M. Sobotice) — 1.000.— din; Družina Božanič, M. Sobota Košičeva 1 (namesto cvetja na grob pok. Viktorja Cera iz M. Sobotice) — 1.000.— din; Družina Krampotič, Ormož, Rakovec 8 (namesto cvetja na grob pok. Viktorja Cera iz M. Sobotice) — 1.000.— din; Ernest in Jože Štivan, M. Sobota, Štefana Kovača 8 (namesto cvetja na grob pok. Viktorja Cera iz M. Sobotice) — 5.000.— din; Marjeta Činč, Košičeva 3, M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. Viktorja Cera iz M. Sobotice) — 1.000.— din; Štefan Šavel, Nemčavci (namesto cvetja na grob pok. Vinka Pintariča iz M. Sobotice) — 2.000.— din; Družina Jožeta Balazica, Martjanci 31 (namesto cvetja na grob pok. Jožeta Bagarija, Borejci) — 2.000.— din; Družina Brunec, Dokležovje 166 (namesto cvetja na grob pok. Jožeta Brunca, M. Sobota) — 2.000.— din; Ter. skupnost zdravljenih alkoholikov, M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. Jožeta Brunca iz M. Sobotice) — 4.000.— din; Družina Peterka, Krog (namesto cvetja na grob pok. Jožeta Brunca iz M. Sobotice) — 2.000.— din; SGP Pomurje — Glavno skladišče M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. mame Viktorja Benka) — 4.000.— din; Geza Šiftar, Vrazova 1, M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. Verone Bagola, Beznovci) — 1.500.— din; Elemir Hari, Križevci v Prekmurju 141 (namesto cvetja na grob pok. Rozalije Novak, Križevci) — 2.000.— din; Vinko Raus, Bogojina 4 a (namesto cvetja na grob pok. Martina Gutmana) — 1.000.— din; Srečko Jakš, Maribor Sarajevska 3 (namesto cvetja na grob pok. Martina Gutmana) — 1.000.— din; Družina Gaberšek, Kuzma 27 (namesto cvetja na grob pok. Jurija Lenarčiča, Gor. Slaveči 12) — 2.000.— din; Frida Partek, Kuzma 80 (namesto cvetja na grob pok. Deziderja Čurmana, Kuzma 75) — 1.000.— din; Družina Marič, Bogojina 94 (namesto cvetja na grob pok. Rozalije Gaber, Serdica) — 2.000.— din; Aleksander Smodič, Gor. Petrovci 69 (namesto cvetja na grob pok. Štefana Vrešiča, Budinci) — 2.000.— din; Franc Pucko, Petrovci 5 (namesto cvetja na grob pok. Štefana Vrešiča, Budinci) — 2.000.— din; Družina Grah, Gorica 14, Puconci (namesto cvetja na grob pok. Viktorja Ceru, M. Sobota) — 3.000.— din; Družina Franca Kološa, Gorica 19 (namesto cvetja na grob pok. Ludvika Kuharja, Puconci) — 2.000.— din; Družina Kocen, Gorica 67, Puconci (namesto cvetja na grob pok. Alojza Grah, Puževci) — 2.000.— din; Bruno in Mira Ritupe, Radenci (namesto cvetja na grob pok. očeta Pavlice Brunec) — 3.000.— din; Ivan Vučko, Vladimirja Nazorja 8, Lendava (namesto cvetja na grob pok. Marije Gonc) — 1.000.— din; Štefan Bukovec, Cankarjeva 9, Lendava (namesto cvetja na grob pok. Marije Gonc) — 1.000.— din; Štefan Banfi, Vladimirja Nazorja 6, Lendava (namesto cvetja na grob pok. Marije Gonc) — 1.000.— din; Vzgojno-izobraževalni zavod, Veržet 12 (namesto cvetja na grob pok. Antona Horvata) — 3.000.— din; Gizela Lanjšček, Suhi Vrh (namesto cvetja na grob pok. Ludvika Pintariča) — 1.000.— din; Irena Papič, Murska Sobotica (namesto cvetja na grob pok. Ludvika Pintariča) — 1.000.— din; Družina Jožeta Kardoša, M. Sobota, Grajska ul. 5 (namesto venca na grob pok. Bele Sapača, Žepovci) — 3.000.— din; Delavci kirurškega oddelka in reanimacije tozda Splošne bolnišnice Murska Sobotica (namesto venca na grob pok. očetu dr. Antona Trčka) — 10.000.— din; Sekcija žena pri KK SZD Park Murska Sobotica (namesto venca na grob pok. Lojzkinemu možu (Janku Lešniku) M. Sobota) — 2.000.— din; Družina Kelhar-Šparaš (namesto venca na grob pok. Janku Lešniku, M. Sobota) — 2.000.— din; Agata Legen, Bratonce (namesto venca na grob pok. Janka Lešnika, M. Sobota) — 3.000.— din; Družina Jakob, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Janka Lešnika, M. Sobota) — 2.000.— din; Antonija Plešovnik, upokojenka, M. Sobota, Cankarjeva ulica — 4.000.— din; Viktor in Irena Bukovec, Murska Sobotica, Vrazova ul. 17 (namesto cvetja na grob pok. Janka Lešnika, M. Sobota) — 2.000.— din; Družina Nade Strehovec, Ljubljana, Celovška cesta (namesto venca na grob pok. Martina Gutmana, M. Sobota) — 3.000.— din; Družina Benčec, Černelavci (namesto šopka na grob pok. teti Ani Zelko, Pečarovci) — 1.500.— din; ABC Pomurka OOS Tov. mlečnega prahu M. Sobota (namesto venca materi Jožeta Flegarja, Kupšinci) — 5.000.— din; OOS Pomurka, tozdz Predelava mesa M. Sobota (namesto venca na grob pok. materi Štefana Glisarja, Markšavci 23) — 1.500.— din; Delavci FRS Avtoradgona Gornja Radgona (namesto venca za pok. Gez. Benka, očeta Ide Tisel, Podgrad) — 5.500.— din; Mura, DE Petrovci 328 brigada (namesto venca na grob pok. mame Hilde Časar) — 4.600.— din; OOS Kroj M. Sobota (namesto venca za pok. očeta Marije Čurman) — 3.000.— din; Splošna bolnišnica M. Sobota — Urološka ambulanta (namesto cve-

lja na grob za pok. očeta Antona Trčka) — 2.000.— din; Irena Božič, Brezovci 32 (namesto venca pok. Heleni Flisar) — 2.000.— din; Osnovna organizacija sindikata Zdravstveni dom M. Sobota (namesto venca na grob pok. matere Vere Lainščak iz M. Sobotice) — 2.000.— din; Osnovna org. sindikata Zdravstveni dom Murska Sobotica (namesto venca na grob pok. sestre Helene Rovnič) — 2.000.— din; Pomurski tisk, OOS Kartonaža M. Sobota (namesto venca za pok. očeta sodelavke Lizike Turk M. Sobota) — 3.000.— din; ABC Pomurka, DO Agromerkur OOS Murska Sobotica (namesto venca na grob pok. očeta sodelavca Ivana Luneznika) — 2.000.— din; Osnovna organizacija sindikata Radenska, tozdz Naravno zdravišče Radenci (namesto venca pok. Jožetu Žibku, Okoslavci) — 3.000.— din; Franc in Irma Drvarič M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. Luneznikovemu atu) — 2.000.— din; Potrošnik, TO Preskrba M. Sobota (namesto venca pok. očetu Irene Bohar, Čepinci) — 3.000.— din; Družina Hodošek-Perkič, Zenkovič (v spomin pok. Elizabete Šiftar, Zenkovič) — 3.000.— din; Delavci tozda Prašičereja Ižakovci 188 (namesto venca pok. mami sodelavca Franca Kolarja) — 3.150.— din; OOS SIS družbenih dejavnosti občine Murska Sobotica (namesto cvetja na grob pok. mame sodelavca Antona Vučka) — 2.500.— din; Jolanka Kovač, Moravske Toplice in Franc Kovač z družino iz Murske Sobotice (namesto venca na grob za pok. Ano Rumič Tešanovci) — 2.000.— din; Štefan Veren z družino, Vaneča 35 (namesto venca za pok. Janeza Kučana, Suhi vrh 37) — 1.500.— din; Potrošnik OOS TO Preskrba M. Sobota (namesto venca na grob pok. očetu Marjete Vereš) — 3.000.— din; Družina Janeza Sreša iz Bratonce 167 (namesto cvetja na grob pok. Janka Lešnika iz M. Sobotice) — 3.000.— din; Zoltan Felkar, Lucova 31 (namesto šopka za Eleka Smodiša, Čepinci) — 1.000.— din; Potrošnik, OOS TO Veleprodaja Murska Sobotica (namesto venca na grob pok. očetu Lojzke Pintarič, Lipovci) — 3.000.— din; Potrošnik OOS TO Preskrba M. Sobota (namesto venca na grob pok. očetu Grete Marič, Sebeborci 47) — 3.000.— din; Družina Štivan Mučivnik, Maribor, Kraigherjeva 12 (namesto cvetja na grob pok. Viktorja Čerja iz M. Sobotice) — 5.000.— din;

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

PRISPEVEK NAKAZUJTE NA RAČUN: 51900-763-30297
DELOVNI LJUDJE IN OBČANI TER ORGANIZACIJE, KI BODO NAKAZOVALI PROSTOVOLJNE PRISPEVKE NAMESTO VENCEV MORAJO NA SPOROČILO O VPLAČILU POLEG NAMENA NAKAZILA NAVESTI TUDI NASLOV ŽALUJOČE DRUŽINE, KI JI BODO POSLALI SOŽALNICE.

POSAMEZNIKI PRISPEVALI 472 TISOČ DINARJEV

V okviru akcije dodatnega zbiranja sredstev za dograditev in opremljanje kirurške bolnišnice v Rakičanu so posamezniki v lanskem letu prispevali okrog 472.000 dinarjev. Denar so prispevali: Karel Karba, MS, 9.900 din; Štefan Kosednar, MS, 8.000; Anton Kranjc, MS, 5.000; Milan Kuzma, Lendavske gorice, 2.000; Franc in Alojzija Ružič, MS, 3.000; Koloman Benkič, MS, 2.000; Alojz Žerdin, Lipa, 10.000; Franc Pivar, Lipa, 1.000; Marija Cigan, Lendavske gorice, 3.000; Janoš Bernard, Kapca, 5.000; Ladislav Seči, Turnišče, 15.000; Ana Baligač, Rakičan, 10.000; Karel Kolenko, G. Bistrica, 2.000; Jože Muhr, Lendava, 5.000; Sabina Kovačič, Ljutomer, 100.000; Terezija Smej, Bogojina, 15.000; Dušan Murovec, Grad, 2.000; Angelca Štamberger, G. Radgona, 2.544; Jože Graj, Boračeva, 5.000; Jože Dravec, Turnišče, 6.000; Dušan Petrovič, Lendava, 2.000; Janez Benko, Domjinci, 1.400; Viljem Jud, Radenci, 10.000; Cecilija Rajh, Ljutomer, 10.000; Štefan Mozer, Dobrovnik, 5.000; Majda Filipič in Franc Jurša, Ljutomer, 2.000; Dušana Horvat, MS, 3.000; Jože Lopert, Lendava, 1.000; Franc Baligač, Beltinci, 1.000; Alojz Fihler, Bodonci, 2.500; Koloman Janko, Motvarjevci, 2.000; Štefan in Vera Kozel, Peskovci, 2.000; Emilija Kapun, Stročja vas, 1.000; Jože Gregorec, Puconci, 5.000; Franc Rogan, D. Slaveči, 5.000; Štefan Horvat, Nedelica, 1.000; Marjeta Antolin, Ižakovci, 1.500; Vilma Žibrik, Polanča 1.000; Franc Stopar, Lendava, 2.000; Jože Lesjak, Mota, 1.000; Neimenovani pacient ZD Ljutomer 3.000; Jože Ozvatič, MS, 2.000; Bela Kučan, MS, 1.500; Marija Donša, MS, 5.000; Martin Trček, Moščanci, 1.500; Polonica Magdič, Noršinci pri Ljutomeru, 3.000; Josef Vouri, Lochgau, ZRN, 7.286; Marjan Šiftar, Ljubljana, 5.000; Odon Toplak, Ljubljana, 5.000; Ida Dreflak, Domžale, 1.575; Stane Čurič, Ljubljana, 3.000; Karol in Fani Balajk, MS, 20.000; Jože Puhan, Černelavci, 550; Zdravko Železnjak, Benica, 3.000; Avgust Šadl, Ljutomer, 5.000; Janez Perš, MS, 784; Ivan in Katica Dolgov, MS, 5.000; Leopoldina Potrč, G. Radgona, 2.000; Helena Jaklin, Lendava, 2.000; Antonija Plešovnik, MS, 3.000; Ivan Lihteneger, MS, 2.000; Hela Sreš, MS, 5.000; Marija Albert, MS, 2.800; Nada Turčič, Križevci pri Lj., 2.200; Štefan Bogdanič, MS, 5.000; Jožef Sobočan, Lendava, 1.000; Julijana Žizek, Beltinci, 2.000; Ivan Mesarič, MS, 1.500; in Franciška Kuron, MS, 100.000 dinarjev.

ZDRUŽENJE ŠOFERJEV
IN AVTOMEHANIČARJEV
LJUTOMER

OBJAVLJA javno dražbo

Osebnega avtomobila GOLF JGL, letnik 1981, oktober, ki bo 15. 3. 1986 ob 10 uri na sedežu Zdrženja, Nade Rajh 15. Izključna cena je 500.000.— din, prometni davek plača kupec. Interesenti plačajo 10-odstotno varščino.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA NA SREDNJI DRUŽBOSLOVNI IN EKONOMSKI ŠOLI MURSKA SOBOTA

Titova 4 razpisuje

prosta dela in naloge hišnika-kurjača za nedoločen čas

Pogoji:

poklicna šola, opravljen izpit za upravljanje kotlov za centralno ogrevanje in trimesečno poskusno delo

Prijave za opravljanje razpisanih del in nalog z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati v 8 dneh po objavi razpisa komisiji za delovna razmerja na Srednji družboslovni in ekonomski šoli v Murski Soboti.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 10 dneh po poteku roka za prijave.

Nastop dela 1. 4. 1986.

Na razpolago je hišniško stanovanje.

Kandidati naj se pred potekom roka za prijavo oglasijo v ravnateljstvu šole.

ZALONČKO
GRAFIČNO
EMBALAŽNO
POSREDOVANJE

POMURSKI TISK MURSKA SOBOTA-LENDAVSKA 1
TOZD TISKARNA, TOZD KARTONAŽA, SKUPNE SLUŽBE
tel: 022-211, tel: 0222, računalništvo: 23-442, telefax: 022-211, 0222-211

DELAJSKI SVET TOZDA KARTONAŽA

razpisuje

po določilih Pravilnika o delovnih razmerjih in na podlagi sklepa DS tozda dela in naloge

zunanjji predstavnik

za območje SR Hrvaške in severni del SR BiH. Prijavitelj mora poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še posebne pogoje:

— višja strokovna izobrazba ekonomsko-komercialne smeri in 3 leta prakse ali

— srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovne prakse.

Z izbranim po razpisu sklenemo delovno razmerje za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo kandidati v 15 dneh od objave razpisa na naslov: Splošno-kadrovska služba ZGEP Pomurski tisk, Murska Sobota, Lendavska 1.

S prijavitelji, ki bodo izpolnjevali pogoje, bomo opravili pogovor.

INTEGRAL

Integral
Tozd Promet in delavnice
Lendava

Razpisna komisija v tozdu Promet in delavnice, Lendava, objavlja

RAZPIS

prostih del in nalog

Vodje splošno-kadrovske službe.

Poleg zakonsko določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

— znanja, pridobljena na višji ali visoki šoli pravne, upravne ali druge ustrezne smeri,

— 3 leta delovnih izkušenj pri podobnih delih.

Dela in naloge so s posebnimi pooblastili ter za dobo 4 let.

Pisne prijave s potrebnimi dokazili sprejema kadrovska služba tozda Promet in delavnice, Lendava (za razpisno komisijo), v 15 dneh od objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh.

rašica

tovarna pletenin ljubljana n. sol. o.

RAŠICA tovarna pletenin ljubljana, n. sol. o.,

tozd otroške pletenine BELTINKA Beltinci, n. sol. o.

razpisuje

na osnovi sklepa delavskega sveta dela in naloge

1. direktorja tozda

2. tehničnega vodjo tozda

Za razpisana dela in naloge zahtevamo od prijaviteljev kandidatov izpolnjevanje naslednjih pogojev:

Pod 1.

— da so državljani SFRJ in izpolnjujejo splošne pogoje, določene z zakonom, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi

— da imajo visoko ali višjo izobrazbo tekstilne, pravne ali ekonomske smeri

— da imajo najmanj pet let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih

— da so moralno in politično neoporečni

— da znajo enega od svetovnih jezikov

pod 2.

— da so državljani SFRJ in izpolnjujejo splošne pogoje, določene z zakonom, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi,

— da imajo visoko ali višjo izobrazbo tekstilne smeri,

— da imajo najmanj štiri leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih,

— da so moralno in politično neoporečni

Mandata za razpisana dela in naloge trajata 4 leta.

Kandidati naj pisne prijave s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev vložijo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: RAŠICA, TOZD BELTINKA Beltinci, Štefana Kovača 3 — z oznako »za razpisno komisijo«.

O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri

Sekcijska razprava o murski verigi hidroelektrarn v Radencih

Natočimo si bistro Muro iz kalnih valov

Pravzaprav bi morali poročati že z večrajšje okrogle mize o tej isti problematiki v Cankarjevem domu v Ljubljani v znamenju »zaščitnega znaka« Mura je v moji deželi oziroma Rešimo Muro — varčujemo z energijo. Ker kaj takega je več razlogov ni mogoče storiti, se skušamo bolj poročevalsko osredotočiti na vse tisto, kar se je v ponedeljek med 10. in 16. uro dogajalo v kongresni dvorani hotela Radin v Radencih. Takrat in tu so namreč pomurski medobčinski svet SZDL, medobčinska gospodarska zbornica in soboški Zavod za ekonomiko in urbanizem pripravili sekcijsko razpravo o načrtovanju gradnji hidroelektrarn na reki Muri in predvidenih spremembah v okolju. Vodilo: spodbuditi vsestransko strpno, strokovno utemeljeno razpravo ter zagotoviti celovito objektivno obveščanje javnosti.

KAKO POTEŠITI ENERGETSKO LAKOTO?

»Ne smemo se zadovoljiti zgolj s stališči in načelnimi pripombami, pač pa zagotoviti, da bodo rešitve obdelane celovito in strokovno,« je menil prvi uvodničar in hkrati predsedujoči sekciji, predsednik pomurskega medobčinskega sveta SZDL Boris Prejác. Pri tem je imel v mislih zlasti predvideno izgubo kmetijskih površin in gozdov, možnosti izvajanja hidro- in agromelioracij, nadomeščanje izpada dohodka, ureditev vodnega režima in namakanje. Pred nekaj čez 200 zbranimi — smeli bi trditi, da se je tu znašel »cvet« slovenske (in jugoslovanske) energetske znanosti z najvidnejšimi pomurskimi politikami in gospodarstveniki ter predstavniki iz predvidoma najbolj ogroženih oz. prizadetih obmurskih vasi — je vnovič opomnil, da gre za stoleten vodnogospodarski projekt vseslovenskega pomena in je velik izziv tako za energetike kot za vse tiste, ki se uvrščajo med ognjeviteljše zagovornike narave, bolj znane kot zeleni. Sicer pa sta vse to sila obširno, s številkami odstotki in preglednicami, ustno in pisno, poudrgo uro pojasnjevala vodja projekta inž. Peter Skok iz Elektrogospodarstva in glavni projektant inž. Janko Kovačec iz mariborskega inženirskega biroja Elektroprojekt. Mimogrede: končno sta le predložila pisno pripravljeno gradivo na 34 str-

neh o hidroelektrarnah na Muri, njihovem pomenu in vključitvi v okolje, na kar so Pomurci čakali več mesecev.

Energetsko lakoto bo treba potešiti in bitka za energijo se vse očitneje razplamteva. Toda kako? Za kakšno ceno? Od razpoložljivih primarnih virov je hidroenergija najzlahtnejša, najbolj čista in obnovljiva. Lignita je čedalje manj, na premostje lendarjskem kotu je mogoče računati šele po letu 1990, o alternativnih energetskih virih (predvsem geotermalna energija) se bolj prepričujemo kot kaj konkretnega ukrenemo, skoraj podobno pa se dogaja z racionalizacijo porabe, ki jo imamo sicer ves čas na jeziku. Tako vsaj prepričuje Elektrogospodarstvo!

Med pozitivne vplive, ki jih bo povzročila gradnja hidroelektrarn, je inž. Kovačec uvrstil pridobivanje električne energije, zmanjšanje poplav ter večje možnosti za namakanje obrežnih kmetijskih površin, kar zavežilo izredno onesnažene Mure trenutno resda ni mogoče. Med negativne vplive pa šteje izgube večjih kmetijskih površin, dileme glede podtalnice, čemur se je menda mogoče s primernimi tehničnimi ukrepi izogniti, in spremembe v naravnih dediščinah oz. videzu pokrajine. »Načelno prideta v poštev dva načina obratovanja hidroelektrarn na Muri: v verigi pretočnih hidroelektrarn ali v verigi pretočnih hidroelektrarn, obratujočih po principu pretočne akumulacije. Ravniški svet

onemogoča kakršnekoli akumulacijske ali črpalne hidroelektrarne,« je presodil glavni projektant.

DEMANTI O NEKI »RAVNO- DUŠNOSTI«

Po tem, ko sta se oglasila še Edvard Metličar, predsednik komisije pri medobčinski gospodarski zbornici, ki spremlja vse, kar se dogaja okrog nameravane gradnje murske verige hidroelektrarn — »ustanovili smo jo šele lani ob preveliki odmaknjenosti republiških organov ter odsotnosti nosilcev načrtovanja, razen Radenske, sozda ABC Pomurka in nekaterih društev (lovci, ribiči idr.)« — in Janez Ori s soboškega Zavoda za ekonomiko in urbanizem, se je začela razprava. Žal, podobno kot uvodi, zelo monološko, referatsko obarvana, na sicer zelo strokovni, tu in tam kar preveč akademski ravni, kar ni dopuščalo dialoških, kaj šele polemičnih tonov. Razpravljalo je čez 20 udeležencev, predvsem iz republiških ustanov, veliko manj pa predstavnikov iz obmurskih vasi, ki bodo neposredno prizadete. Tudi člani gibanja zelenih so se zdržali šele proti koncu sekcijske razprave. Vsi po vrsti so se dotikali zlasti vodnega režima, podtalnice, vprašanja, kako očistiti reko Muro, in podobnih.

Morda bi se tokrat ustavili pri pojasnitvi glavnega direktorja delovnega kolektiva Radenske Ferija Horvata, organizacije, ki naj bi bila — kot je vtis v javnosti — ob predvideni gradnji murske verige hidroelektrarn prej ravnodušna kot ne, čeprav so na njenem območju v Radencih dragoceni vrelci mineralne vode v neposredni bližini reke Mure. »Mi smo že leta 1975 zahtevali, da se maksimalno zavarujejo vrelci mineralne vode, podtalnice in pitna voda, ter to posredovali radgonski občinski skupš-

ni. Leta 1979 smo, glede na novo inačico projektov, ki je predvidevala kanal, ki bi bil speljan čez vrelčno območje, radgonski občinski skupščini posredovali pobudo, naj bodo take elektrarne v strugi reke Mure s čim manjšim vplivom na okolje. Ko smo leta 1980/81 zvedeli za ponovno spremembo projektov na akumulacijski sistem, smo temu nasprotovali. Naši strokovnjaki so bistveno prispevali k oblikovanju odloka občine Gornja Radgona o določitvi varstvenih pasov vseh vodnih virov, vključno z vrelci mineralne vode in ukrepih za njihovo zavarovanje. Na zahtevo Zavoda za ekonomiko in urbanizem smo konec lanskega leta sporočili pismo opredeljene pogoje ob predhodni uskladitvi stališče v krajevni skupnosti Radenci. Gre za naslednje: upoštevanje odloka o zaščiti vod, projekt zaščite mineralnih in pitnih vod, zaščita podtalnice, načrt zaščite okolja, zahteva po študijah možnih vplivov, ki še niso dovolj raziskani, na vrelce in podobno. V okviru poslovnog-tehničnega sodelovanja z Geološkim zavodom iz Ljubljane smo konec leta 1985 ugotovili, da za zaščito vrelcev še ni vse narejeno. Na to smo neposredno opozorili EGS in o tem obvestili občinsko skupščino v Gornji Radgoni ter republiški komite za varstvo okolja, da je treba opraviti dodatne raziskave v neposredni bližini Radenec glede na možen vpliv na vrelce.«

V razpravi so sodelovali tudi predstavniki sozda ABC Pomurka, Gozdnega gospodarstva, območne vodne skupnosti Mura in drugi in terjali strokovno utemeljene odgovore na vsa odprta vprašanja. Teh pa je — kot je pokazala skoraj 6-urna sekcijska razprava — še veliko in o njih se bomo podrobneje razpisali v posebni prilogi Vestnika konec tega meseca.

Branko Žunec

ŽENSKA V MOŠKI MODI

Med nami živi IKA FUIS, ki ra- je kot govori oblikuje in pri svojem delu žanje velike uspehe. Murina modna oblikovalka je in vedno znova dokazuje, da pri oblikovanju moške mode v zadnjih letih ni ma konkurence. Ta ugotovitev ne drži le za Slovenijo, ampak za vso Jugoslavijo, in jo delimo s predsednico Janine žirije, ki je med pet najboljših modnih oblikovalk pri nas na sejmu Moda 86 v Ljubljani uvrstila tudi modno oblikovalko iz Murske Sobotice in ji vročila zlato Jano. To priznanje je eno redkih osebnih (poleg prstanov na beograjskem modnem sejmu) in Iki pomeni več kot vrsta ljubljanskih zmajev in košut, ki krasijo vzorčno sobo Murinega tozda Oblačila, v katerem Ika Fuis združuje svoje delo. Zmotili smo jo prav tam sredi dela in jo po čestitkah na ljubljanskem sejmu mode povprašali o vtisih.

»Res je, pozdravljam to idejo revije Jana in njene urednice Bernarde Rakovec, da so prvič podelili nagrado kreatorju za delo, in prav zato, ker je ta nagrada osebnost, mi je zares draga.« Na letošnjem sejmu mode je kolekcija moških oblek, ki jo je oblikovala, prejela tudi ljubljanskega zmaja. Ker ni prvi, je bilo zanimivo zvedeti, koliko jih je že v Murinih vitrinah, predvsem pa, koliko vložnega dela so zahtevali.

»To je že šesti zmaj in vključuje res precej vložnega dela, tudi marsikateri popoldan in večer,« je dejala, njene besede pa je potrdil tudi popoldanski telefonski klic, ko Ika Fuis nismo našli doma, ampak na delovnem mestu v te-

Modna oblikovalka Ika Fuis je prepričana, da je umetnost oblačenja v človekovem stilu, v tem, da zna nositi model, kot tudi vse drugo v življenju.

Foto: A. Abraham

meljni organizaciji združenega dela Oblačila.

Priznanja in nagrade so torej plod irdega dela in odpovedovanja?

»Kadar se delajo kolekcije, prebijem v tovarni večino dneva. Sedaj je kolekcija jesen-zima 86/87 končana in na vrsti je prodaja. Tudi ta zahteva svoje, o čemer nas je pričel kratek postanek v vzorčni sobi. V njej so na ogled številni modeli, iz katerih je razbrati osnovne tokove moške mode za naslednjo zimo, nadaljujejo pa se značilnosti, v katerih znamenju bo modno oblačen moški že to poletje.

»Ležernost, poudarjena klasika in svobodna moda za mlajšo generacijo so osnovni trendi,« pojasnjuje sogovornica, v spominu pa je še svež izvirni »štani,« na sejmu Moda 86, ki je priznanje kot celotna dohvil predvsem zaradi razstavljenih moških oblek in z Muralisti pričel prikaz na reviji v Festivalni dvorani. Prikazana modnoklasika je dejansko kolekcija za malo globlji žep in je igra materialov, vzorčev in oblikovanja.

Ika Fuis oblikuje v Muri že devetnajst let. Najprej je oblikovala del ženske in moške kolekcije, sedaj pa se usmerja in dela le pri moški modi. Športni, klasični in muralisti. Da so slednji predvsem za mlade, je razvidno z ulic in številnih prikazov na malih in velikih ekranih. Mura pa je z njimi med prejemniki najvišjih priznanj v svetogospodarske propagande. Na vprašanje, če je delo modnih oblikovalk zadovoljivo vrednoteno, je njen odgovor da, zanimivejša plat paklica pa so tudi številna potovanja po svetovnih centrih mode: Pa-

rizu, Milanu, Firencah, Münchnu, Londonu in drugod.

Pred kratkim se je vrnila s poti v München; Čeprav malce utrujena, je pristala na ponovno snidenje. Tokrat z objektivom in novico, da je bogatejša za grafiko, ki jo je za avtorstvo pri oblikovanju moške modne kolekcije prejela na XVI. mednarodnem sejmu Tekstil-modalepa v Sarajevu.

O potovanjih in modi pa je tako menila: »Najraje potujem v Italijo in se orientiram ter delam kolekcijo po italijanski modi, ker mi je osebno zelo pri srcu in je sprejemljiva za ceto. Je moda, ki je visoka in uporabna obenem, oblikovalno domiselna ter še lepa po vrhu.«

Deliti gre njeno mnenje, pridati pa tudi, da, čeprav je uspešna modna oblikovalka, njeno razmišljanje o delu v modni propagandi, s katalogi in podobnim, ni odveč. Zaradi spremembe in pridobljenih izkušenj pri oblikovanju.

Prav zaradi izkušenj smo jo pred koncem pogovora tudi pobrali, kako se počuti v majhnem mestu, kjer je veliko moralistov, muralisti pa so njegov sloves ponekdi po vsej deželi pa tudi prek njenih meja, ter njenem odnosu do mode in oblačenja.

»Muralisti, to je dejansko moda, ki jo zahteva določena sezona. Vsak človek pa mora najti svoj stil oblačenja, zato je moj odgovor na to, da mora vsak znati nositi tisto, kar ima na sebi. Vsa umetnost oblačenja je v tem, da zna človek nositi model — kot pravzaprav vse v življenju.«

Brigita Bavčar

LEDAVA

BANKA BO VEČJA

Leta 1971, ko so v Lendavi postavili novo poslopje je bilo v Ljubljanski banki zaposlenih 12 delavcev, saj bančno poslovanje še ni bilo tako razvijeno kot je zdaj. V zadnjem času pa je v tej bančni ustanovi v Lendavi prava utesnjenost, saj se je obseg poslovanja močno razširil, čeprav so uredili bančni podružnici še v Turnišču in Črenšovcih. Zdaj so sklenili, da bodo banko razširili in v ta namen bodo zgradili 65 kvadratnih metrov velik prizidek. Ta naj bi bil gotov že v prvi polovici tega leta. Tako povečana banka bo dovolj velika za naslednje 10-letno obdobje, potem pa bo treba zgraditi novo banko.

S.S.

Hudič se je naselil v Torinu

Kardinal Anastasio Ballestrero, tridesetletni torinski nadškof, je za svojo diecezo imenoval šest novih eksorcistov. Doslej so za izganjanje hudiča skrbeli trije eksorcisti in kazalo je, da je za dva milijona vernikov to dovolj. Toda pred nedavnim je eden od njih odšel v pokoj, drugi pa je preživel srčni infarkt (morda zaradi preobremenjenosti), zato je kardinal imenoval nove. Toda kar šest hkrati? Italijanska javnost se sprašuje, ali so se tega severnoitalijanskega mesta in njegove okolice nenadoma polastile sile pekla, demoni s Satanom na čelu. Pa tudi, ali je na pragu tretjega tisočletja sploh še smiselno govoriti o hudobcu, obsedencih, izganjanju demonov.

Kardinal Ballestrero je na vprašanje, zakaj je imenoval

nove eksorciste, in to kar šest, odgovoril takole: »Ustregli smo zahtevam čedalje večjega števila ljudi, ki prosijo za pomoč, in zapolnili praznino, nastalo zaradi eksorcistov, ki so odšli zaradi starosti ali zdravja.« Toliko pa jih je imenoval zato, da bi lahko bili vselej na razpolago, da bi se lahko spopadali z najrazličnejšimi primeri. Kardinal sodi, da je boljše več eksorcistov kot eden s »polnim delovnim časom«. Ko so ga novinarji vprašali, ali je Satan zares postal problem v Torinu, je odgovoril, da se je močno povečalo število ljudi, ki so prepričani, da so obsedeni, da so v oblasti demonov. Pravi, da je čedalje več ljudi, ki svoje težave pripisujejo silam pekla, da se jih vse več zateka po pomoč k duhovnikom in da jih je treba vse pozorno poslušati, jih tolažiti in jih utrjevati v veri. Kardinal ni hotel povedati, kdo so novi eksorcisti, dejal je le, da so vsi zelo izkušeni in zelo pobožni duhovniki

med osemindvajsetim in sedemdesetim letom, da so vsi izvedenci za teologijo, antropologijo in psihologijo.

Novinar Stampe je kardinalu zastavil tudi takšno vprašanje: »V Torinu se potemtakem povečuje število tistih, ki mislijo, da so obsedeni, in ne tistih, o katerih to misli cerkev?« Nadškof Ballestrero je odgovoril: »Rekel bi da.« Vendar pa po njegovem mnenju Torino ni izjema.

Opozoril je na okrožnico, ki jo je škofom razposlal kardinal Joseph Ratzinger, prefekt vatikanske kongregacije za doktrino vere, ki svari pred neizvedenskim izganjanjem demonov, kar se v Italiji vse pogostejše dogaja. »Sicer pa je to v zgodovini verstev konstanta,« je izjavil kardinal Ballestrero. »Kadar začne vera pešati, narašča število nadomestkov.« Dejal je, da je v severni Italiji najmanj 50.000 ljudi, ki se poklicno ukvarjajo z okultizmom.

Spodbuda za kirurge

Michael Ward, 29-letni poslovodja samopostrežne trgovine v mestecu Bridgendu na jugu Walesa, je opravil senzacionalen podvig, ki bo prav gotovo spodbuda in ohrabritev za vse kirurge, ki so se specializirali za presa-
janje človeških organov. Ward, ki so mu pred dvema letoma in pol presadili tuje srce, je preživel tako hud telesni napor, da bi ga komaj vzdržal človek, ki nikoli ni bil pri zdravniku. Po naključju je namreč opazil dva mladeniča, ki sta v njegovi trgovini ukradla zaboj s steklenicami viskija in se nato spustilav beg. Ward ni niti pomislil na svoje zdravje, ampak je takoj stekel za enim od tatov in ga zasledoval več kot en kilometer. Razdalja med beguncem in preganjalcem se je počasi manjšala, in ko je tat ugotovil, da ne bo ušel, je skočil v naraslo reko. Toda Warda to ni ustavilo, tudi sam je planil v ledeno mrzle valove in zmikav mu bo za to vse življenje hvaležen, saj se je začel utapljati, v bližini pa ni bilo nikogar. Ward ga je po nekaj minutah zvelkel na breg. Tatvina je bila sicer majhna, tudi lov na tatu ni nič nenavadnega, posebnost je le to, da je bil lovec človek s tujim srcem.

Eksotični strup za mrčes

Semena posebne vrste dreves, ki uspeva v Aziji in Afriki, lahko pomagajo v boju proti škodljivemu mrčesu. S tem so seznanili javnost strokovnjaki inštituta za biokemijo blizu Münchna, potem ko so daljši čas proučevali te možnosti. V čem je pravzaprav njihovo delo?

Nemški znanstveniki so iz semen omenjenih dreves pridobili snov, ki so jo poimenovali azadirachtin. Delovanje tega rastlinskega izvlečka so opazovali na izbranih poskusnih vzorcih žuželk.

Znanstveniki ugotavljajo, da snov iz eksotičnih vrst dreves deluje na ta način, da se »vrtihotapi« v kemično zgradbo določenih celic insekta, kjer zavre rast in prepreči razmnoževanje.

Za zdaj prizadevanja nemških znanstvenikov še laboratorijsko preizkušajo. Z nadaljnjimi analizami bodo skušali ugotoviti, kateri del omenjenega rastlinskega izvlečka učinkuje na žuželke na prikazani način. Kaj več spoznanj o tem bi jim dalo možnost za proizvodnjo sintetične snovi z enakim delovanjem. Raziskovanje otežuje dejstvo, da znanstveniki delajo z zelo majhnimi količinami snovi. Zaradi majhnosti žuželk morajo opravljati meritve celo na masi, manjši od milijardinke grama, zato so prav za te potrebe razvili posebno metodo natančnega merjenja.

Nekateri ob teh raziskavah postavljajo vprašanje, če ta snov morda ni škodljiva za sesalce in tako tudi za človeka. To je komaj verjetno, zatrjujejo znanstveniki, saj so hormoni in kemična zgradba pri insektih bistveno drugačni kot pri sesalcih. Navajajo še en dokaz: ta semena naj bi že od nekdaj uporabljali v ljudski medicini v Indiji, vendar ni še nihče omenil kakršnega koli škodljivega delovanja pri bolnikih.

V notranjost Sonca bi lahko namestili kar milijon naših planetov.

xxx

V 18. stoletju so črnilo kupovali v lekarnah.

drugje smo prebrali

V začetku preteklega stoletja je bilo na svetu samo petdeset mest, ki so imela več kot 100 tisoč prebivalcev.

xxx

Največji poznavalec in znanec jezikov je bil kardinal Giuseppe Mezzofanti (1774–1849). Prevajal je iz 114 jezikov, odlično je obvladal 39 jezikov, dobro pa še nadaljnjih 11.

Petnajstletni Hal Warden iz Nashvilla se januarja že drugič poročil. Na sliki je s svojo drugo ženo staro 14 let, in z 20-mesečno hčerko iz prvega zakona. Pa se vendarle zgo-
di...

Umrl pri sto enaindvajsetih

Šigečijo Izumi z Isena na Tokunašimi (eden od Ošimskih otokov nedaleč od Tokia) je umrl, star skoraj sto enaindvajset let. Dve leti in pol je bil najstarejši človek v zgodovini Japonske (prejšnji rekord je imela Joso Kobajaši, ki je umrla leta 1964, stara sto osemnajst let, dva meseca in osemindvajset dni), potem ko se je pokazalo, da so znameniti stoštiridesletniki s Kavkaza mnogo mlajši, pa je veljal tudi za najstarejšega človeka na svetu. Večina Japoncev je bila sveto prepričana, da se je Izumi zares rodil 29. junija 1865, saj o tem pričajo celo trije dokumenti, toda pred dobrim letom dni je izbruhnila velika afera; generalni direktor japonskega komiteja za stare ljudi Jusaku Kuroda je povedal, da so vaški dokumenti ponarejeni in da je Izumi star komaj sto štiri leta. Seveda je bil to hud šok, saj je Japonska danes dežela ljudi z najdaljšo življenjsko dobo in Japonci so na to zelo ponosni. Šigečijo Izumi pa je bil simbol srečne starosti. Venomer so ga obiskovali novinarji, reporterji in številni turisti, tako da je Isen postal zelo znan kraj. Zato se je župan Fumijoshi Mori takoj postavil v bran in vztrajno zatrjeval, da so dokumenti pristni. Toda strokovnjaki so dali prav Kurodi, japonsko gerontološko društvo se leta 1978 ni hotelo priznati Izumijevih let in tudi znani gerontolog Masami Fukuda, ki je stotnika večkrat pregledal, je dvomil o njegovi starosti. Toda kakorkoli že, Japonci so bili na svojega Metuzalema ponosni in imeli so ga radi, pa naj je bil star sto šest ali sto enaindvajset let.

LOČITEV

- Zakaj pa se ločuješ od moža?
- Zato, ker cele noči hodi po gostilnah.
- Kaj? Tudi on pije?
- Ne, mene išče...

MULA SKOTILA MLADIČA

Pred 4 leti se je na Kitajskem skotila žrebica, ki je zbudila veliko pozornost med biologi. Njena mati je bila namreč mula, oče pa osel. Mladič pa je bil po malem podoben obema; rep in noge je imel oslovske, hrbet in vrat kot konj, glavo in ušesa pa kot mula. To je bil prvi znanstveno ugotovljen primer, da se je skotilo takšno bitje, saj biologi dobro vedo, da so mule neplodne in da same kot mešanke nimajo sebi podobnega potomstva in sploh tudi drugačnega ne.

Po štirih letih so se kitajski genetikarji ob koncu preteklega leta lotili natančnejših raziskav o tem primeru. Mati mula je sicer že poginila, vendar imajo ohranjen njen genski material, žrebica pa se mirno pase in dela kot vprežno živinčce. Le za očetom se je povsem izgubila sled.

Analiza kromosomov je pokazala, da je žrebica dobila od matere oslove in konjske kromosome, od očeta pa seveda samo oslove. Nerešena ostaja skrivnost, kako so se materni oslovski in konjski kromosomi lahko združili v plodno jajčece, dejstvo pa je, da je kromosomska sestava žrebetovih celic takšna, kakršne ni imelo doslej še nobeno živo bitje. Kitajski genetikarji zato menijo, da gre za novo živalsko vrsto. Če se bo razmnožila, pa je seveda vprašanje. Poskusili bodo z umetno oploditvijo. Žrebico bodo križali ali z oslom ali s konjem. Kaj bo novega iz teh zakonov, pa bomo še zvedeli.

NA SEJMU

- Sram vas bodi! Za tako suho krajino toliko zahtevate! Saj ji lahko rebra preštejem...
- Kar štejte, nobeno ne manjka.

Za temperamentno Suzano (18) trdijo, da kar žari od zdravja in prikupnosti, najraje pa se menda druži z reklamnimi fotografi.

Denar se nabira

Velika mednarodna akcija Live Aid, ki jo je začel irski glasbenik Bob Geldof, da bi pomagal lačnim v Afriki, je doslej prinesla 92 milijonov dolarjev. Samo s koncertoma v Londonu in Philadelphii 13. julija lani so zashčili 82 milijonov dolarjev. Dohodek od prodaje britanske plošče z naslovom Ali vedo, da je božič? je bil 10 milijonov dolarjev.

VODKA

- Na postajo milice pride občan in poroča dežurnemu:
- V lokalnem avtobusu sem pozabil liter vodke, zato sem prišel vprašati, če jo je kdo prinesel k vam.
- Nihče, pač pa so prinesli človeka, ki je to vodo našel...

Vitamin C iz bakterij

Raziskovalci sporočajo, da lahko kar pozabimo na zimске nakupe limon in drugega sadja, ki je pač v tem času dokaj drago, saj bo na voljo dovolj zelo poceni tablet vitamina C. Odkrili so namreč način, kako izdelovati ceneni vitamin C s pomočjo bakterij.

Zasluga za zanimivo in koristno odkritje gre ameriškim biotehniki, torej strokovnjakom nove znanstvene panoge, ki se ukvarja z genskim inženirjem, torej strokovnjakom nove znan-

stvene panoge, ki se ukvarja z genskim inženirjem. Kar za štiri stopnje so skrajšali postopek pridobivanja askorbinske kisline, to je vitamina C, tako da zdaj ves postopek traja le dve stopnji. Osnovno nalogo opravi poseben encim, ki ga dobe s pomočjo bakterij.

Po klasičnem postopku so vitamin C pridobivali iz grozdnega sladkorja na način, ki je v bistvu star že pol stoletja. Svetovna trgovina s to za zdravje pomembno snovjo sega v krepke milijone

dolarjev, zato niti ni bilo kaj dosti poskusov, kako bi vitamin C pridobivali na cenejši način. Šele vznik genskega inženirja je opozoril, da je mogoče tudi tu narediti korak naprej.

Postopek je torej odkrit, vendar bo preteklo še nekaj časa, predno ga bodo vpeljali v industrijsko proizvodnjo. Največjo težavo predstavlja vprašanje, kako vzgojiti zadostno število bakterij, ki predelujejo navaden sladkor v encim, s katerim dobe vitamin C.

PIŠTA modruje

V soboto de DAN ŽENA. Što de pijan, tou se zna. Moja nede šla v krémou, jesti, piti njej domou.

Mouž, podjetje, sindikat, rouže bodo telkokrat, ka z njimi nemo znati kama, tou dudi dobra je reklama.

Letos den je nej ta pravi, malo de jih na proslavi. Što bi odo zdaj od kuče, poslušat takse velke guče.

Naj bou kakkoli bilou, moškon tudi de lepou. Gnes skrbí dente na stran, se najboukše vsem ženam!

RAČUNALNIK

Blagajnik pride domov ves utrujen in reče ženi:
— Se nikoli nisem bil tako zdelan.
— Kaj pa je bilo takega v službi?
— Ah, vrag vzemi računalnik! Pokvaril se je, pa sem moral na prste računati...

ANEKDOTE

Američani, ki so si prihajali v Evropo ogledovat razne znamenitosti, so hoteli videti tudi Shawa, znanega pisca komedij. Zgodilo se je, da je neki radoveden turist vrl v Shawovo delovno sobo in se predstavil:

»Gospod Shaw, prihajam naravnost iz New Yorka.«
»Prosim, sedite,« je mirno odgovoril pisatelj. »Verjetno ste zelo utrujeni.«

Shaw se je nekoč ujel v lastno past. Poskušal je prepričati soprogo da moški presoja bolje kot ženska.

»Seveda,« je odvrnila gospa Shaw. »konec koncev si ti izbral mene, jaz pa tebe!«

Shaw je srečal prijatelja, ki mu je povedal:

»Zvedel sem, da ima pisec komedij Conrad že nekaj časa čudovito lepo ljubico.« Shaw je z običajno ujedljivostjo pripomnil:

»Res čudno! Prepričan sem bil, da pri Conradu spi samo občinsko.«

PISMO

— Naša pošta zares počenja nenavadne reči.
— Po čem to sklepaš?
— Pomisli: pred osmimi dnevi sem napisal priporočeno pismo; danes pa sem ga našel v žepu zimskega plašča...

ELEKTRIKA

— Vanek, odkod pride elektrika?
— Iz pragozda.
— Kaj ti pride na misel? se razburi učitelj.
— Veste, ko je včeraj zmanjkalo elektrike, je oče dejal: »Glej, glej, stara, spet so tiste opice džungelske izključile toki!«

ZAKAJ SO IGLAVCI ZIMZELENI?

S prihodom jeseni začne listje na drevesih rumeneti in odpadati, na iglavcih pa iglice ostanejo tudi pozimi zelene. Zakaj je temu tako?

List listavcev odpada, ko so dnevi krajši, zgubi svojo barvo, ker ni dovolj sonca. Spomladi se razvijejo popki, iz njih pa nastanejo listi. V iglavcih ta ciklus kasni glede na letno dobo. Popki se razvijejo pozno spomladi, iglice pa se razvijejo poleti. Od vrste iglavcev je odvisno, ali ostanejo iglice na drevesu 3 do 4 leta, to pa pomeni da so na enem steblu tri do štiri generacije iglic.

Jutro

VOZNIŠKA

Prvi voznik: — Težko je naše življenje, mar ne? Venomer si z eno nogo v zaporu, z drugo v grobu.

Drugi voznik: — Ti, s katero nogo pa potem pritiskaš na plin?

Vremenski pregovor (Prekmurje):
Kakše na den mantrikov je vreme, tak še nam štirideset dni ne pobegne. (den mantrikov 10. marec)

NAPRAVI SAM

Popravilo kotlička v stranišču

Včasih v kotličku za splakovanje v stranišču nenehno curlja ali voda kar curkoma teče. Preden pokličite strokovnjaka si kotliček ogledajte sami. Morda ga boste lahko popravili. Največkrat zar-

javi žica, ki drži vzvod plovca, tako da plovec več ne plava tako kot bi moral, da bi uravnaval z drugimi sestavnimi deli dotok vode. Za takšno popravilo potrebujete le košček žice, ki jo potegnate skozi luknjico na istem mestu, kjer je bila zarjavela žica.

Voda na vrtu

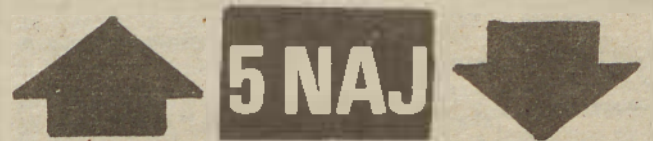
Za zalivanje vrta potrebujemo vodo. Ne bo vam je treba donášati, če boste vodovod podaljšali od vodovodne pipe v hiši z gumijasto cevjo. Na koncu gumijaste cevi namestite staro vodovodno pipo. Cev dobro privežite na pipo z žico. Tako boste imeli pri roki pipo med samim zalivanjem in vodo boste lahko po potrebi odpirali in zapirali, ne da bi vam treba tekati k vodovodu. Tako se lahko izognete dragi instalaciji za napeljavno vode na vrt. Potrebujete primerno dolgo gumijasto cev, primerno močno in ustreznega premera, da bo vzdržala vodni tlak.

RECEPT ZA VAS
Hrustavčki iz možganov

V vodo dajte vegeto, margarino in prevrte. Med mešanjem postopoma dodajte moko in mešajte, dokler se zmes ne zgosti in se ne prijemata dna. Zmes nato ohladite in nalahno vmešajte jajca ter možgane, ki jih pred tem poparite z vročo vodo in jim odstranite žilice ter sesekljate. Na koncu dodajte drobtine, peteršilj, poper, muškati orešček in limonin sok. Dobljeno zmes oblikujte v kroglice, povaljajte jih v moki in jajcu ter jih ocvrte v olju. Ponudite tople s solato ali tatarsko omako.

Za to jed potrebujete: 1 l vode, 1 žlica vegete, 70 g margarine, 40 g moke, 60 g drobtin, 200 g možganov, 1 jajce, začimbe.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

Vsako sredo v oddaji 21 232

Lestvica tega tedna:

1. Jeanny — Falco
2. Sama boš ostala — Comet
3. The sun always shine on TV — A—HA
4. Debela dekl'ca — Rendez vous
5. Dečko, ajde o'lad! — Poslednja igra leptira

Naš predlog:

Pomagajte drugovi — Oliver Mandić

Slovinci kremeniti — Agropop

Glasovnice — dopisnice, pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Madeže črnili na belem perilu boste lahko odpravili takole: Prekuhajte malo mleka in namočite vsak madež. Na koncu blago dobro operite v topli vodi, nato pa perite na običajen način.

Obleke iz kože se lahko likajo. Likajte pa z notranje strani z rahlo segretim likalnikom.

Ko perete volnene brisače ali krpe s resami, jih vložite v belo vrečko in šele potem v pralni stroj. Tako se rese ne bodo zavozlale ali strgale.

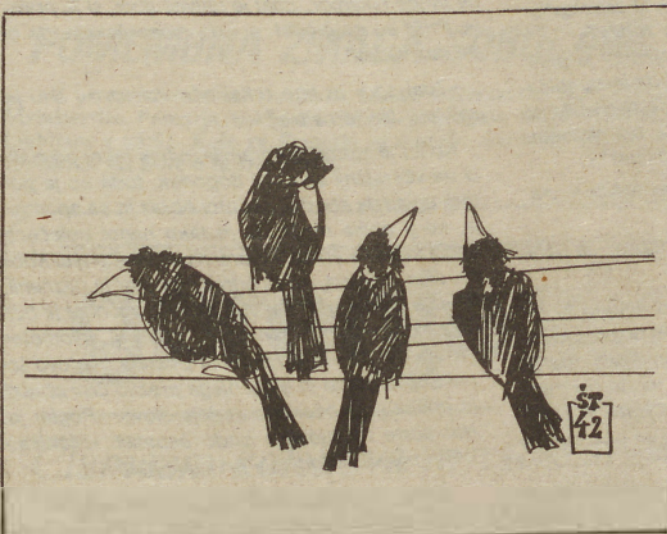
drobni nasveti

Stare neuporabne najlonske nogavice zrežite na vrvice, ki vam bodo koristile za vezanje cvetja ali sadik na vrtu.

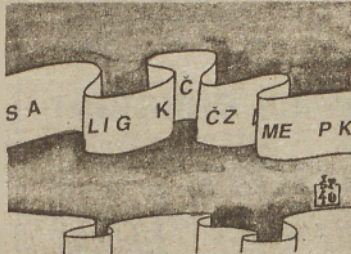
Če želite spoznati, ali ima vaša sobna cvetlica dovolj vlage, potrkajte po loncu z roko. Če slišite top zvok, je vse dobro. Če pa je zvok oster, vaša cvetlica potrebuje vodo.

Občutljivo perilo se pere s tekočimi, blagimi pralnimi sredstvi. Če tega nimate, uporabite nasvet naših babic. Voda, v kateri ste kuhali olupljeni krompir (nesoljeni), je dobra zamenjava za pralna sredstva. Perilo bo po pranju čisto in nežno.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise pod današnjo risbo pošljite do četrтка, 13. marca. Naš naslov: Vestnik, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

- Načrt za gradnjo hidroelektrarne na Muri. (Ciz)
- Besede, ki niso izpisane, so cvet molka. (Metruk)
- Aha, to pa je gotovo delegatski brzojav. (Znuderl)
- Pa so nam obljubili, da po volitvah in kongresih ne bodo ostale le besede! (Kaučič)
- Javne šifre za naslednja podražitve. (Tibaut)

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

OPREMLJANJE S
SREDSTVI ZA OSEBNO
IN SKUPINSKO ZAŠČITO

V okviru priprav za SLO in DS smo se predlani v Sloveniji lotili vsesplošne družbene akcije opremljanja s sredstvi za osebno in skupinsko zaščito. Ta sredstva so potrebna za zaščito prebivalstva pred vojnimi dejstvi kot tudi pri reševanju ob potresih, požarih ter drugih množičnih naravnih in ekoloških nesrečah. Po sprejetem odloku bi si delovni ljudje in občani morali zagotoviti minimalna sredstva za osebno zaščito, to je masko, zaščitno ogrinjalo, prvi povoj in osebni termoluminiscentni dozimeter do konca leta 1990, delovne in druge organizacije ter skupnosti pa do konca leta 1987. Pri nakupu sredstev za osebno in kolektivno zaščito naj bi bili deležni posojil ter nekaterih drugih ugodnosti, socialno šibkim občanom pa bi morali zagotoviti osebna zaščitna sredstva brezplačno ali z minimalno finančno soudeležbo.

V vseh pomurskih občinah so si izdelali programe opremljanja s sredstvi za osebno in kolektivno zaščito, vendar akcija ni povsod stekla tako kot so jo načrtovali. Odziv je bil boljši v organizacijah združenega dela, med tem ko je bil slabši med občani. Redki so bili tisti občani, ki so se odločili za nakup osebne zaščitne kompleta, ki pa tudi ni poceni, saj stane okrog 8.700 dinarjev. Občani tudi niso izkoristili kreditnih ugodnosti, to je, da ob nakupu osebne zaščitne kompleta plačajo samo prvega od osmih obrokov, ostale pa bi poravnali v naslednjih dveh letih. Pa tudi pooblaščen delovna organizacija ni pokazala

zanimanja in pripravljenosti za tak način prodaje. Prav tako nismo uveljavili priporočila Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, da bi materialno šibkim občanom brezplačno ali z minimalno soudeležbo zagotovili osebno zaščitni komplet, ker zato enostavno ni sredstev v občinah. Nekateri občine pa so že predlagale Republiškemu sekretariatu za ljudsko obrambo, da bi v Sloveniji ustanovili republiški sklad, vendar so ostale osamljene. Kljub vsemu pa smo v Pomurju v preteklem letu vendarle uspeli kupiti nekaj kompletov zaščitne opreme. Tako so si v soboški občini organizacije združenega dela prikrbele nad 2.500 osebnih zaščitnih kompletov. Če k temu dodamo še tiste komplete, ki so bili kupljeni v okviru občinskega štaba civilne zaštite in teritorialne obrambe, potem se je to število precej povečalo. V radgonski občini je bilo lani kupljenih okrog 800 osebnih zaščitnih kompletov, v lendavski okrog 450, najmanj pa v ljutomerski občini.

Z akcijo opremljanja s sredstvi za osebno in skupinsko zaščito bo potrebno nadaljevati tako v organizacijah združenega dela kot med občani. V soboški občini razmišljajo, da bi že ob vpisu otroka v šolo starši prispevali v poseben sklad določeni znesek od vrednosti otroške maske in tako postopoma opremlili vse šoloobvezne otroke. Akcijo pa bo najbrž pospešilo tudi letošnje usposabljanje prebivalstva o zaščiti pred jedrskim, kemičnim in biološkim orožjem.

Feri Maučec

V RESTAVRACIJI

— Natakak, kakšen zrezek pa je to?
— Odličan. To vam lahko potrdim iz lastnih izkušenj, saj se tudi sam s takimi rešmi ubadam.
— Gotovo ste mesar?
— Ne, mlzar.

JABOLKA

— Gospod doktor, pomagajte! Moj mož je nor na jabolka.
— Gospa, saj to je vendar priporočljivo, jabolko ima veliko vitaminov.
— Že, že, gospod doktor, toda začel je jesti tudi tiste s tapet...

SESTAVIL MARKO NAPAST	SPREMEN- LJIVOST	MESTO V JUŽNI TURCIJI	NAPRAV- LJANJE DRV	REKA V JUŽNI ANGLIJI	SEMITSKA BOGINJA, IZIDA	PR. LUKA OB ROKAV- SKEM PRELIVU	ŠNOV, KI DAJE PRIJETNO AROMO
OSNOVNO- ŠOLSKA KNJIGA							
KNJIGA Z NASLOVI							
ČRTALO, LINEAL							
NEMŠKA KNJIZEV- NICA SEIDEL				PRVI DEL JALNOVIH BOBROV Ž. IME			
PRITOK RENA V ŠVICI					IVO ANDRIČ PLAČILO NA RAČUN		
AVTOMO- BILSKA OZNAKA BELGIJE		NASLADA OPOLDAN- SKI ODDIH V ŠPANIJI					
GLAVNA BABILON- SKA BOGINJA					ELEKTRON- SKO VODENA NAPRAVA		OLUŠČENA PROSENA ZRNA
FILMSKA IGRALKA ULLMANN				NEMŠKI DADAIST PEVKA UKRAJEN			
ŽLAHTNI PLIN					OSNOVNA SOLA REDKO M. IME		
SREDIŠČE VRTENJA				NEMŠKO IME ZA REKO LABO- ARGON			
VELIK SPORTNI OBJEKT							
LUKA V JUŽNI ITALIJI							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE -- Vodoravno: Ingolič, Normani, admiral, VI, kare, gema, Uranija, R, jodati, ar, sobe, colt, LN. Ika, tat, jasnina, avtomat.

ČOKOLADA ZA DOPISNIKE

Strica Iveka imamo radi vsi apaški otroci. Vedno je nasmejan in ima lepo besedo za nas. Rad pa se z nami tudi pošali. V njegovem žepu je vedno kaka sladkarija, ki jo rad podari otrokom. No, Prešeren je nekoč otrokom delil fige, stric Ivek pa nam zdaj sladkarije.

Ko me je zadnjič srečal, sem bila posebej presenečena. Dejal mi je: »Betka, pri meni doma te že precej časa čaka čokolada. Le hitro pridi ponjo, da ti je moji vnuki ne bodo odkrili in pojedli.« Ker sem ga začudeno gledala z odprtimi usti, mi je pojasnil: »Ja, kaj ne veš, da dobi vsak apaški otrok, ki o naši vasi kaj lepega napiše v časopis, pri meni čokolado?«

»Ne, nisem vedela.« sem mu odgovorila. »Pa bi lahko šla kar sedaj z vami, ko se boste vračali iz trgovine?« sem ga radostno vprašala. »To bi bilo še najbolje. Kar pot pod noge in za meno!« In ta-

ko sem šla za njim. Doma je imel več čokolad.

»Veš, ti si lepo napisala o vaških raziskovalcih narave, zato si lahko čokolado izbereš sama. Ostali doslej še niso imeli take prilike. Morda boste vsaj vi otroci s svojim raziskovanjem narave dokazali neodgovornim odraslim, kakšna nevarnost preti naši vasi s speljano gnojico iz Podgrada na naša polja. O elektrar-

nah v bližini nas pa ne bi rad nič govoril.«

Stricu Iveku sem se za darilo lepo zahvalila in z nasmehom odšla proti domu. Otroci, sedaj pa še vi: napišite čim več lepega o našem kraju, in tega vam ne bo zmanjkalo, pa tudi čokolada vas čaka.

Betka Čepin, 5. a

OŠ Karel Destovnik-Kajuh, Apače

MURA

Mura — temna reka tečeš v moji tej deželi. Vsako pomlad v svoje zavetje sprejmeš ptice štoklje, ki ponosno naše pokrajine. Ob gladinah tvojih lepi so šumeči gozdovi, vsako pomlad zvončki zacvetijo, lepi so tvoji stari mlini, pa še brod po tebi se prevaža. Zdaj pa te grenka usoda čaka, ker na tebi elektrarne hočejo graditi in se tvojih nemirnih valov polastiti.

Klavdija Sever, 5. b
OŠ Cankova

KRAVA

Krava molzna naša dosti mleka da, pijemo ga radi, da bomo vedno zdravi.

Krava je zbolela, mleka ni več imela, nismo ga več pili, pa smo drugo kupili.

ANDREJA KOČIPER,
4. razred OŠ ODRANCI

Zimsko veselje na snegu

Zelo težko sem pričakoval zimske počitnice. Ko so se približale, sem postal nekam žalosten, ker ni bilo dovolj snega za smučanje in sankanje. Tudi v bolnico sem moral med počitnicami. Po vrnitvi se je moje veselje kar hitro kar hitro vrnilo. Dobili smo tako snega, da smo se lahko po mili volji sankali in smučali. Še prevale sem delal v snegu. Ko me je mamica opazila, me je strogo zmerjala. Sneg je bil tako velik kot gore, ki se premikajo v megli. Zaradi tega so bile počitnice podaljšane.

Zdaj spet hodimo v šolo in si obujamo samo še spomine na zimske dni.

Teodora Zver, 4. c
OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota

JOŽEF KOCAN, 5. r
OŠ BRATSTVO IN ENOTNOST, PROSENJAKOVCI

MRTVA REKA, KAM HITIŠ?

Bila si lepa, polna rib, ki so veselo plavale po vodni gladini. Vsak se je rad ustavil ob mlinih, ki so veselo ropotali. Tudi precej kopalcev si imela, ki so se ob tvoji biserni vodi predajali soncu. Toda to je bila preteklost.

Kako pa je sedaj? Tvoja nekoč biserna voda je postala onesnažena. Čedalje manj je kopalcev in ropotanje mlinov je že prava redkost. Kdo je kriv za vse to? Kdo drugi če ne človek! Postopoma je začel spreminjati svet ob Muri in tudi Muro samo. Kje so ptički, ki so te kratkočasili s svojim žvrgolenjem? Spremenila si se in se boš še spremenila. Neke si ljudem predstavljala rešitev. Ali jim boš sedaj grozila? Povej, če to želiš! Molčiš, saj mi ne moreš odgovoriti. Zdi se, kot da iz tvoje globine prihaja komaj slišen glas, pritajen šepet: »Pomagajte mi, kajti sama se ne morem rešiti!« Te bomo obvarovali elektrarn? Moramo te, saj ne vemo, kakšne bodo posledice! Bodo poplave? Kakšna bo podtalnica? Na ta vprašanja ne moremo odgovoriti, toda zagotovo vemo, da bomo izgubili 1162 ha obdelovalnih površin, kar bo velika škoda. Od ostale Slovenije bomo ločeni z osem metrov visokim nasipom. Se pravi, da bomo živeli kot v provinci in izgledalo bo, kot da ne spadamo k Slove-

niji. Naši predniki so se borili za priključitev Prekmurja k Sloveniji, mi ju pa hočemo ločiti. So se naši dedje borili za to, da bomo spet ločeni? Verjetno pa nam tudi ne sme biti vseeno, v kakšnem okolju bodo živeli prihodnji rodovi.

Razmišljam — koliko misli mi mrgoli po glavi, ti pa nemudno hitiš. Kam hitiš? Hočeš ubežati pred stroji, ki ti bodo spremenili podobo?

Marjanca Ferko, 8. r
OŠ Grad

8. MAREC

8. marec — praznik, ki spomni se žena. Šopke bomo podarili, darila nakupili, potem pa na našo mamo pozabili.

MATEJA JEREČIČ, 3. b
OŠ ODRANCI

Moja mama je najboljša

Moja mama je srednje močna. Ima kostanjeve lase. Rada se smeje. Po srcu je zelo dobra in vesela.

Zjutraj vstane ob pol petih. Naje se. se preobleče in umije. Ob petih gre v službo. Zaposlena je v tovarni Mura. Rada šiva, zato si je izbrala ta poklic. Ob desetih imajo malico in opoldne telovadno vajo. Po končanem delu jo vedno počakam. Zato je tudi vesela. Nato greva po sestrico.

Ko bo šla iz službe, jo bom vedno čakal. Moja mama je najboljša mama.

Boris Mugerle, 4. c
OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota

Moja mama dimnikar

Z mamo sva bili v Murski Soboti. Prav tisti dan pa je prišel k nam dimnikar. Ker ni bilo nikogar doma, je odšel naprej. Kar tri dni se je mama spraševala, zakaj ga tako dolgo ni k nam. Potem se je odločila, da bo peč očistila kar sama. Zgodaj, ko sem še spala, sem zaslišala nekakšno škraabljanje. Mislija sem, da je veter. Pa ni bil.

Mama je že čistila dimnik. Bila je vsa črna. Naenkrat je začutila nekaj zelo mehkega. Mislija je, da je to smet in jo je z rokami vzela ven. Ko pa je videla, da je to miš, se je zelo ustrašila. Spustila jo je iz rok. Žival je bila mrtva. Vrgla jo je v smeti. Pozneje sem ji rekla, da sem miš ponoči slišala v dimniku. Obe sva se smejali.

Ko je bilo črno delo opravljeno, se je na vratih prikazal dimnikar.

Irena Čör, 4. a
OŠ Bakovci

Šopek za mamo — Narisala Tatjana Balazic, 2. b razred, OŠ Turnišče.

Iz dneva v dan je poležavala in postopala, da so ji oboleli udi, da si je vsaj za en samcat hipec zaželela iz umazane in lojnatke kože. Tedajci jo je iznenada prešinilo, da bi se vendar lahko šla k Verici okopat, kako, da se ni že prej spomnila! Pohitela je ob potoku in nato po shojenem, koder je Verica gotovo še vsak večer šla do mlekarnice in nazaj. Iskala je v snegu sledove njenih drobčenih korakov in nekako vznemirjena razmišljala o srečanju. »Tudi za mano je požvižgaval,« bo reklo dekletce, pa se niti okrenila nisem. Že takrat sem vedela, da niso nikakršni cirkusarji, temveč... »Temveč, kaj?« je pomislila. Nekako drugačni ljudje so, ji bo poskušala pojasniti, narejeni iz vsega po malem, tako da nikoli ne veš; ne moreš reči recimo, kmet je kmet, in tak bo lazil naokoli do groba.

»Ježješna!« je zapel ženska na dvorišču in nato ni več spravila besedice iz sebe, dokler ni izza priprtilih vrat stopila Verica. »So te nagnali?« se je začudilo tudi dekletce.

Nežka se je smehljala, a ni zamerila te drobce ne ošabnosti. »Če nočeš ti meni, sem se pa sama odpravila malce naokoli.«

»Ježješna!« je zopet zapela ženica, »kaj si bodo pa ljudje mislili?« A potem jo je vseeno, oziraje se na sosedova dvorišča, zrinila skozi vrata, ki so vodila naravnost v prostorno kuhinjo. Vsilila ji je postanek kosila in kozarec mleka, nato pa sedla za zapeček in oprezala k mizi, kjer sta klepetali Nežka in Verica.

»Pa nikar ne skrbite zame,« je jel Nežki presejati pomilovalni pogled, »saj niso zamorci...«

»Saj, saj,« je ženska sklenila roke pod predpasnikom, »lahko tudi, da so dobri ljudje.«

»Eden je pri sosedovih kradel kokoši,« se je Verica zaupljivo nagnila k Nežki.

»No, no,« se je sprenevedala ženica, »morebiti pa le ni bil ta. Zlobni jeziki marsikaj pravijo.«

»Pravijo — pravijo — a kaj to meni mar!« se je namrdnila Nežka. »Kmalu pojdem in potem jim bodo spet drugi na jeziku.«

Tedajci sta mati in hčerka pomolčali, kakor bi se zavedali, da sta ziniili prenekatero preveč.

»Še nihče se ni rodil, da bi bil vsem dobrodošel,« je modrovala Nežka, kakor bi se jima hotela maščevati, »še nihče se ni poročil, da bi bilo vsem prav in še nihče ni zapustil grunta, da bi si ga vsem po volji razdelili.«

»Saj, saj,« je zopet vzdihnila ženica in se s kosarico zrnja odpravila na dvorišče.

»V Avstrijo pojdem!« je takojci šepnilo dekletce. »Na pomlad.«

»V objubljeni deželo!« je rekla Nežka, a Verica ni razbraja posmeja. »Za natakarijo, kuharico, kaj takega,« je kradoma pojasnjevala, »ne samo za čez leto, zamrjem.«

»Potem lahko greš že zdaj,« je menila Nežka, »poleti je tam težje za posej.«

Toda Verica je hotela prav na pomlad, kajti do tedaj je to čudežno potovanje še mogoče prestaviti na jesen, in jeseni na naslednjo pomlad, in tako vse do tiste pomladi, ko bo že prepozno. Nežka je poznala te večne tolažbe in včasih je bila nevoščljiva temu nenehnemu upanju, ki je v svoji slepoti bodrilo za vse težaške in kakor jajce jajcu podobne si kmetijske dneve. »Morda pa res pojdeš,« je rekla prizanesljivo. »Malo je že treba kdaj pogledati naokoli.«

»In če pridete kdaj s cirkusom v Avstrijo!« se je dekletcu kar smejala.

»Nobenega cirkusa ne bo več v mojem življenju,« se je spričo te navnosti zresnila. »V mesto pojdem in zaposlila se bom. Mogoče se vpišem v kako večerno šolo.«

Tako sta potem med prerekanjem in postavljanjem pogledi vodo, da se je Nežka okopala in očedila. Ko si je pri štedilniku sušila lase, je ženica zopet brkljala okoli nje in jo gledala, kakor da se odpravlja v smrt. »Veliko jih je že takole odšlo v svet,« je pravila, »a ne pomnim, da bi se katera vrnila z avtomobilom in družino... Z otrokom, kvečjemu!«

»Tudi to je nekaj,« je skomignila Nežka, »so jih vsaj imela iz ljubezni.«

»Ježješna! Pankrti — pa iz ljubezni?« je vzkliknila ženica. »Kaj pa govoriš, ljubo dete?« In je jela pogledovati po hčerki, ki je bila zdaj zopet vsa tiha in plaha.

Nežki so bili vsi ti govori nekakšno prikrito zadostčenje; kakor bi odložila vse pomisleke in vsej vasi dopovedovala, da je dobro izbrala. »Vem, da se ne bom nikoli trkala zaradi tega,« je zagotavljala. »Bi naj mar za zmeraj ostala na zemlji?«

»Saj, saj, kakor je pač komu sojeno,« je prikmavala ženska, in Nežka je vedela, da je zamočala vse materinske besede, ki so ji gotovo rojile po glavi. »Ali zdaj vidiš to nesrečo?« bo požugala hčerki. »Ali zdaj vidiš to zaletavo pamet?«

»Zdaj pojdem,« se je Nežka prestopila k vratom. »In pazite na Verico!«

»Tvoji materi porečem, da ti je dobro,« je pohitela ženica za njo.

Stopila je v hlad, ki se ji je zagrizel spod še ne povsem posušenih las in si potihem požvižgavala. Mogoče je Kobza že doma, je pomišljala, morda že jutri pojdem proč in nikoli več mi ne bo treba poslušati teh bedastih pogovorov. Nato je pomislila na svoje jezikave odgovore in se ponarejeno zakrohotala v neskončno ravnino.

Že od daleč je opazila, da ga še zmeraj niso izpuštili, kajti pri ognju pred šotorom sta posedala samo Jopi in oče Valent. »Prekleti,« je jeknila.

»samo do tega jim je, da zmeraj zapahnejo nedolžnega!« Zato je sklenila, da pojde že jutri do policijske postaje — vse jim bo povedala, oči jim bo izpraskala, pa naj jo potlej uklenejo in pretepejo.

»Sva mislila, da ti naša družba ni več po volji!« je zmalaj žalostni klovni že od daleč.

»Pa sva ti pojedla večerjo,« je zamrmral bivši direktor.

»Zdaj pa nama od samega dobrega kruli po želodcu,« se je zarežal Jopi.

»Škoda, da nismo ljudožerci!« je pripomnila Nežka in odšla v prikolico. »Ni marala, da bi opazila solze.«

Poštar Markov je pripaljal do naselbine, kakor bi se vsa vaška ščeneta zapodila za njim. Zastal je pred Nežo, se nekako čudno priklonil in odprl veliko usnjeno torbo, potem pa se je lopil po čelu in jo znova zaprl. »Navada,« je pojasnil opravičujoče, »pravzaprav je zadeva taka, da nihče ni hotel, pa so mene poslali...«

»Kdo neki?« je pomislila.

»Oni pač... tvoj stric in ženske...« je zamenjal, privzdignil kapo in se popraskal po temenu. »Mogoče pa že veš, so rekli?« In jo je vprašujoče premeril od nog navzgor.

Nežka se je zbegano nasmehnila.

»Jaz, kot poštar, sem pač vajen prinašati takih vesti... Pravzaprav je zadeva taka, da je tvoj oče že vso noč na parah...«

»Mrtev?« je Nežka zgrabila Markova za torbo.

»Ferek Vrajoski, da... šele davi so ga našli,« je mrmral, kot da sam ne veruje novici, ki jo je prinesel.

Nežka se je še zmeraj oprijemala torbe in strmele v poštarjev skrbno izbrti obraz. »Obesil se je,« je mrmral. »Naj ti ne povem takoj, so rekli. «Nato je pograbil torbo, jo vrgel za ramo in odplahotal dva tri korake vstran. »Domov moraš. To bi se spodobilo!« je rekel zdaj trdo in odločno, potlej pa se je zasukal in odhitel. Nežka je gledala njegove črne podplate, ki so se enakomerno vzdigovale iz snega, njegove široke, skrbno zlikane hlače in velikansko torbo, ki je kljub hitri hoji tičala na njegovem hrbtu kakor smešna poljva hišica. Ko je prišel do postaje se je kradoma ozrl čez ramo, potlej pa kakor da je še pospešil korak. »Moj oče se je obesil,« si je rekla s povsem naravnim glasom. »Ni mogel prenesi hčerkinе sramote, pa si je nataknil štrik. Zdaj ga ni več!« V prsih jo je stisnilo, da je zablazala za zrakom, nato je krčevito stekla v sneg, a se je ledenina vdrla in je obtičala do kolen v zametu. Sedla je in zahlipala.

»Nezdravo je!« je zašepetal Jopi in jo pokril čez hrbet z razcefrano odejo. »V prikolici bom podkuril, da se ogreješ.«

Dovolila je, da jo je odvedel do pograda in ji sezul čevlje. »Nočem jokati!« je skorajda zavpilila. »Ker nisem ničesar krivila!« Nato je bolščala v rjasto ploščevino pod oknom in zdelo se ji je, da vidi v packah majave postave starih pogrebcev.

»Te krivde se ne da odpraviti kar tako,« je tiho rekel žalostni klovni. »Stvarem moraš priti do dna v globljem, naj rečem, filozofskem smislu... A najprej moraš žalovati.«

Zopet jo je posilil jok. Jopi je slonel na pručki ob oknu in strmel skozi šipo. »Obesil se je, ker te je hotel kaznovati,« je rekel, ko se je nekoliko pomirila. »To so taki ljudje...«

»Moj oče ni tak človek,« je kriknila. »Moj oče, je razumeš! In zdaj...«

»Zdaj ga ni več!« je povzdignil Jopi in sunkoma stopil skozi vrata. »Prinesem ti štrik in lahko se še sama zadrgneš, da se ne boš predolgo mučila,« je rekel odzunan.

»Obsedela je in se prepustila mislim, ki so so rojevale druga za drugo in obenem minevale, da sčasoma niti ni več natančno vedela, kaj se je pravzaprav zgodilo. Oče je mrtev, ali pa jo na ta način poskušajo spraviti domov? Ne, to bi bilo gotovo prekruto, pa tudi spomnili se ne bi... Torej, oče je mrtev in zdaj bo morala domov k materi... Zvlekla je svoje cunje iz predalov in jih poskušala stlačiti v torbo, a je tudi sredi tega posla kmalu obsedela in sedela prekrizanih rok, ko je oče Valent že zdavnaj prilezel v prikolico in legel na nasprotni pograd.

»Domov moram,« je rekla, »še pred večerom.« Toda potem se je kmalu stemiilo in vedela je, da ne pojde nikamor. Zdaj je največ ljudi, si je pravila. Prišli so ga gledat... in mene čakajo, da bi mi dali vedeti.

»Zdaj spi,« je tiho rekel oče Valent, »v snu je rešitev. Jaz to najbolj vem.«

Ko se je zjutraj predramila, niti ni takoj pomislila na včerajšnji žalostni dogodek, toda ko je potem ugledala starčev sočutni obraz in se spomnila, so ji pošle moči, da je tako napol oblečena sedla in skrla obraz v dlani. Ko bi vsaj prišel Kobza, si je zaželela, ko bi priracal poštar in naznanil, da si je vse skupaj izmislila! Toda resničnost je bila taka, neizprosna: tam čez poltretji kilometer vstran leži na veliki zakonski postelji očetovo iznakaženo truplo in okoli njega prežijo črni obrazi, ki pričakujejo hčerkino zadnje slovo. »Poglej jo! Niti solze ni pustila,« bodo šepetali. »Morika!« bodo pravili. »Morika!« bo rekla mati.

»Nikamor ne pojdem?« se je vprašujoče ozrla k očetu Valentu. »Nepošteno bi bilo, če bi mu hodila na grob.«

SMUČANJE

OBČINSKO PRVENSTVO V SMUKU NA PERTOČI

Športno društvo Mladost s Pertoče organizira v nedeljo, 9. marca 1986, ob 9.00 v sodelovanju z Občinsko zvezo za telesno kulturo Murska Sobota na Pertoči odprto občinsko prvenstvo v smuku. Prijave zbirajo na tel. št. 78 631 v gostilni Part, Pertoča. Udeleženci pa se bodo lahko prijavi tudi pred začetkom tekmovanja.

OBČINSKO PRVENSTVO V BIATLONU

V Bakovcih je bilo prvo občinsko prvenstvo v biatlonu. Pripravili so ga odbor za šolski šport in strokovni svet za športno rekreacijo pri ZTKO ter komisija za športno dejavnost pri ZRSV Murska Sobota. Tekmovanja se je udeležilo okrog 50 tekmovalcev in tekmovalk. Tekmovali so na 2 do 6 km dolgi progi.

REZULTATI — ML. PIONIRKE: 1. G. Bočkaj, 2. L. Barber, 3. N. Horvat; **ML. PIONIRJI:** 1. B. Buzeti, 2. B. Vereš, 3. F. Jančar; **ST. PIONIRKE:** 1. S. Tivadar, 2. S. Baler, 3. M. Fister; **ST. PIONIRJI:** 1. V. Lukač, 2. T. Štefanec, 3. B. Cizmaziya; **ML. ČLANI:** 1. J. Smithofer, 2. E. Titan, 3. B. Perkič in **ST. ČLANI:** J. Koudila, 2. J. Gajšek, 3. J. Rožman.

J.R.

S tekmovanja v biatlonu v Bakovcih. Foto: FM

SMUČARSKI TEK OD MURSKÉ SOBOTE DO KROGA

Brodarsko društvo Mura iz Kroga ter športno društvo Pomurje iz Murske Soboté sta ob ugodnih vremenskih razmerah pripravili od Agroservisa v Murski Soboti do broda v Krogu prvo uradno tekmo v smučarskem teku.

Med 15 tekmovalci, ki so premagovali približno 7 km dolgo progo, se je najbolje odrezal Miran Vereš — sicer znano kajakaško ime, ki je prišel šele dan pred tekmo s priprav za tekme na vodni gladini.

Rezultati: 1. Miran Vereš (Krog) 28,44, 2. Silvo Domjan (Brattonci) 34,21, 3. Vinko Pajnhart 38,05, 4. Andrej Brinar (oba Krog) 38,30, 5. Jože Gajšek (Murska Sobota) 39,26.

tg

V SOTINI 85 SMUČARJEV

Gasilsko društvo in krajanji iz Sotine so v nedeljo pripravili tekmovanje v slalomu, veleslalomu in smučarskih skokih na 20-metrski skalnaci. Udeležilo se ga je 85 smučarjev, ki jih je spremljalo nad tisoč gledalcev. V slalomu je zmagal Štrtak pred Kovačem, oba od Grada in Valemec iz Sotine. Tudi v veleslalomu je bil najboljši Štrtak pred Kovačem in Janičem iz Sotine. V smučarskih skokih pa je zmagal Maruč iz Ropce pred Giderjem iz Ocinja in Kovačem od Grada. Najboljši skok je bil dolg 21,5 metra.

— DVORANSKI HOKEJ —

ABC POMURKA TRETJA V MARIBORU

Na prvem mednarodnem turnirju v dvoranskem hokeju, bil je v Mariboru, so hokejisti ABC Pomurke osvojili tretje mesto med devetimi ekipami iz Avstrije, ZR Nemčije, Hrvaške in Slovenije. V svoji skupini so premagali ekipo Ludwigshafna s 3:2 (Časar, Zelko, Fujs) in Partizan I. Cankar Maribor s 5:0 (Časar 3, Mesarič, Kerman), osvojili prvo mesto ter se skupaj z Jedinstvom iz Zagreba (državni prvaki) in Modlingom (Avstrija) uvrstili v finale. Srečanje z Modlingom so izgubili s 6:8, (Časar 4, Fujs in Kerman), z Jedinstvom pa z 2:6 (Zelko, Fujs). S tem je bila končana sezona dvoranskega hokeja, le v aprilu bodo hokejisti sodelovali še na turnirju v Gradcu v okviru Grškega sejma. Sedaj pa se bodo pomurski hokejisti začeli pripravljati za letno sezono.

L. Z.

— KOŠARKA —

Pomurje v finalni skupini

Odigrano je bilo zadnje kolo v drugi slovenski moški košarkarski ligi — vzhod. Pomurje iz Murske Soboté je gostovalo v Slivnici in premagalo istoimensko ekipo z 80:77. Strelci pri Pomurju: Juteršnik 24, Štihec 19, Merklin 11, Titan 7, Sakovič 6 in Marinič 5. Radgona pa je doma izgubila s Ptujem, tesno s 84:88. Najboljši strelci pri Radgoni: Lah 22, Fridau 20 in Skof 11. Košarkarji Pomurja so zasedli tretje mesto in se uvrstili v finalno skupino, kjer bo sodelovalo 6 ekip: Rogaska, Kovinar, Pomurje, Zagorje, Elektra in Šentjur. Zmagovalec se bo uvrstil v enotno republiško ligo.

POMEMBNA ZMAGA SOBOČANK

V prvenstveni tekmi slovenske ženske košarkarske lige je ekipa Metalservisa Pomurja v Murski Soboti premagala ekipo Slovana iz Ljubljane s 65:55. Koše za Pomurje so dosegle: Govorčin 30, Kardos 15, Koren 12, Börc 6 in Drožina 2.

gorenjeelrad

Članicam kolektiva in vsem ženam vse najlepše ob njihovem prazniku — 8. marcu, dnevu žena!

— ODBOJKA —

Prvi del Elradu

Končan je bil prvi del tekmovanja v občinski rekreacijski odbojarski ligi Gornja Radgona, kjer sodeluje 9 ekip. Po prvem delu je brez poraza na prvem mestu ekipa Elrada.

Elrad	8	8	0	16:0	16
TPO	8	7	1	14:4	14
Veterani	8	6	2	12:6	12
P. Videm	8	4	4	9:8	8
Elektro	8	4	4	8:9	8
ZSMS Radenci	8	3	5	9:10	6
PM GR	8	3	5	7:11	6
Avtoradgona	8	1	7	3:15	2
P. Negova	8	0	8	2:16	0

— NAMIZNI TENIS —

Cven in Partizan II prvaka

Sklenjeno je bilo občinsko prvenstvo v namiznem tenisu v prvi in drugi skupini. V prvi občinski ligi Ljutomer je zmagal Cven, v drugi pa druga ekipa Ljutomerskega Partizana. Najboljši igralci so bili: Sklizovič (15/0), T. Ficko (16/4) in M. Ficko (22/6).

I. obč. liga					
Cven	10	8	2	44:30	16
Kamenščak	10	7	3	47:31	14
Grlava	10	7	3	43:32	14
Partizan	10	4	6	33:39	8
Branoslavci	10	2	8	29:43	4
Cezanjci	10	2	8	28:46	4
II. obč. liga					
Partizan II	12	12	0	60:15	24
Cven II	12	10	2	56:23	20
ŠPSD Cven	12	8	4	44:29	16
Križevci	12	6	6	41:38	12
Razkrižje	12	3	9	24:46	6
Grlava II	12	2	10	20:50	4
Partizan III	12	1	11	11:55	2

S. Žunič

— KOŠARKA —

Najboljši OVIZ MS

Sklenjeno je bilo medobčinsko tekmovanje za starejše pionirje in pionirke v okviru Festivala pionirske košarke. Največ uspeha so imeli predstavniki OVIZ-a, ki so zmagali v obeh konkurencah. Najboljši strelci: Gomboc (Radgona) 102, Kolenc (Lendava) 90 in Maučec (Veržej) 73 košev.

Pionirji					
OVIZ MS	6	6	0	277:192	12
Radgona	6	4	2	307:226	10
Veržej	6	2	4	221:291	8
Lendava	6	0	6	219:315	0
Pionirke					
OVIZ MS I	4	4	0	321:59	8
OVIZ MS II	4	2	2	107:191	6
Radenci	4	0	4	70:248	4

V NEKAJ VRSTICAH

ŠD ŠULINCI — Na letnem običnem zboru Športnega društva Šulinci so ugotovili, da so v dvoletnem delu dosegli vidne rezultate, saj so se uveljavili na raznih področjih. Poseben pomen pa dajejo zimskemu športu. Tako so uspešno izvedli vaške zimske igre na snegu. Sprejeli so program dela za letos in si izvolili novo vodstvo. Za predsednika so izbrali Ernesta Škerlaka. (Š. Časar).

NOGOMET — Nogometasi Mure so se vrnili z enotedenskih priprav na spomladanski del tekmovanja v slovenski ligi v Medulinu. Med pripravami so odigrali prijateljske tekme. Izidi — Mura: Jennersdorf 2:3, Mura: Sloboda (Var.) 3:1, Mura: Banjole 2:2 in Mura: Arsenal (Kragujevac) 4:1.

SAH Na prvem šahovskem dvoboju med člani Radenske iz mesta Murske Soboté in zunanjimi člani so zmagali Sobočani z 2,5:1,5 točke.

— KEGLJANJE —

Poraz Radenske v Mariboru

V nadaljevanju prvenstva v slovenski moški kegljski ligi je Radenska izgubila dvoboj s Konstruktorjem v Mariboru z izidom 5.159:5.366 podrtih kegljev. Najboljši v ekipi Radenske je bil tokrat Hari Steržaj. Podrti je 949 kegljev. Sledijo: Smodiš (914), Mirjo Steržaj (897), Kučan (816), Horvat (796) in Kovačič, 787 podrtih kegljev. V naslednjem kolu igra Radenska v Ljutomeru z vodečim Gradisem iz Ljubljane.

— ODBOJKA —

ZMAGI RADENEC IN LJUTOMERA

V tekmovanju druge republiške moške odbojarske lige — vzhodna skupina, so Radenci v derbi tekmi za vrh lestvice premagali ekipo Franja Malgaja s 3:2, Ljutomer pa je premagal Braslovce s 3:1. V tekmovanju ženske ekipa Celja v Beltincih premagala Pomurje s 3:1. V naslednjem kolu igrajo: Celje: Ljutomer, Braslovce: Radenci in Prevalje: Pomurje.

— JU DO —

DRUGI POZIVNI TURNIR

V Lendavi je bil drugi pozivni turnir pionirjev in mladincev Pomurja. Udeležilo se ga je 41 tekmovalcev. Rezultati — **pionirji** — do 32 kg: 1. Kavčič (MS), 2. Čeh (Lj.), 3. D. Vehab (MS) in Habjanič (Lj.); do 35 kg: 1. Cikajlo (MS), 2. Žbul (Ca.), 3. Mazouri in Kuplen (MS); do 46 kg: 1. Vrbanič (Lj.), 2. D. Rituper (MS), 3. Štol (MS) in Kralj (Lj.); do 52 kg: 1. Breznik, 2. Petkovič (oba Le.), 3. Šiška (MS) in Forjan (Le.); do 58 kg: 1. Leščuk (Le.), 2. Gjerkeš (Lj.), 3. T. Vehab in Pucko (MS); nad 58 kg: 1. Berden (MS), 2. J. Ortmann (Lj.), 3. Šadl (MS) in Recek (Le.). **Mladinci** — do 53 kg: 1. Breznik (Le.), 2. T. Vehab (MS), 3. Štol in Šiška (MS); do 57 kg: 1. Duh (MS), 2. Veldin (MS), do 71 kg: 1. Vnuk (Le.), 2. Berden (MS), absolutna: 1. Vnuk, 2. Kulčar (oba Le.) 3. Veldin (MS) in Petkovič (Le.).

T. K.

— STRELSTVO —

Tišina in SCT za prvo mesto

V vseh skupinah občinske strelske lige Murska Sobota so opravili 10. kolo. V skupini A vodi SD Tišina pred SCT Murska Sobota, obe ekipi imata po 20 točk in se borita za naslov prvaka. Sledijo: Panonija 17, Grafičar Murska Sobota in Gancani po 14, Sebeborci 12 točk itd. V skupini B pa je na prvem mestu ekipa Mure iz Murske Soboté z 20 točkami pred Skokovi in Gederovci po 18, Tišina B 16, Noršinci B 14 točk itd. Med posamezniki vodi Branko Bukovec s 3721 krogi pred Janezom Horvatom, 3689, Martinom Karom, 3643, Davorinom Paničem, 3606, in Francem Giderjem, 3588 krogov. V občinski pionirski ligi je na prvem mestu ekipa Noršince s 95 točkami pred Šalovci, 89, in SCT Murska Sobota, 71 točk. Med posamezniki vodi Andrej Horvat s 1653 krogi pred Sašo Šmidlehnertem 1622 in Robertom Ivaničem 1619 krogov.

AERO KLUB MURSKA SOBOTA

Obstoj si zagotavljajo z lastnim delom

Aero klub Murska Sobota, ki je edinstvena tovrstna organizacija v Pomurju, ima razvito pestro dejavnost. V okviru kluba delujejo jadralna, motorna, padalska in modelarska sekcija, ki skrbijo za šolanje motoristov, pilotov, padalcev, modelarjev itd. Letalska dejavnost je v prvi vrsti namenjena za dobro kondicijsko pripravljenost pilotov, saj mora vsak pilot v letni sezoni naleteti najmanj 25 ur, da obdrži vse kondicijske funkcije, ki zagotavljajo varnost letenja, pa seveda tudi za doseganje dobrih športnih rezultatov in osvajanje športnih značk. Člani Aero kluba Murska Sobota so se lani udeležili raznih tekmovanj in dosegli nekaj solidnih uvrstitev. Na republiškem jadralnem prvenstvu članov v Ajdovščini je Pfeifer zasedel peto, na državnem prvenstvu v Celju pa šestnajsto mesto. Na republiškem jadralnem prvenstvu za mladince v Novem mestu pa je bil Kramberger šesti. Na republiškem padalskem prvenstvu v Lescah je Karas zasedel šestnajsto mesto. Lep uspeh pa so padalci Aero kluba

Murska Sobota dosegli na tekmovanju pobratenih mest v Paračniku, kjer je bil Vidovič drugi. Pojbič četrty in Karas šesti. Ekipno pa so osvojili drugo mesto. Na republiškem tekmovanju motoristov pilotov v Mariboru je ekipa Aero kluba

IZ DRUŠTEV

Murska Sobota, ki sta jo sestavljala Vogrin — Seruga in zasedla dvanajsto mesto. Pfeifer — Škrilec pa štirinajsto. V natpnečnem pristajanju pa je ekipa soboškega Aero kluba (Vogrin — Škrilec) na republiškem prvenstvu motoristov pilotov Branko Ivanuš v Portorožu zasedla prvo mesto. V okviru Aero kluba Murska Sobota deluje letalska šola, ki usposablja lastne kadre od začetnikov do učiteljev letenja, kar je tudi izredno pomembno za nadaljnje uspešno delo v klubu. V svojih vrstah imajo tačas štiri učitelje jadralnega letenja ter po enega učitelja motornega letenja in padalstva.

Letalstvo je zelo draga dejavnost, ki jo v Aero klubu Murska Sobota financirajo iz dveh virov. Prvi in glavni vir sredstev si zagotavljajo s proizvodnim delom članov v delavnici kluba. S tem delom so si lani ustvarili 6.500.000 dinarjev, dotacijo pa so dobili v višini 2.200.000 dinarjev. Z lastnim delom in požrtvovalnostjo članov si torej v Aero klubu Murska Sobota zagotavljajo svoj obstoj. Zato prav gotovo zaslužijo vso pohvalo.

Tudi v prihodnje bodo v klubu posebno skrb namenili vzgoji mladih kadrov in sodelovali na raznih tekmovanjih v Sloveniji in Jugoslaviji. Letos bodo tudi organizator republiškega mladinskega prvenstva jadralnih pilotov in gostitelj že tradicionalnega usposabljanja gojencev letalske gimnazije Maršal Tito iz Mostarja. V Aero klubu Murska Sobota pa se bodo začeli pripravljati na praznovanje 40-letnice uspešnega delovanja kluba, ki ga bodo proslavili prihodnje leto.

F. M.

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v petek, 7. marca (mladinska oddaja, Kam konec tedna), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v soboto, 8. marca (sobotna reportaža), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored in madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (tema: Pred volitvami, kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 10. marca (šport), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v torek, 11. marca (pogovor v živo, Predstavljamo vam, ISKRICA), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v sredo, 12. marca (gospodarska tema), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — »21-232« — propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v četrtek, 13. marca (kulturna, Iščemo odgovore na naša vprašanja), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
9.00 Tednik. 10.00 Pesem giba: Ruski balet (do 10.25). 11.55 Kulm: SP v smučarskih poletih, prenos (do 15.00/30). 16.00 Tv mozaik — ponovitev dopoldanskih oddaj Lj. 17.25 Poročila. 17.30 Oživele strani, f0. — zadnji del nanizanke TV Skopje. 17.50 Merlin, 5. del nemške nadaljevanke. 18.15 Stres: Stres-fenomen, 1. del izobraževalnega niza. 18.45 Risanka. 19.00 Danes obzornik ljubljanskega območja. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Avtomani. 1. del dokumentarne serije. 21.00 Priština: Izbor jugoslovanske popevke za pesem Evrovizije, prenos. 22.40 TV dnevnik. 22.55 Pod krinko, 8. del ameriške nanizanke. OPOMBA: Basel: SP v rokometu (m), tekma za 3/4 mesto, če igra Yu, posnetek 2. polčasa	8.00 Poročila. Otroška matineja — ponovitev oddaj. 9.50 Mati gre v Ameriko, dokumentarni film. 10.15 Čarobna vrstica, oddaja iz niza Čirule—Čarule. 10.20 Slovenski ljudski pesi: Vzhodna Stajerska — 1. oddaja. 10.50 Ščepce širnega sveta: Zelišča, ponovitev 13. zadnjega dela angleškega izobraževalnega niza. 11.15 Ljudje in zemlja, ponovitev. 11.55 Kulm: SP v smučarskih poletih, prenos (do 15.00/30). 15.55 Vroče poletje — 1. del dokumentarne oddaje iz niza Boj za obstanek. 16.20 Poročila. 16.25 Zürich: SP v rokometu (m) — tekma za 1/2 mesto, prenos. 18.00/15 Kratki film. 18.30 Knjiga. 18.45 Risanka. 19.00 Danes Turistični goibus. 19.30 TV dnevnik. 19.50 Zrcalo tedna. 20.15 Anina zgodba, kanadski film. 21.35 TV dnevnik. 21.50 Ženska v NOB, dokumentarna oddaja. 22.45 Videogodba.	8.40 Poročila. 8.45 Živ žav: Benji, Zaks in deček iz vesolja, Risanka. 10.00 A. Ivanov: Večni kluc, 8. del sovjetske nadaljevanke. 11.10 Večer slovenske narodnozabavne glasbe — 1. oddaja. 11.55 Kulm: SP v smučarskih poletih, prenos. 15.30 Carmen, baletna oddaja španske TV. 16.20 Poročila. 16.25 Življenje ob meji, skupna oddaja MTV-studio Pecs in ljubljanske TV. 17.20 Pod lipo, prenos iz Martincev pri Sremski Mitrovici in iz Žabnice pri Kranju. 18.50 Risanka. 19.00 Danes. 19.30 TV dnevnik. 20.00 G. Mihić: Sivi dom, 9. del nadaljevanke TV Beograd. 21.00 Športni pregled. 21.45 Jazz na ekranu: Ansambel Quatrebriga — 2. oddaja. 22.10 Poročila.	9.00 Zrcalo tedna. 9.20 Pesem giba: Jazz balet in Jerome Robbins. 9.40 Naši olimpijci: Smučarski tekači (do 10.30). 15.55 TV mozaik ponovitev dopoldanskih oddaj. 17.25 Poročila. 17.30 Bela vrana. 17.50 Lutkomendija, 6. del nadaljevanke TV Novi Sad. 18.15 Izročila, oddaja TV Sarajevo o ljudskih običajih. 18.45 Risanka. 19.00 Danes, Poudarški obzornik. 19.30 TV dnevnik. 20.05 H. Wouk: Vihre vojne, 8. del ameriške nadaljevanke. 21.00 Aktualno. 21.40 Glasbeni večer. 22.30 TV dnevnik.	9.00 Pred izbiro poklica: Poklici in turizmu in gostinstvu. 9.30 Človekovo telo: Koža. 9.55 Slikarstvo XX. stoletja: Zlomljene oblike (do 10.25). 16.00 TV mozaik Šolska TV, ponovitev dopoldanskih oddaj. 17.25 Poročila. 17.30 MPF Celje'85 2. oddaja. 18.00 Periskop. 18.45 Risanka. 19.00 Danes, Posavski obzornik. 19.30 TV dnevnik. 20.05 D. Jančar: Veliki briljantni valček, 2. del TV priredbe predstave Drame SNG Ljubljana. 21.40 Integrali. 22.55 TV dnevnik.	9.00 Etbin Kristan: Kato Vrankovič, posnetek predstave SSG Trst. 16.10 TV mozaik ponovitev dopoldanske oddaje. 17.25 Poročila. 17.30 M. Druon: Deček z zelenimi prsti — 1. del. 17.45 Ko se korenin zavemo: Prva partizanska pomlad, 6. del dokumentarne serije. 18.45 Risanka. 19.00 Danes, Celjski obzornik. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Film tedna: Nedolžni svetniki, španski film. 21.55 Dokumentarec meseca: Varuh. 22.25 TV dnevnik.	9.00 Pekinško prepovedano mesto, japonski dokumentarni film. 15.55 TV mozaik ponovitev dopoldanske oddaje. 17.25 Danes volimo. 17.30 Zgodbe o Poluhcu: Kako je Poluhcu spoznal čarovnika, 10. del nanizanke. 17.45 Potovanje skozi osončje: Jasnejša slika Jupitra, 10. del ameriškega niza. 18.15 Mozaik kratkega filma: Zlata mrzljca, sovjetski film (Čb). 18.35 Risanka. 19.00 Danes, Severnoprimerški obzornik. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Tednik. 21.10 F. S. Fitzgerald: Nežna je noč, 1. del angleške nadaljevanke. 22.05 TV dnevnik. 22.20 Retrospektiva jugoslovanskega filma: Svojega telesa gospodar, jugoslovanski film (Čb).
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
Prvi program 8.25 Tv v šoli, 12.30 Ponovitve, 15.00 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika reških občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 18.45 Kviz, 19.05 Tv koledar, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vojne vihr, 21.00 Izbor pesmi za Evrovizijo, 23.20 Dnevnik, 23.35 V petek ob desetih.	Prvi program 8.50 Tv v šoli, 11.55 SP v smučarskih skokih, 15.10 Sedem dni, 15.40 Narodni običaji, 16.10 Poročila, 16.15 Tv koledar, 16.25 SP v rokometu, 18.00 Košarka: Partizan — Zadar, 18.30 Iz prve roke, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 En človek, ena žena (film), 21.50 Dnevnik, 22.05 Od našega dopisnika, 23.35 Poročila.	Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Vzgojna oddaja, 13.30 Zdravstvo, 14.00 Mali koncert, 14.15 Skrivnost črnega zmaja, 15.15 Nedeljsko popoldne, 17.25 Maščevalna prisega (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sivi dom, 21.00 Športni pregled, 21.30 Morje, ljudje, obale, 22.00 Dnevnik, 22.20 Tv galerija.	Prvi program 8.30 Tv v šoli, 12.30 Ponovitve, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika bjelovarskih in varaždinskih občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 18.45 Kviz, 19.05 Tv koledar, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Hajduški gaj (tv drama), 21.30 Mali koncert, 21.45 Argumenti, 22.15 Dnevnik, 22.35 En avtor, en film, 22.55 Poročila.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.05 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vse ali nič (zabava), 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Klub 2.	Prvi program 8.30 Tv v šoli, 13.35 Ponovitve, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika karlovske, siških in gospiških občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 18.46 kviz, 19.05 Tv koledar, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gibljive slike in film, 22.30 Dnevnik.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tolovaj in ljubi bog (film), 21.50 Videoteka.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 12.05 Šport, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stari, 21.15 Moda, 21.20 To so bili časi, 22.05 Umetnine. Drugi program 19.30 Čas v sliki, 20.15 O nastanku in minljivosti zvezd, 21.00 Obrazi Evrope, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.40 Šport, 22.45 Jezdec na dolge proge (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.10 Poročila, 14.15 Vaški monarh (film), 15.45 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nekdo bo zmagal, 22.05 Plesni gala, 23.05 Ameriška glasbena lestvica. Drugi program 12.00 Šport, 15.45 Kdo me hoče?, 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Ljuba družina, 17.45 Šport, 19.00 Filmske novitete, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Povračilna igra (film), 21.55 Šport, 22.30 Lov na človeka (film).	Prvi program 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Usmeritev, 15.00 Gikor v velikem mestu (film), 16.20 Otroški in mladinski spored, 17.40 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Salander (Ljudska igra), 21.45 Zemlja živi, 22.30 Nočni studio. Drugi program 17.40 Band Aid — film, 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ognjeni zmaj (film), 21.55 Dinastija, 22.30 Šport, 23.00 Martirij svetega Sebastiana.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Cagney in Lacey, 22.05 Korajzva dvoma. Drugi program 17.30 Biotehnologija, 18.00 Lipova cesta, 18.30 Naša mala farma, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ded na posodo, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Schilling, 22.05 Beli parnik (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vse ali nič (zabava), 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Klub 2.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tolovaj in ljubi bog (film), 21.50 Videoteka.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tolovaj in ljubi bog (film), 21.50 Videoteka.
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
9.00 Šolska TV. 10.00 Za upokojence: Izdajalec, TV film. 15.15 Šolska TV. 16.20 100 mojstrov. 16.30 TV spored za 3 dni. 16.35 Strategija zmage, sovjetska serija. 17.40 TV ogledalo. 18.00 Okno. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Telepodij: Je težko biti žena? Kabaret. 21.10 Beseda, glasba, slika. 22.00 Očetje sami, dokumentarni film. 22.50 TV dnevnik, himna.	8.30 Naš ekran, pon. 8.50 Za otroke. 10.55 Ponovitve. 14.15 Drendaj. 14.55 Začimbe, cimet. 15.20 Poročila. 15.25 Knjige pred kamerom. 16.00 Plesi, čačaca. 16.25 SP v rokometu. 18.05 Srečanje z morjem. 18.35 Popevkarska TV lestvica. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Igra v dvorcu, trodejanica. 22.00 Narodne za zборе. 22.05 Jubilej Zs, Thury. 22.45 Poročila, himna.	8.35 Spored za otroke. 13.40 Ciklus L. Basti: Ponednevna tema, madžarski č/b film. 15.25 Oglejmo si skupaj. 15.55 Srečno, Gy. Rozsa. 16.50 Na dveh jezikih, skupni spored Ljubljanske in Madžarske TV. 17.40 Poročila. 17.45 Delta. 19.00 Teden. 20.00 Poročila. 20.05 Akcijska skupina, kriminalka. 21.05 MIDEM, 86. 21.50 Moji rojstni kraji. 22.45 Poročila, himna.	14.15 TV — novice. 14.25 Uboga Klara — TV film. 15.10 Zdravnik in pacient — medicinska oddaja. 15.45 36. Festival Sanremo. 16.30 Otroški program. Risanke: Pegaso Kid, Opera narave — dokumentarec. 18.00 Zdravnik in otrok — nasveti pediatrov — oddaja v živo. 18.55 TV — novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Vse knjige. 20.30 Športni pregled. 21.00 Film: Morilecva sled, igrajo: Zbigniew Cybulski, Tadeusz Szmit, režija: A. Suibot. 22.0 TVD — vsedanes. 22.10 Film: Morilecva sled — Nadaljevanje II. del. 22.40 Delta. 23.30 Nanizni tenis.	9.00 Šolska TV. 10.00 Madžarska pusta, pon. 9. in 10. dela. 10.45 Predsednica, TV film. 14.55 Šolska TV. 16.05 Poročila. 16.10 TV univerza. 17.10 Železnica v Sibiriji, reportaža. 17.40 Ne le za žene! 17.55 TV spored za 3 dni. 18.00 Diagnoza. 18.30 Agrarni svet. 18.50 Mini studio. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Parnska kartuzija, 2. del. 21.00 Studio '86. 22.00 Ponujam gospodarstvu. 22.50 Tv dnevnik, himna.	9.00 Šolska TV. 9.55 Delta, pon. 10.35 Prepovedana preiskava, pon. 15.35 Šolska TV. 16.35 Poročila. 16.40 Som, kratki film. 17.10 Svet jezika. 18.00 Ferenc Liszt, pon. 6. dela madžarske serije. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Naše stotletje, 8. del: Lakatoševa vlada. 21.10 Umetnina tedna. 21.15 Parabola. 21.50 Proglajavam vas za doktorja, dokumentarna serija. 22.55 TV dnevnik, himna.	9.00 Šolska TV. 9.55 Neki je in nekoč, zgodovinski kabaret. 15.35 Šolska TV. 16.40 Poročila. 17.00 Perpetuum mobile, za otroke. 17.40 Rezerviran čas. 18.30 Telesport. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Marion, francoski film. 21.05 Ozadje vesti, pogledi in mnenja o javnih zadevah. 21.55 Portret, György Kepes. 22.20 TV dnevnik, himna.
TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER
14.15 TV novice. 14.25 Tenis: Beograd — Davisov pokal. 16.45 Otroški program: Risanke: Pegaso Kid, Opera Narave — dokumentarec. Osamljeni jezdec — TV film. 18.30 Pacific international airport — TV film. 18.55 TV novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD stičišče. 19.50 Odprti prostor. 20.30 V senci velikega hrasta — TV nadaljevanje II. del. 21.40 TVD vsedanes. 21.50 Časovni stroj. 22.40 Športni večer. Tenis: Davisov pokal — Beograd. Rokomet: Evropsko prvenstvo — Basel. Smučarski skoki — Kulm — svetovno prvenstvo TV koordinacija	14.15 Tv novice. 14.25 Tenis — Beograd: Davisov pokal. 16.25 Rokomet — svetovno prvenstvo — finale. 18.00 Smučarski skoki: Kulm. 18.55 Tv — novice. 19.00 Smučarski skoki: Kulm. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Sobota v družini. 20.30 9. sinfonija LUDWIGA VAN Beethovna. 22.00 TVD — vsedanes. 22.10 Portreti italijanskih splistov — Uto Ugi. 22.50 SRH nepredvidenega. 23.30 Zdravnik in pacient — mladinska oddaja.	12.15 Primomercato — predstavitev in prodaja. 14.15 Tenis — Beograd — Davisov pokal. 16.30 Risanke. 17.30 Veliki greben. 18.00 Osamljeni jezdec — tv film. 18.30 Ščepce širnega sveta — dokumentarec. 19.00 Smučarski skoki — Kulm. 19.30 Sivi dom — TV nadaljevanje. 20.30 Prevara v San Francisco — TV film. 21.30 Tabor — TV film. 23.15 SRH nepredvidenega — TV film. 23.45 Pogled na svet.	14.15 TV — novice. 14.25 Uboga Klara — TV film. 15.10 Zdravnik in pacient — medicinska oddaja. 15.45 36. Festival Sanremo. 16.30 Otroški program. Risanke: Pegaso Kid, Opera narave — dokumentarec. 18.00 Zdravnik in otrok — nasveti pediatrov — oddaja v živo. 18.55 TV — novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Vse knjige. 20.30 Športni pregled. 21.00 Film: Morilecva sled, igrajo: Zbigniew Cybulski, Tadeusz Szmit, režija: A. Suibot. 22.0 TVD — vsedanes. 22.10 Film: Morilecva sled — Nadaljevanje II. del. 22.40 Delta. 23.30 Nanizni tenis.	14.15 TV novice. 14.25 Uboga Klara — telefilm. 15.10 Film: Morilecva sled. 16.45 Otroški program. Risanke: Pegaso Kid Veliki greben — TV film. Osamljeni jezdec — TV film. 18.30 Pacific international airport — TV film. 18.55 TV novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Rugby Time. 20.30 Film: Skrivnost, igrajo: J. L. Trintignant, M. Jobert, P. Noiret režija: R. Enrico. 22.00 TVD — vsedanes. 22.30 Film: ZOU TOU.	18.30 Pacific international airport — TV film. 18.55 TV — novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Rugby Time. 20.30 Film: Skrivnost, igrajo: J. L. Trintignant, M. Jobert, P. Noiret režija: R. Enrico. 22.00 TVD — vsedanes. 22.30 Film: ZOU TOU.	14.15 TV novice. 14.25 Uboga Klara — telefilm. 15.10 Film: Skrivnost. 17.00 Otroški program, risanke: Pegaso Kid, Veliki greben — TV film. Osamljeni jezdec — TV film. 18.30 Pacific international airport — TV film. 18.55 TV novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Kultura panorama. 20.30 Film: Jules in Jim igrajo: Jeanne Moreau, Oskar Werner, režija: F. Truffaut. 22.25 TVD — vsedanes. 22.35 Variete. 23.45 Košarka Limoges: Limoges — Cibona.

URADNE OBJAVE

Leto XXI

Murska Sobota, dne 6. marca 1986

Št.: 7

**URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA**

**Odgovorni urednik:
Martin Vinčec**

62. Razglas liste kandidatov za delegate v Družbenopolitični zbor Skupščine občine Murska Sobota
63. Razglas liste kandidatov za delegate v Družbenopolitični zbor Skupščine občine Lendava
64. Razglas liste kandidatov za delegate v Družbenopolitični zbor Skupščine občine Gornja Radgona
65. Razglas liste kandidatov za delegate v Družbenopolitični zbor Skupščine občine Ljutomer

66. Resolucija o politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine Ljutomer v letu 1986
67. Spremembe in dopolnitve statuta občine Gornja Radgona
68. Sklep o razpisu referenduma o uvedbi samoprispevka na območju krajevne skupnosti Radoslavci
69. Sklep o sprejemu dolgoročnega plana občine Lendava za obdobje 1986—2000
70. Popravek sklepa o razpisu referenduma o uvedbi krajevne samoprispevka za območje Krajevne skupnosti Bratonci

62

RAZGLAS

Občinska volilna komisija v Murski Soboti objavlja na podlagi 78. člena zakona o volitvah in delegiranju v skupščine listo kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru skupščine občine Murska Sobota, ki obsega naslednje kandidate:

1. ABRAHAM Aleksander roj. 1964, kmetovalec, Šalovci 192
2. BENKO Irma roj. 1952, odgovorna urednica Radia M. Sobota — slovenski program, Kopitarjeva 5
3. CAR Viktor roj. 1930, tajnik samoupravnih organov, INTES — TOZD Mlinopek, Dankovci 22
4. CIPOT Rudi roj. 1949, sekretar predsedstva OK ZKS M. Sobota, Brezovci 2 b
5. ČAHUK Štefan roj. 1934, vodja strokovne službe občinskih skupnosti za zaposlovanje Pomurja, M. Sobota, Moše Pijade 10
6. DERVARIČ Franc roj. 1947, predsednik Občinskega sveta ZSS, M. Sobota, Černelavci, Jurčičeva 11
7. DRAVEC Karolina roj. 1946, referent nabave pomožnega materiala, MURA — TOZD Perilo, M. Sobota, Proletarskih brigad 11
8. FARKAŠ Geza roj. 1948, predsednik OK SZDL, M. Sobota, Mikloš Kuzmiča 40
9. FUJS Milan roj. 1957, sekretar Občinske konference ZSMS M. Sobota, M. Sobota, Lendavska 17 a
10. GERENČER Andrej roj. 1941, družbeni pravobranilec samoupravljanja, M. Sobota, Prešernova 17
11. KEREĆ Zina roj. 1930, upokojenka, M. Sobota, Cankarjeva 41
12. KLEMENČIČ Antonija roj. 1946, PTT prometnik, DO za PTT promet, M. Sobota, Titova 19
13. KOŠA Evgen roj. 1948, ravnatelj Osnovne šole Bratstva in enotnosti Prosenjakovci, M. Sobota, Vrtna 3
14. KUČAN Janez roj. 1937, član kolektivnega poslovnega organa SOZD ABC Pomurka, M. Sobota, Temlinova 8
15. KUHARIČ Božo roj. 1940, generalni direktor DO Mura, M. Sobota, Miklošičeva 37
16. OREŠNIK Ivo roj. 1921, upokojenec, M. Sobota, Naselje Borisa Kraigherja 17
17. OŠLAJ Štefan roj. 1938, direktor TOZD Perilo, M. Sobota, Miklošičeva 85
18. PERTOCI Franc roj. 1949, kmetovalec, Mali Bakovci 102
19. PUHAN Štefan roj. 1952, strokovni sodelavec za ekonomiko, plan in analize v DS SS SOZD ABC Pomurka, M. Sobota, Zorana Velnarja 25
20. PUSTAI Kornel roj. 1930, zasebni obrtnik — urar, M. Sobota, Cankarjeva ul. 38
21. PUŠENJAK Darinka roj. 1956, vodja splošno pravne službe DS SS KG Rakičan, M. Sobota, Lendavska 23

22. SMODIŠ Ivan

roj. 1959, predsednik Občinske konference ZSMS, M. Sobota, Cankova 13

23. SOLAR Evgen

roj. 1959, kovač, DO Panonija, Andrejci 22

24. ŠABJAN Štefan

roj. 1920, upokojenec, M. Sobota, Titova 25

25. ŠERAK Matija

roj. 1922, upokojenec, M. Sobota, Cankarjevo naselje 52

26. ŠERUGA Maja

roj. 1960, zdravnica — PZC M. Sobota, M. Sobota, Zorana Velnarja 31

27. ŠONAJA Franjo

roj. 1923, upokojenec, M. Sobota, Prešernova 62

28. TITAN Štefan

roj. 1944, poslovodja, TOZD Družbeno prehrana M. Sobota, Tropovci 1

29. VEREN Bojana

roj. 1951, devizni referent, LB, Temeljna pomurska banka M. Sobota, M. Sobota, Oktobrske revolucije 1

30. VILD Jože

roj. 1924, upokojenec, M. Sobota, Prešernova 12

Listo kandidatov je predložila Občinska konferenca SZDL Murska Sobota.

Lista kandidatov je sestavljena v skladu z zakonom.

Glasovanje o izvolitvi delegatov bo dne 16. marca 1986.

V Murski Soboti, 24/2-1986.

Občinska volilna komisija v Murski Soboti.

Tajnik:

VINČEC Martin, l. r.

Člani:

BANIČ Milan, l. r.

ČERNELA Franc, l. r.

STVARNIK Jože, l. r.

Predsednik:

BENKO Mirko, l. r.

63

RAZGLAS

Občinska volilna komisija v Lendavi objavlja na podlagi 78. člena Zakona o volitvah in delegiranju v skupščine listo kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru skupščine občine Lendava, ki obsega naslednje kandidate:

1. Franc Bobovec, 1957, strojni tehnik, Mostje 72
2. Vlado Bratkovič, 1959, gozdarski tehnik, Lendava, Kidričeva 7
3. Breda Bukovec, 1961, dipl. ekonomist ZT, Lendava, V. Nazorja 10
4. Štefan Dragošič, 1937, dipl. ing. kmetijstva, G. Lakoš 6
5. Štefan Ftičar, 1944, predmetni učitelj, Črenšovci 7/a
6. Helena Gal, 1951, učiteljica, Radmožanci 53
7. Mirko Hajdinjak, 1927, kmetijski tehnik, Lendava, H. Mohorja 10
8. Elizabeta Horvat, 1946, učiteljica, Lendava, Naselje Prekmurških brigad 6
9. Ivan Jarni, 1946, KV kovinostrugar, Trimlini 61
10. Jože Majc, 1950, pravnik, Lendava, Tomšičeva 7

RAZGLAS

Občinska volilna komisija v Ljutomeru objavlja na podlagi 78. člena zakona o volitvah in delegiranju v skupščine listo kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru skupščine občine Ljutomer, ki obsega naslednje kandidate:

1. Angela FARKAŠ, 1947, kmetovalka, Radoslavci
2. Angelca FRAS, 1940, predmetna učiteljica, Veržej
3. Franc GALUNDER, 1919, upokojenec, Veržej
4. Franc JAGRINEC, 1963, ključavničar, Sp. Kamenščak
5. Franc JURŠA, 1953, živilski tehnik, Branoslavci
6. Anton KAPUN, 1932, dipl. veterinar, Ljutomer
7. Ksenja KAPUN, 1961, tehnik farmacije, Ljutomer
8. Dušan KOSI, 1957, gimnazijski maturant, Presika
9. Oskar LIKAR, 1945, dipl. oec., Križevci
10. Janez MAGDIČ, 1925, upokojenec, Krapje
11. Marko MILIČ, 1945, strojni tehnik, Križevci
12. Anita OSTERC, 1966, šivilja, Logarovci
13. Boris PAUŠNER, 1965, gimnazijski maturant, Ljutomer
14. Bojan RAZLAG, 1955, strojni tehnik, Ljutomer
15. Dragica ROPOŠA, 1961, kmetijski tehnik, Veržej
16. Cilka SAVIČ, 1950, predmetna učiteljica, Ljutomer
17. Matija SEVER, 1943, dipl. ing. agronomije, Cven
18. Sonja SEVER, 1960, medicinska sestra, Ljutomer
19. Irma SIMONIČ, 1924, upokojenka, Ljutomer
20. Franjo ŠTEBIH, 1925, pravnik, Ljutomer
21. Franc ŠTIH, 1948, kmetovalec, Noršinci
22. Anton VRBNJAK, 1961, mehanik, Ključarovci
23. Ciril ZAJNKOVIČ, 1945, mlekar, Gibina

Listo kandidatov je predložila Občinska konferenca SZDL Ljutomer.

Glasovanje o izvolitvi delegatov bo dne 16/3-1986.

V Ljutomeru, dne 24/2-1986

Občinska volilna komisija v Ljutomeru

Tajnik:
Franc HERGA, I. r.

Člani:
Marjan BELOVIČ, I. r.
Leopold HORVAT, I. r.
Nace ŽUNIČ, I. r.

Predsednik:
Ivo ŠUMAK, dipl. pravnik, I. r.

66

RESOLUCIJA

O POLITIKI DRUŽBENEGA IN GOSPODARSKEGA RAZVOJA OBČINE LJUTOMER V LETU 1986

I. GLOBALNI OKVIRI RAZVOJA V OBDOBJU 1981—1985 IN KLJUČNI PROBLEMI ZA NADALJNI RAZVOJ

V obdobju 1981—1985 se zaradi neustrezne gospodarske strukture in bistveno spremenjenih pogojev gospodarjenja ne uresničujejo nekateri ključni razvojni cilji v občini. Zlasti počasnejša od načrtovane je bila rast industrijske proizvodnje (v obdobju 1981—1985 je znašala povprečna letna rast okrog 1,8 %). V prvih letih tega srednjeročnega obdobja je vzroke za počasnejšo rast proizvodnje iskati v slabi oskrbi z repromateriali na domačem trgu, v zadnjem letu pa v bistveno zmanjšanih prodajnih možnostih. Tudi ostale ekonomske kategorije, kot so družbeni proizvod, dohodek in sredstva za akumulacijo so v tem obdobju dosegale počasnejšo rast (v obdobju 1981—1985 je znašala letna povprečna rast družbenega proizvoda 0,3 %).

Izgube v gospodarstvu so začele naraščati v letu 1984, v letu 1985 pa so že višje od sredstev ustvarjenih za akumulacijo in reprodukcijo. Posledice teh negativnih gibanj se kažejo v pomanjkanju sredstev za tekoče poslovanje in za investicijska vlaganja, v zastareli opremi, v zastajanju v razvoju na področju gospodarske infrastrukture in v nekaterih nerešenih problemih na področju družbenih dejavnosti.

Vsled tega so možnosti za nadaljnji razvoj občine v letu 1986, pa tudi v naprej zelo omejene. Iskati jih bo potrebno v večji izrabi razpoložljivih proizvodnih in drugih zmogljivosti ter naravnih danosti, kvalitetnejšem gospodarjenju, posodobitvi opreme in tehnoloških procesov. Večji povdarek mora biti dan tudi znanju in razvoju raziskovalnih dejavnosti in uvajanju novih proizvodnih programov. Možnosti za uvajanje le-teh so v lastnem razvojnem delu, še večji meri pa v okviru poslovno-tehničnega povezovanja z večjimi OZD izven občine. Pri pospeševanju kooperacijske proizvodnje moramo izkoristiti tudi vse možnosti za ustanavljanje manjših proizvodnih enot, ki bodo prevzele proizvodne programe, ki ne sodijo v veliko-serijski način proizvodnje in ki bi z nadaljnjim razvojem lahko postale osnova za razvoj novih dejavnosti v občini.

11. Pavel Nemet, 1930, ekonomski tehnik, Kobilje 30
12. Cvetko Pečelin, 1928, upokojenec, Petišovci, Ul. 22. junija 80
13. Evgen Pinter, 1935, KV soboslikar, Lendava, Gregorčičeva 1
14. Jože Raščan, 1959, gimnazijski maturant, Turnišče, Št. Kovača 24
15. Miroslav Škalič, 1958, gimnazijski maturant, Mala Polana 22
16. Štefan Šoš, 1952, dipl. sociolog, Dolga vas 1/a
17. Aleksander Varga, 1951, dipl. ekonomist, Lendavske gorice 244
18. Ivan Vučko, 1963, kmetovalec, Srednja Bistrica 16
19. Marija Zver, 1937, predmetna učiteljica, Turnišče, Št. Kovača 25
20. Marjan Žerdin, 1954, KV orodjar, Lendava, Tomšičeva 3

Listo kandidatov je predložila Občinska konferenca SZDL Lendava.

Listo kandidatov je sestavljena v skladu z zakonom.

Glasovanje o izvolitvi delegatov bo dne 16. 3. 1986.

V Lendavi, dne 25. 2. 1986

Občinska volilna komisija v Lendavi.

TAJNIK:

Marija Hajós, I. r.

ČLAN:

Nikolaj Šabjan, I. r.

Hajrudin Rošič, I. r.

Janez Lešnjak, I. r.

PREDSEDNIK:

Ferenc Hajós, I. r.

64

Občinska volilna komisija v Gornji Radgoni objavlja na podlagi 87. člena zakona o volitvah in delegiranju v skupščine liste kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru skupščine občine Gornja Radgona, ki obsega naslednje kandidate:

1. Alojz ARZENŠEK, roj. 1923, kmetovalec, Vratja vas 1
2. Tone BRUS, roj. 1927, upokojenec, Trubarjeva 4, G. Radgona
3. Boris EDŠID, roj. 1960, preds. OK ZSMS, Črnci 33, Apače
4. Marjan EDŠID, roj. 1959, vodja skladišča, Prutska c. 5
5. Franc FAŠALEK, roj. 1948, kmetovalec, Lastomeri 17
6. Peter FRIDAU, roj. 1942, direktor, Strma ul. 10, G. Radgona
7. Drago HORVAT, roj. 1948, vodja kadrovske službe, Porabska 6, G. Radgona
8. Drago KOCET, roj. 1959, krojač, Apače 22
9. Dimitrij KOJIČ, roj. 1937, vodja proizvodnje, Nikola Tesla 16, Radenci
10. Milena MAROVIČ, roj. 1948, tajnik samoupr. organov, Vodnikova ul. 4, Gor. Radgona
11. Edvard METLIČAR, roj. 1943, načelnik odd. za urbanizem, Titova 11, Radenci
12. Tone MLAKAR, roj. 1956, tehnolog, projektant, Črešnjevci 44
13. Marjan NEUVIRT, roj. 1952, preds. OS ZSS, Porabska 6, G. Radgona
14. Irena PETEK-FERENC, roj. 1955, analitik-planer, Kidričeva nas. 8 Radenci
15. Tatjana PETEK, roj. 1962, pravnik, Črešnjevci 131, G. Radgona
16. Štefanija ROŽMAN, roj. 1947, zobni tehnik, Št. Kovača 1, Radenci
17. Alenka SEMLER, roj. 1956, vzgojiteljica, Apače 3
18. Janko SLAVIČ, roj. 1943, direktor, Mladinska 5, G. Radgona
19. Zdravko STOLNIK, roj. 1948, izvršni sekretar OK ZKS, Pansonska 32, Gor. Radgona
20. Marija ŠEDIVY, roj. 1941, preds. OK SZDL, Šlebingerjev b. 19, G. Radgona
21. Milan TIŠLER, roj. 1955, referent nabave, Biserjane 21, Videm
22. Dušan ZAGORC, roj. 1952, strokovni delavec OIS in ORS, Partizanska 37 Gor. Radgona
23. Stanko ŽELEZNJAK, roj. 1954, delavec, Plitvica 4, Apače

Listo kandidatov je predložila Občinska konferenca SZDL Gor. Radgona.

Listo kandidatov je sestavljena v skladu z zakonom.

Glasovanje o izvolitvi delegatov bo 16. 3. 1986.

V Gor. Radgoni, dne 26. 2. 1986

Občinska volilna komisija v Gornji Radgoni

Tajnik: PETEK Feliks, I. r.

Člani:

KRALJ Janko, I. r.

KUŠAR Janez, I. r.

KOVAČIČ Viktor, I. r.

Predsednik:

BORKO Branko, I. r.

2. KLJUČNI CILJI IN NALOGE DRUŽBENOEKONOMSKEGA RAZVOJA

Z resolucijo za leto 1986 oblikujemo v občini temeljne usmeritve in naloge na področju celotne reprodukcije. Pri tem izhajamo iz smernic za pripravo dolgoročnega in srednjeročnega plana občine.

V letu 1986 bomo uresničevali naslednje ključne cilje in naloge:

- nadalje bomo razvijali, utrjevali in poglobljali socialistične samoupravne družbenoekonomske odnose,
- povečali proizvodnjo z boljšim izkoriščanjem obstoječih proizvodnih zmogljivosti ter z uvajanjem sodobne opreme in tehnologije,
- pospeševali izvoz blaga in storitev zlasti na konvertibilno področje,
- izboljšali produktivnost dela in zmanjšali proizvodne stroške, z manjšo porabo energije in z boljšim izkoristkom materiala in delovnega časa,
- skrbeli bomo za produktivno zaposlovanje, presežke delovne sile pa prekvalificirali,
- večje aktivnosti bodo usmerjene v odpravljanje žarišč izgub v občini in finančno konsolidacijo gospodarstva,
- organizacije združenega dela v občini in iz razvitejših območij bodo združevale sredstva za prioritete naložbe, ki bodo zagotavljale tudi dodatne zaposlitve,
- modernizirali in posodabljali bomo gospodarsko infrastrukturo in sicer tako, da bomo vključevali tudi sredstva občanov preko občinskega in krajevnih samopriskupkov,
- na področju družbenih dejavnosti bomo v skladu z materialnimi možnostmi še nadalje razvijali program usklajevanja ravni osebnih dohodkov delavcev v družbenih dejavnostih z gospodarstvom,
- skrbeli bomo za smotno rabo prostora, za varovanje kmetijskih zemljišč, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- krepili bomo zasnovo splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite kot osnovni sestavini socialističnega samoupravnega razvoja.

3. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA

V letu 1986 pričakujemo, da bo gospodarska rast v občini nekoliko počasnejša, kot je predvideno na podlagi razvojnih usmeritev za obdobje 1986—1990. Zaradi še vedno prisotnih težav, ki se nahajajo na področju kovinske in lesno predelovalne industrije ter v kmetijstvu načrtujemo v letu 1986 naslednje materialne okvire razvoja v primerjavi z republiko:

	Občina	SRS
družbeni proizvod — realno	1,5	2,5
industrijska proizvodnja	1	2,4
kmetijska proizvodnja	3—4	2,5
zaposlovanje — dodatno	0	1
izvoz — realno	10	7—8
produktivnost dela	1,5	1—1,5

Število zaposlenih se v letu 1986 ne bo bistveno povečalo, saj bo potrebno v okviru dodatnega zaposlovanja v prvi vrsti reševati presežke delovne sile v organizacijah, ki poslujejo z izgubo. Večje zaposlitvene možnosti pričakujemo le na področju zasebne obrti.

Kljub predvideni počasnejši gospodarski rasti si bomo z doslednim uresničevanjem opredeljenih ključnih ciljev in nalog ter z izvajanjem učinkovitejših ukrepov za sanacijo poslovanja v tistih OZD, ki poslujejo z izgubo prizadevali za hitrejši razvoj občine.

V politiki delitve dohodka bodo OZD skrbeli za ustvarjanje akumulacije in sicer tako, da bi se v strukturi dohodka ohranil vsaj delež teh sredstev, ki je bil dosežen v letu 1985.

Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v OZD bodo v letu 1986 ohranila realno raven osebnih dohodkov iz leta 1985, oz. se bodo oblikovala v skladu z določili resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990 v letu 1986.

Sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb v družbenih dejavnostih bodo ohranila realno raven, dogovorjeno z resolucijo za leto 1985. Pri tem bodo SIS družbenih dejavnosti presežke sredstev iz leta 1985 poračunale v letu 1986. Raven osebnih dohodkov delavcev v družbenih dejavnostih bomo v okviru razpoložljivih materialnih možnosti še naprej usklajevali z osebnimi dohodki v gospodarstvu.

Sredstva za zadovoljevanje splošnih potreb bodo v globalu ohranila največ realno raven iz leta 1985.

4. RAZVOJNE NALOGE PO POSAMEZNIH PODROČJIH

4.1. Aktivnosti na področju ekonomskih odnosov s tujino

Ena najpomembnejših nalog v letu 1986 bo povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje. Organizacije združenega dela načrtujejo 10 % realno rast izvoza. V skladu s politiko gospodarskih odnosov s tujino bodo organizacije, ki ustvarjajo konvertibilni devizni priliv, deležne olajšav pri plačevanju davka iz dohodka TOZD in pri združevanju sredstev za hitrejši razvoj gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin. Deležne bodo tudi posebnih stimulacij.

Nujnost povečanja izvoza bodo v letu 1986 narekovale manjše možnosti prodaje doma. Zato bo razen klasičnega izvoza potrebno razvijati tudi druge oblike sodelovanja, to je kooperacijska proizvodnja, poslovno-tehnično sodelovanje in drugo.

Banke bodo izvoz na konvertibilno področje pospeševale s kratkoročnimi posojili.

4.2. Zaposlovanje in kadrovska politika

Na področju zaposlovanja bomo še naprej sledili politiki produktivnega zaposlovanja in omogočili zaposlovanje predvsem delavcem, ki bodo končali šolanje in že zaposlenim delavcem, katerih delo bo zaradi tehnoloških sprememb oz. drugi vzrokov postalo v posamezni temeljni organizaciji nepotrebno.

Zaposlovanje v družbenih dejavnostih bo dosledno povezano z dogovorjenimi programi in materialnimi možnostmi v teh dejavnostih.

V vseh sredinah bomo skrbeli za čim večjo vključitev študentov in pripravnikov v delo, ter si prizadevali za take kadrovske spremembe, ki bodo prispevale k izboljšanju izobrazbene strukture zaposlenih.

4.3. Naložbe v gospodarstvu

V letu 1986 bodo organizacije združenega dela izvajale investicije v skladu z materialnimi možnostmi. Načrtovane investicije v skladu z materialnimi možnostmi. Načrtovane investicije se v glavnem nanašajo na nabavo opreme. Večje investicije, ki so predvidene v družbenem planu občine za leto 1986 so:

— melioracije na območju Kozarica—Virje na površini 350 ha in na območju Kokorič na površini 108 ha — izvajalec KZ Ljutomer—Križevci.

— V letu 1986 se bodo tudi dokončno ocenile vse možnosti za izvedbo melioracij na območju Razkrižje—Pristava.

— DO Mlekopromet — razširitev in posodobitev linije za proizvodnjo sira Ementalec,

— DO Ljutomerčan — obnova vinogradov na površini 22 ha,

— DO Ljutomerčan — pričetek izgradnje skupnih skladiščnih prostorov,

— KZ Ljutomer—Križevci TOZD Mursko polje — obnova sadovnjakov na površini 5 ha in nakup zemlje,

— DO Servis vozil in kmetijske mehanizacije — pričetek gradnje proizvodne hale.

Poleg omenjenih investicij načrtuje večina OZD vlaganja v nabavo sodobne strojne in ostale opreme. V letu 1986 so predvidena tudi investicijska vlaganja v zasebni sektor kmetijstva in sicer v obnovo vinogradov na površini 8 ha, v rekonstrukcijo hlevov in nabavo kmetijske mehanizacije.

5. RAZVOJ PO POSAMEZNIH PODROČJIH GOSPODARSTVA

5.1. Industrijska proizvodnja

Rast industrijske proizvodnje v letu 1986 je predvidena le v višini 1 % in je manjša kot je načrtovana v republici. Osnovni nalogi na področju industrije, kot tudi na področju ostalega gospodarstva sta povečanje izvoza in izboljšanje učinkovitosti poslovanja.

V kovinsko predelovalni industriji bodo naloge v zvezi s sanacijo DO Tehnostroj Proizvodnja vozil in kmetijske mehanizacije v letu 1986 zelo zahtevne. Ukrepi bodo usmerjeni v premostitev problemov glede zaposlitve delavcev, ki predstavljajo trenutno tehnološki višek in v ukrepe za finančno sanacijo, ki bo obsegala pokrivanje izgube iz leta 1985 in zagotovitev virov sredstev za tekoče poslovanje v letu 1986. DO bo nadalje iskala možnosti za trajnejše oblike poslovanja z večjimi OZD v kovinsko predelovalni industriji in si na ta način zagotovila dopolnilni proizvodni program, ki jim bo omogočal nadaljnji razvoj. Obstoječi proizvodni program bo dopolnjevala, v okviru SOZD Agros pa bo razvijala in širila kooperacijsko proizvodnjo.

LTH Škofja Loka TOZD Vitrina bo v letu 1986 dopolnjevala proizvodni program in povečala obseg proizvodnje za okrog 50 % ter dodatno zaposlila 10 delavcev. Investicijska vlaganja so predvidena v posodobitev opreme.

Na področju lesno predelovalne industrije se bodo izvajali obstoječi proizvodni programi, ki se bodo dopolnjevali z naročili za izvoz. Prednostna naloga bo pospeševanje konvertibilnega izvoza, od katerega bo odvisen obseg poslovanja.

V tekstilni in usnjarski industriji bo proizvodnja sledila zahtevam trga, tako glede kvalitete kot mode. Prioritetna naloga je izvoz in povečanje konkurenčne sposobnosti, saj se tako doma, kot tudi na tujem na tem področju pojavljajo še številni drugi proizvajalci. Investicijska vlaganja so predvidena v zamenjavo in posodobitev opreme in v sovlaganja za zagotovitev surovin na domačem trgu.

Na področju farmacevtske industrije se bo v Krki TOZD Isis povečal fizični obseg proizvodnje za 3 %, zaposlenost bo ostala na ravni letošnjega leta. Na področju investicij je predvidena delna zamenjava iztrošene opreme.

Na področju industrije gradbenega materiala in predelave plastičnih mas, bo v Križevskih opekarnah v letu 1986 z dokončanjem rekonstrukcije proizvodnje strešne opeke bobrovec, povečana proizvodnja te opeke. Večji delež te proizvodnje bo namenjen v izvoz.

V DO Imgrad TOZD PME in v TOZD MGE bo proizvodnja v letu 1986 potekala v okviru obstoječega proizvodnega programa. Posebni poudarek bo dan nadaljnjemu širjenju in razvijanju kooperacijske proizvodnje, kar bo dodatno omogočalo nekoliko hitrejšo rast proizvodnje. Investicijska vlaganja so predvidena v opremo.

Na področju živilsko predelovalne industrije bo obseg proizvodnje odvisen od obsega primarne kmetijske proizvodnje v družbenem in zasebnem sektorju. Tako bo predviden odkup mleka v letu 1986 omogočil povečanje proizvodnje sira za okrog 5 %. V DO Mlekopro-

met je v letu 1986 predvidena posodobitev in obnova linije za proizvodnjo sira ementalce.

Emona TOZD Agropod bo v sodelovanju z DO Emona commerce v letu 1986 izdelala in uvedla osnovni program primarne dejavnosti, ki bo zagotovila TOZD-u nadaljnji razvoj. V okviru DO bo sodelovala pri pripravi blaga za izvoz, pri pripravi blaga iz uvoza za potrebe domačega trga in opravljala različne storitve na področju skladiščenja. Razvijala bo tudi področje trgovine in maloobmojnega prometa z Madžarsko. V letu 1986 bo pristopila k izgradnji industrijskega tira.

5.2. Kmetijstvo

V kmetijstvu bomo v letu 1986 nadaljevali z intenzifikacijo proizvodnje. Načrtovano 3–4 % rast kmetijske proizvodnje bomo dosegli s smotno izrabo vseh razpoložljivih površin, z izboljšanjem kvalitete zemljišč ter večjo uporabo sodobnih agrotehničnih ukrepov in mer. Pospeševali bomo nakup zemlje v družbenem sektorju.

Po setvenem načrtu za leto 1985/86 je na področju družbenega sektorja zasejano s pšenico 350 ha površin, predvideni pridelek bo znašal 1925 ton. Pridelek koroze bo znašal 4.248 ton, sladkorne pese pa se bo na površini 230 ha pridelalo 9.660 ton.

Individualni kmetijski proizvajalci bodo predvidoma zasejali s pšenico 1.100 ha površin in dosegli proizvodnjo 4.950 ton, s korozo bo zasejano 2.050 ha površin in dosežen pridelek okoli 12.300 ton.

Preko kmetijskih zadrug se načrtuje odkup 3.600 ton pšenice, najmanj 650 ton koroze in ves pridelek sladkorne pese, ki bo znašal 12.600 ton.

V živinorejski proizvodnji bo v družbenem sektorju dosežena naslednja proizvodnja: 2.172 ton prašičev, 6.500/tisoč komadov valilnih jaje in 4.500/tisoč komadov enodnevnih piščancev. Od zasebnih kmetijskih proizvajalcev bo odkupljeno 8.300/tisoč litrov mleka, 2.826 ton prašičev in 1.575 ton govejih pitancev.

5.3. Gozdarstvo

Gozdarstvo bo v skladu z gozdno gospodarskimi načrti izvajalo gospodarjenje z gozdovi.

Osnovna naloga v letu 1986 na tem področju bo tekoče vzdrževanje in obnavljanje gozdov. Predviden odkup lesa iz zasebnega sektorja bo znašal 1.000 m³.

V družbenem sektorju bodo v okviru predpisanega etata posekali okrog 1.800 m³ lesa.

5.4. Gradbeništvo

Na področju gradbeništva si bo organizacija PGP Ljutomer prizadevala, da bo preko razpisov dobila čim več dela, tako v občini kot tudi izven. S predvideno nabavo lahke mehanizacije bo delno izboljšala opremljenost in posodobila postopke gradnje. Povezovala se bo s proizvajalci gradbenega materiala in nosilci stanovanjske gradnje.

5.5. Trgovina in politika cen

Na področju trgovine si bomo prizadevali za čim boljšo preskrbo, predvsem z osnovnimi življenjskimi artikli in blagom široke potrošnje.

Trgovsko podjetje VESNA Ljutomer bo v letu 1986 pristopilo k adaptaciji obstoječih prodajnih prostorov v Ljutomeru.

Z združevanjem sredstev za občinske blagovne rezerve bomo zagotovili večjo popolnjenost predvsem s tistimi artikli, ki so neobhodno potrebni za nemoteno preskrbo.

V letu 1986 se prenaša nerealizirana naloga iz leta 1985, to je izgradnja silosov za blagovne rezerve.

Politika cen bo slonela na ekonomskih in tržnih zakonitostih, organizacije združenega dela pa bodo samostojno, odvisno od razmer na trgu oblikovale cene izdelkov in storitvam.

5.6. Gostinstvo in turizem

Na področju gostinstva in turizma bomo izboljšali kakovost in razširili raznovrstnost turistične ponudbe s predstavitvijo kulturne in naravne dediščine, z vključevanjem lovskega, izletniškega in kmečkega turizma.

Radenska TOZD Jeruzalem bo v letu 1986 nadaljevala s pripravami na nadaljnjo izgradnjo turistično-rekreacijskega centra v Banovcih, ter vlagala sredstva v povečanje zmogljivosti in gostinske ponudbe v mestu Ljutomer.

V popestritev turistične ponudbe se bo vključeval tudi zasebni sektor. Turistična društva v KS bodo skrbela za urejeno in bolj vzdrževano okolje.

5.7. Drobnogospodarstvo

Na področju zasebnega sektorja bo ena izmed osnovnih nalog v letu 1986 pospeševanje deficitarnih obrtnih dejavnosti v občini, v zvezi s tem pa tudi zagotavljanje poslovnih prostorov za razvoj te dejavnosti. V mestu Ljutomer je v naslednjem letu predvidena adaptacija prostorov na Glavnem trgu, s katero bodo pridobljeni trije lokali.

Posebna skrb bo namenjena kadrovske problematiki v samostojnem osebnem delu (vzpodbujanje študentske politike pri samostojnih obrtnikih, zagotovitev delovne prakse v času šolanja, možnost opravljanja zaključnih izpitov za pridobitev kvalifikacije).

Obrtna zadruga Prekija bo pridobivala nove člane, katerim bo nudila predvsem kvalitetno nabavno prodajno službo, jih povezovala z OZD in na ta način skrbela za širjenje in razvoj kooperacijske proizvodnje. Svojem članom bo zagotavljala tudi poslovne prostore.

Na področju družbenega sektorja bo DO Servis vozil in kmetijske mehanizacije dopolnjevala in širila servisno dejavnost. V letu 1986 bo pričela opravljati tehnične preglede vozil v Lendavi.

Proizvodnja nadgradenj bo v okviru poslovno-tehničnega sodelovanja s TAM razširila na nove proizvode, ki bodo že v letu 1986

predstavljali 25 % skupne proizvodnje. V letu 1986 naj bi se pričela tudi izgradnja proizvodne hale in nabava strojne in druge opreme.

6. RAZVOJ GOSPODARSKE INFRASTRUKTURE

Predpogoj za hitrejši razvoj celotne družbene reprodukcije je tudi razvita gospodarska infrastruktura. Zato se bodo zaradi omejenih materialnih možnosti v investicijska vlaganja na tem področju vključevala tudi sredstva prebivalstva preko občinskega in krajevnih samoprispevkov.

Na posameznih področjih se bodo izvajale naslednje naloge:

6.1. Stanovanjsko gospodarstvo

Na področju družbene gradnje se bo v letu 1986 na lokaciji Stari trg — Ormoška cesta zgradilo 20 stanovanj in poslovni prostori v velikosti 820 m². Na omenjeni lokaciji se bo pričela še izgradnja 10 stanovanj, skupnih prostorov ter poslovnega lokala.

Večja skrb bo namenjena prenovi stanovanjskega sklada, predvsem z vidika racionalne porabe energije.

Začelo se bo s prenovi stanovanjskega objekta Vardov grad.

V skladu z republiškimi izhodišči bo samoupravna stanovanjska skupnost sodelovala pri sprejemu enotnih izhodišč in meril za prenovi in sanacijo stanovanjskega sklada, zagotovila pogoje za ustanovitve informacijskega sistema na tem področju in se vključevala v oblikovanje in obračunavanje stanarin.

Skupnost bo sodelovala pri reševanju nastanitvenih kapacitet graditeljev hidrocentral na Muri.

6.2. Komunalna dejavnost

V letu 1986 bodo potekala zaključna dela na vodovodu Cven-Mota, ki bodo obsegala namestitve avtomatike. Pripravila se bo dokumentacija za izgradnjo kanalizacije in namestitve centralne čistilne naprave na Ščavnici in pristopili k urejanju novega odlagaliska za odvoz komunalnih odpadkov na Razkrižju. Redno se bo izvajalo vzdrževanje kolektivnih komunalnih objektov skupne rabe.

6.3. Cestno gospodarstvo

Na področju cest se bo izvajala rekonstrukcija okrog 3 km lokalnih in regionalnih cest, ki so zajete v referendumskega programu za obdobje 1986–1990. Redno se bo izvajalo vzdrževanje regionalnih in lokalnih cest.

6.4. Kmetijska zemljiška skupnost in skupnost za pospeševanje kmetijstva

V letu 1986 bodo v okviru kmetijske zemljiške skupnosti aktivnosti usmerjene predvsem v izvajanje agromelioracij na območju Kozarice—Virje, ki so predvidene na površini 350 ha. Skupnost bo usklajevala tudi naloge na področju posegov v kmetijski prostor, zato bo izdelala agrokarto.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva bo v skladu z nalogami, ki so bile sprejete v okviru Slovenije izvajala, tudi v letu 1986 sprejeti program interventnih ukrepov pri pospeševanju tržne kmetijske proizvodnje.

6.5. Vodnogospodarstvo

Na področju vodnogospodarstva bo Območna vodna skupnost »MURA« v letu 1986 nadaljevala z rednim vzdrževanjem objektov in naprav v splošni rabi ter naravnih vodotokov in izvajala javno službo.

V skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana za obdobje 1986–1990 bo skupnost v letu 1986 pričela z regulacijami na območju Kozarice—Virje.

6.6. PTT Promet

Na področju PTT prometa bo v letu 1986 na pošti v Ljutomeru montirana terminalna oprema za denarno poslovanje z občani in razširjena VATC za 600 priključkov.

6.7. Elektrogospodarstvo

Elektro Maribor TOZD G. Radgona bo v letu 1986 pristopila k izgradnji nalog sprejetih v SaS o temeljih plana za obdobje 1986–1990. Program načrtovanih del zajema rekonstrukcijo nizko napetostnega omrežja, izgradnjo transformatorskih postaj na območju, kjer so se napetostne razmere bistveno poslabšale, ter rekonstrukcijo 10 kV daljnovodov na 20 kV napeljana napetost.

6.8. Požarna varnost

Na področju požarne varnosti se bo v letu 1986 financirala dograditev orodjišč za potrebe gasilskih društev in izgradnja vodnih zajetij na območjih, kjer ni zadostnih količin vode.

Prav tako se bo nadaljevala nabava gasilske opreme, izobraževanje kadrov ter ostale naloge, ki izhajajo iz Zakona o požarni varnosti.

Nadaljevala se bo tudi izgradnja gasilskega doma v Ljutomeru.

7. NALOGE NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

V letu 1986 bodo v samoupravnih interesnih skupnostih in izvajalskih organizacijah nadaljevali z izvajanjem programa kakovostnega prestrukturiranja in prilagajanja materialnim možnostim. Sredstva iz programa družbenih dejavnosti bodo v letu 1986 ohranila realni obseg sredstev iz leta 1985 in bodo zagotavljala usklajevanje rasti osebnih dohodkov delavcev v družbenih dejavnostih z gospodarstvom.

Na posameznih področjih si bomo prizadevali za realizacijo naslednjih nalog:

7.1. Šolstvo

V osnovnem šolstvu bo dana prioriteta izvajanju zagotovljenega programa, ki je opredeljen z zakonom o osnovni šoli, zato bo osnova za financiranje dogovorjeni standard na območju Slovenije, na načelih vzajemnosti in solidarnosti. V šolskem letu 1985/86 se bo pouk

odvijal v 100 oddelkih, od tega je 8 oddelkov celodnevne šole. Število vključenih učencev bo 2.221.

Dogovorjeni program se bo izvajal v enakem obsegu kot v letu 1985.

Postopoma se bodo izenačevali pogoji šolanja učencev, zato se bo v skladu s referendumskim programom za obdobje 1986—1990, v letu 1986 pristopilo h gradnji prizidka pri osnovni šoli Janko Ribič v Cezanjevcih.

Na področju usmerjenega izobraževanja se bo v šolskem letu 1986/87 izvajal na srednji šoli družboslovne smeri »Fran Miklošič« v Ljutomeru družboslovno-jezikovni program v osmih oddelkih in en oddelku naravoslovno-matematične usmeritve.

7.2. Otroško varstvo

Na področju otroškega varstva bo delovalo 35 oddelkov v katere bo vključeno 618 predšolskih otrok. Od tega bo 227 otrok vključenih v celotno pripravo za vpis v osnovno šolo, 23 otrok pa bo vključenih v 120-urni skrajšani program priprave na šolo. Za boljše izkoriščenost obstoječih kapacitet bomo pričeli izvajati programe alternativnih oblik varstva in vzgoje predšolskih otrok.

Sredstva za otroške dodatke bodo na podlagi sistema solidarnosti omogočala sprotno valorizacijo teh prejemkov.

7.3. Zdravstvo

V zdravstvu bomo z razvijanjem racionalnejših oblik zdravstvenega varstva ohranjali doseženo raven. Prednostne naloge v letu 1986 bodo v osnovnem zdravstvenem varstvu hitrejši razvoj medicine dela, mladinskega zobozdravstva in mentalne higijene, v bolnišničnem zdravstvenem varstvu pa internistična dejavnost in reanimacija.

Dodatno se bo zaposlovalo le na najbolj deficitarnih področjih. Iz sredstev družbene amortizacije se bo nabavljala in obnavljala dotrajana nujno potrebna medicinska oprema.

V okviru zdravstvene skupnosti se bodo v letu 1986 še zbirala sredstva za dograditev kirurškega bloka v Rakicanu.

7.4. Socialno skrbstvo

Na področju socialnega skrbstva bo dana prednost preventivnemu in svetovalnemu socialnemu delu s povdankom na skrbi za otroke in družino, starejše občane ter duševno in telesno prizadete osebe. Pri zagotavljanju vseh oblik pomoči se bodo upoštevala določila Samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarnostnih pravic. Občinska skupnost socialnega skrbstva bo tudi v letu 1986 zagotavljala sredstva za delovanje delavnice pod posebnimi pogoji.

Z dograditvijo prizidka pri Domu v Lukavcih se bo zaradi povečanja števila oskrbovancev dodatno zaposlilo okrog 17 delavcev.

7.5. Kultura

Občinska kulturna skupnost bo v letu 1986 svoje prizadevanje usmerila v uresničevanje kulturnega programa, ki ga izvajajo poklicne kulturne ustanove in kulturna društva.

Na področju varovanja kulturne dediščine se bo v naslednjem letu pristopilo k obnovi spomenikov in dvorca Železne dveri. V ta namen bo Kulturna skupnost Slovenije zagotovila 80 % potrebnih sredstev, ostalih 20 % bomo zbrali v občini.

7.6. Telesna kultura

Telesnokulturna dejavnost se bo izvajala na področju množičnih dejavnosti, rekreativno tekmovalnega športa, vrhunškega športa in bo organizirana v športnih društvih in klubih.

Z izgradnjo večnamenskega prostora pri osnovni šoli v Križevcih in predvidene nadaljnje izgradnje teh prostorov pri osnovni šoli v Cezanjevcih in Ljutomeru bodo dani tudi boljši pogoji za razvoj te dejavnosti. Zato bo morala biti tudi posebna skrb namenjena vzgoji strokovnega kadra. Skupnost bo v letu 1986 sofinancirala obnovo športnih objektov.

7.7. Raziskovalna skupnost

Raziskovalna skupnost bo v letu 1986 sofinancirala razvojno raziskovalna dela, ki jih bo predlagalo združeno delo in ki so v skladu s sprejetimi usmeritvami v Samoupravnem sporazumu o temeljih plana za obdobje 1986—1990.

Skupnost bo skrbela tudi za nadaljnji razvoj inovacijske dejavnosti.

8. SPLOŠNA PORABA

Uresničevanje politike na področju splošne porabe v občini bo urejeno z dogovorom o splošni porabi občin v SR Sloveniji.

Občinski upravni in pravosodni organi bodo skrbeli za racionalno in učinkovito izvajanje svojih nalog ter s postopno posodobitvijo in modernizacijo dela zmanjševali stroške poslovanja in delovanja.

9. DAVČNA POLITIKA

V letu 1986 se bo tudi davčna politika vključevala v proces spodbujanja ustvarjalnega dela ter produktivne rabe sredstev delovnih ljudi in občanov, s tem da bomo z davčnimi olajšavami spodbujali predvsem vlaganje sredstev v izboljšanje in širitev materialne osnove dela, zaposlovanje delavcev in družbeno organizirane kmetijske proizvodnje.

Uprava za družbene prihodke občine bo ostreje posegala na tiste dohodke občanov, ki ne izvirajo iz dela in s povečano aktivnostjo pri ugotavljanju in kontroli dohodkov ter doslednim izvajanjem kazenskih sankcij, zagotavljala večjo davčno disciplino.

10. BANČNA POLITIKA

Banka bo tudi v letu 1986 pod ugodnejšimi pogoji kreditirala izvoz in kmetijsko proizvodnjo ter dajala prednost naložbam, ki bodo

usmerjene v izvoz in kmetijsko proizvodnjo. Banka bo s svojo politiko pospeševala dohodkovno povezovanje med OZD. Na področju kreditiranja občanov bo banka pospeševala stanovanjsko izgradnjo, razvoj drobnega gospodarstva in zasebnega kmetijstva.

11. UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

Vse posege v prostor bomo izvajali v skladu s politiko urejanja prostora in opredeljenimi nalogami in cilji iz srednjeročnih in dolgoročnih planskih dokumentov.

Zagotovili bomo varovanje kmetijskih zemljišč in drugih dobrin splošnega družbenega pomena ter poskrbeli za varstvo okolja.

V letu 1986 bo izdelan predlog za ureditev centralnega odlagališča odpadkov v Ljutomeru.

Z vidika varstva okolja bomo pred izgradnjo hidroelektrarn na Muri, na osnovi izdelanih študij pripravili pregled prikazanih vplivov na okolje in okvirno sodelovali, da bodo odstranjeni vsi negativni vplivi.

12. POLITIKA SKLADNEJŠEGA RAZVOJA OBČINE

Nadaljevali bomo s politiko skladnejšega razvoja vseh območij v občini in ustvarili možnost za intenzivnejši razvoj tistih, ki v razvoju zaostajajo.

V ta namen bomo predvsem preko programov SIS s področja gospodarskih in družbenih dejavnosti, z združevanjem sredstev OZD in prispevki občanov pospeševali posodobitev in izgradnjo cestnega, vodovodnega in električnega omrežja, ter skrbeli za nadaljnji razvoj družbene infrastrukture — izgradnjo in posodobitev šol, vrtcev, kulturnih domov in telesnokulturnih objektov. Referendumski program za obdobje 1986—1990, ki delno zajema naloge iz zgoraj navedenih področij se bo začel izvajati v letu 1986.

Na področju gospodarskih dejavnosti bomo pospeševali predvsem na manj razvitih območjih razvoj drobnega gospodarstva, turizma in organizirane kmetijske proizvodnje, za kar bodo skrbeli vsi podpisniki, ki jih za navedena področja določa Dogovor o temeljih družbenega plana občine Ljutomer za obdobje 1986—1990.

V letu 1986 se bo začel izvajati dogovor o financiranju dejavnosti v krajevnih skupnostih, sprejet za obdobje 1986—1990, ki bo urejal področje financiranja funkcionalne dejavnosti v KS, vzdrževanje in obnavljanje komunalnih objektov ter zagotavljanje sredstev za financiranje razvojnih programov na manj razvitih območjih občine Ljutomer.

13. SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Nadaljevali bomo s krepitvijo družbene samozaščite ter varnostne in obrambne pripravljenosti delovnih ljudi in občanov. V skladu z materialnimi možnostmi bomo izpopolnjevali sistem obrambno-zaščitnega usposabljanja ter povečali sposobnost nosilcev gospodarskih in družbenih dejavnosti za delo v spremenjenih razmerah.

14. NOSILCI IN UKREPI ZA IZVAJANJE NALOG

Za izvajanje nalog iz resolucije so odgovorni vsi samoupravni organi in nosilci planiranja v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih, kakor tudi izvršni svet in Skupščina občine ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij v občini.

V ta namen bodo vse samoupravne organizacije in skupnosti pripravile svoje dokumente o izvajanju plana v letu 1986 in pri tem upoštevale usmeritve in naloge občinske in republiške resolucije in njihovih spremljajočih dokumentov.

Izvršni svet SO Ljutomer bo sproti spremljal, analiziral in poročal skupščini občine o izvajanju nalog opredeljenih s to resolucijo, zato zavezuje vse nosilce planiranja, da vsake tri mesece poročajo o uresničevanju načrtovanih nalog, zlasti s področja zaposlovanja, gibanja fizičnega obsega proizvodnje, investicijskih vlaganj ter o realizaciji ostalih nalog predvidenih v letu 1986.

15. DRUGI DOKUMENTI K RESOLUCIJI

Naloge iz resolucije bodo podrobneje opredeljene v naslednjih dokumentih:

- usklajeni plani OZD, SIS, KS za leto 1986,
- plan izvoza in uvoza po OZD za leto 1986,
- setveni načrt,
- načrt zaposlovanja po OZD za leto 1986,
- plan investicijskih naložb za leto 1986
- dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1986,
- dogovor o izvajanju politike splošne porabe na ravni občine,
- dogovor o usklajevanju davčne politike občin v SR Sloveniji za obdobje 1986—1990,
- odlok o proračunu občine Ljutomer za leto 1986,
- program izvajanja politike cen v občini Ljutomer za leto 1986,
- obrambno razvojni načrt občine za leto 1986.

Številka: 30—1/82

Datum: 17/2-1986

Predsednik
Skupščine občine Ljutomer
Emil KUCHAR, l. r.

Na podlagi 205. in 324. člena Statuta občine Gor. Radgona je skupščina občine na skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 13. 2. 1986 sprejela

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE STATUTA OBČINE GORNJA RADGONA

1. člen

Spremeni in dopolni se statut občine Gor. Radgona, Ur. objave št. 41/81.

2. člen

— 2. odstavek 36. člena se spremeni tako, da glasi:
»Delegacije se oblikujejo, volijo in odpokličejo v skladu s predpisi o volitvah in delegiranju v skupščine«.

3. člen

2. točka 51. člena se spremeni tako, da glasi:
»Delovni ljudje-kmetje, ki združujejo svoje delo in delovna sredstva v zadrugah in v drugih oblikah trajnejšega sodelovanja z organizacijami združenega dela, oblikujejo svoje delegacije skupaj z delavci v zadrugah oziroma organizacijah združenega dela, s katerimi trajneje sodelujejo«.

Za drugo točko 51. člena se doda nova 3. točka, ki glasi:
»Delovni ljudje, ki delajo v obrti in drugi podobni dejavnosti delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico, skupno z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva ter delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno ali poklic opravljajo umetniško ali drugo kulturno dejavnost, oblikujejo delegacije v skladu s predpisi o volitvah in delegiranju v skupščine«.

— Zaporedje ostalih točk 51. člena se ustrezno spremeni.

4. člen

IX. Poglavje — Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita se v celoti črta in nadomesti z naslednjim besedilom:

1. Občina organizira splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in ugotavlja, da se obrambni in samozaščitni interesi družbe uveljavljajo na vseh področjih gospodarskih in družbenih dejavnosti in v vseh oblikah samoupravnega organiziranja delavcev, delovnih ljudi in občanov, v primeru agresije pa vodi splošni ljudski odpor na svojem območju.

Občina sprejema organizacijske, materialne, kadrovske in druge ukrepe za razvoj in krepitev TO, narodne zaščite, civilne zaščite in službe za opazovanje in obveščanje ter za pripravljanje in usposabljanje delavcev, delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in društev za vodenje oboroženega boja in drugih oblik odpora, za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer, za zaščito in reševanje ljudi in materialnih dobrin ter za delo v vojni in izrednih razmerah.

2. Občina se organizira in pripravlja za obrambo pred agresijo, za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer in drugih nevarnosti za državo, za reševanje ob naravnih in drugih hudih nesrečah in v ta namen organizira TO, narodno zaščito in civilno zaščito, usmerja obrambne priprave in družbeno samozaščito, delovanje vseh delavcev, delovnih ljudi in občanov, samoupravnih organizacij in skupnosti in državnih organov na svojem območju in določa svoje obrambne in varnostne načrte v skladu z zakonom ter z obrambnimi in varnostnimi načrti širših družbenopolitičnih skupnosti.

V primeru izrednih razmer ali drugih nevarnosti za državo sprejema občina ukrepe za njihovo odpravljanje ob naravnih in drugih nesrečah za zaščito in reševanje ljudi in materialnih dobrin, v vojni pa organizira in vodi splošni ljudski odpor.

3. Pravice in dolžnosti občine na področju SLO in DS razen pravic in dolžnosti, ki jih izvršujejo pokrajinski organi za SLO in DS, izvršujejo v mejah svoje pristojnosti, določene z zakonom:

- občinska skupščina
- svet za SLO in DS
- komite za LO in DS
- izvršni svet SO
- upravni organ za LO in drugi upravni organi
- občinski štab za TO
- občinski štab za civilno zaščito
- med vojno pa tudi predsedstvo skupščine.

4. Za odkrivanje in spremljanje vseh vrst naravnih in drugih nesreč, izrednih razmer in drugih nevarnosti vojnih akcij, ki lahko ogrožajo prebivalstvo, oborožene sile, materialne in druge dobrine ter za obveščanje o teh nesrečah in nevarnostih organizira občina službo za opazovanje in obveščanje.

Organizacijo in delovanje službe za opazovanje in obveščanje določi izvršni svet skupščine občine.

5. Za uresničevanje nalog na področju SLO in DS sodeluje občinska skupščina s skupščinami občin Lendava, Ljutomer in Mursko Soboto ter z njimi skupaj ustanovi pokrajinski odbor za SLO in DS kot skupni medobčinski organ.

Pokrajinski odbor skrbi za izvajanje in usklajevanje obrambnih

priprav ter aktivnosti in ukrepov družbene samozaščite, ki so skupnega pomena za občine Pomurja.

6. Skupščina občine imenuje skupaj s skupščinami občin Lendava, Ljutomer in M. Sobota, na predlog Medobčinskega komiteja ZKS za Pomurje, tudi pokrajinski komite za SLO in DS.

Pokrajinski komite za SLO in DS ocenjuje varnostne in vojno politične razmere in na tej podlagi usmerja in usklajuje obrambne priprave in aktivnosti družbene samozaščite pokrajine v skladu z nalogami, ki so mu jih poverile občine ustanoviteljice.

5. člen

— v 4. alineji 237. člena se za besedami enot za zveze črtajo besede:

»in sistema za opazovanje, javljanje, obveščanje in alarmiranje« in se nadomestijo z besedami: »službe za opazovanje in obveščanje«.

6. člen

— 2. odstavek 239. člena se spremeni tako, da se njegov zadnji stavek nadomesti z novim besedilom, ki glasi:

»Predsednik in podpredsednik sta izvoljena, če sta dobila večino glasov delegatov vsakega zbora«.

7. člen

V 1. in 4. vrsti 249. člena se za besedo »odlokom« dodata besedi »ali sklepom«.

8. člen

V 252. členu se številka »9« nadomesti s številko »13«.

9. člen

Besedilo 253. člena se črta.

10. člen

V četrtem odstavku 254. člena se besedili 19. in 21. alineje spremenita tako, da glasita:

— »določa organizacijo službe za opazovanje in obveščanje in organizacijo upravnih zvez v občini ter način delovanja in uporabe zvez v vojni, v izrednih razmerah in neposredni vojni nevarnosti«.

— »predlaga finančna sredstva, ki so potrebna za izvrševanje obrambnega načrta za pripravo teritorialne obrambe, civilne zaščite, službe za opazovanje in obveščanje, upravnih zvez ter drugih sestavin splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite za zagotovitev blagovnih rezerv in za financiranje določenih priprav v dejavnostih, ki so skupnega ali posameznega pomena za obrambno, varnostno in samozaščitno pripravljenost občine«.

11. člen

— 258. člen se spremeni tako, da glasi:

»Za predsednika, podpredsednika in člana izvršnega sveta so izvoljeni kandidati, ki dobijo večino glasov vsakega zbora občinske skupščine«.

12. člen

— v 1. alineji 5. odstavka 272. člena se besede: »v vojni in v izrednih razmerah nadomestijo z besedami: »v neposredni vojni nevarnosti in vojni ter v izrednih razmerah«.

13. člen

— v 3. odstavku 275. člena se besedilo 8. alineje spremeni tako, da glasi: »pripravlja organizacijo in skrbi za delovanje službe za opazovanje in obveščanje ter dopolnilno opazovalno omrežje«.

— v 10. alineji pa se besedilo za besedami »v civilni zaščiti« spremeni tako, da glasi: »službe za opazovanje in obveščanje in v narodni zaščiti«.

14. člen

— 279. člen se spremeni tako, da glasi:

»Za opravljanje strokovnih nalog in drugih opravil za zbere občinske skupščine, izvršni svet in njuna delovna telesa ter za kadrovske službe se lahko ustanovijo strokovne službe«.

Številka: 011-2/80-SO

Datum: 13. 2. 1986

PREDSEDNIK
Skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

Na osnovi 3. člena zakona o samopriskvku (Ur. list SRS št. 35/85) 8. člena zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS št. 23/77) in 28. člena statuta krajevnih skupnosti Radoslavci je skupščina krajevnih skupnosti Radoslavci, na seji dne 14. 2. 1986 po predhodni odločitvi na zboru delovnih ljudi in občanov krajevnih skupnosti sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma o uvedbi samoprispevka na območju krajevnega skupnosti Radoslavci

1. člen

Razpiše se referendum za območje krajevnega skupnosti Radoslavci za naselja Radoslavci, Godemarci, Precetinci in Sitarovci. Referendum bo v nedeljo dne 16. 03. 1986 od 07. do 19 ure na glasovalnih mestih, ki jih določi volilna komisija.

2. člen

Sredstva zbrana s samoprispevkom, v predvideni višini 9.000.000, dinarjev, se razdelijo v razmerju 45:45:10 in sicer se name- ni 45 % za začetek gradnje telefonskega omrežja v krajevni skupnosti 45 % za modernizacijo ceste v Radoslavcih in gramoziranje krajevnih cest 10 % pa izgradnjo orodjišča in pravilo gasilskega doma v Precetincih.

3. člen

Sredstva, ki se zberejo nad predvidenim zneskom iz drugega čle- na se v celoti uporabijo za financiranje referendumskega programa.

4. člen

Samoprispevek se uvede do dobo 5 let in sicer od 1. 09. 1986 do 31. 08. 1991.

5. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju KS Radoslavci od v tem členu navedenih os- nov, v naslednji višini:

- 3 % od neto OD iz delovnega razmerja oz. nadomestil;
- 3 % od neto pokojnin;
- 7 % od katastrskega dohodka za katerega se plačuje davek;
- 3 % od davčne osnove in neto OD iz samostojnega opravlja- nja obrtnih, intelektualnih in drugih dejavnosti;
- 3 % od povprečnih OD v občini v vsakem preteklem letu ob- čani, ki so na začasnem delu v tujini.

6. člen

Samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen za- kona o samoprispevku.

7. člen

Delavcem na začasnem delu v tujini, ki imajo stalno bivališče na območju KS Radoslavci, bo v pripravljalnem postopku za razpis refe- renduma posredovan program, ki bo vseboval namen, vrsto, osnovo in višino samoprispevka ter čas za katerega se samoprispevek uvaja.

8. člen

Sredstva samoprispevka se bodo zbirala na posebnem računu KS Radoslavci.

9. člen

Za razporejanje s samoprispevkom zbranih sredstev se pooblašča svet krajevnega skupnosti, ki je tudi odgovoren za izvajanje referendum- skega programa.

Nadzor nad zbiranjem in uporabo zbranih sredstev opravlja skupščina krajevnega skupnosti, kateri je dolžna najmanj enkrat letno poročati svet krajevnega skupnosti.

10. člen

Na referendumu glasujejo delovni ljudje in občani, ki so vpisani v volilnem imeniku in delovni ljudje, ki še nimajo splošne volilne prave- vice, če so v delovnem razmerju in imajo stalno bivališče na območju Krajevnega skupnosti Radoslavci.

11. člen

Rezultati o izidu referenduma se ugotavljajo skupno za celotno krajevno skupnost Radoslavci, ne pa po posameznih voliščih ali va- seh.

12. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnicami, ki vsebuje naslednje besedilo:

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 16. 03. 1986 o uvedbi krajevnega samoprispevka v denarju za začetek gradnje telefonskega omrežja na območju KD Radoslavci, za modernizacijo ceste v vasi Radoslavci in gramoziranje krajevnih cest ter za izgradnjo orodjišča in popravilo gasilskega doma v Precetincih.

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju KS Radoslavci, od v sklepu navedenih osnov v naslednji višini:

- 3 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja oz. na- domestil;
- 3 % od neto pokojnin
- 7 % od katastrskega dohodka za katerega se plačuje davek;
- 3 % od neto OD in davčne osnove iz samostojnega opravlja- nja obrtnih, intelektualnih in drugih dejavnosti;

— 3 % od povprečnih OD v občini v vsakem preteklem letu ob- čani, ki so na začasnem delu v tujini.

Plačila samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen zakona o samoprispevku.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispevka oz. besedo »PROTI«, če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

13. člen

Glasovnice morajo biti overjene s pečatom KS Radoslavci.

14. člen

Za izvedbo tega sklepa skrbi volilna komisija krajevnega skupnosti. Pri izvedbi referenduma se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah in delegiranju v skupščine.

15. člen

Poročilo o izvedbi referenduma in o rezultatih glasovanja objavi volilna komisija.

16. člen

Skupščina krajevnega skupnosti Radoslavci sprejme sklep o uvedbi samoprispevka, če se bo večina volilcev iz območja krajevnega skupno- sti odločila za uvedbo krajevnega samoprispevka.

17. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomur- skih občin.

Radoslavci, 14. 02. 1986

Predsednik skupščine KS
Franc Tomanič

69

Na osnovi 142. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja (Uradni list SRS št. 1/80) in 265. člena Statuta občine Lendava (Urad- ne objave št. 37/81) je Skupščina občine Lendava na seji zbora zdru- ženega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 12. 12. 1985 sprejela

SKLEP

o sprejemu dolgoročnega plana občine Lendava za obdobje 1986—2000

1.

Sprejme se dolgoročni plan občine Lendava za obdobje od leta 1986 do 2000.

2.

Sestavni del dolgoročnega plana občine Lendava je kartografsko gradivo, ki ga je izdelal Zavod za urbanizem Maribor pod št. 1367/85. Celotna dokumentacija je na vpogled na Komiteju za družbeno plani- ranje in Oddelku za urbanizem, komunalne in gradbene zadeve obči- ne Lendava.

3.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Datum: 12. 12. 1985

Številka: 30-3/81

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Mirko HAJDINJAK l. r.

70

POPRAVEK

Sklepa o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje Krajevnega skupnosti Bratonci.

V Sklepu o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samopri- spevka za območje Krajevnega skupnosti Bratonci, objavljenem v Urad- nih obj., št. 5 z dne 20. 2. 1986 se:

1) 4. člen pravilno glasi:

Samoprispevek se uvede za dobo 5 let in sicer od 1. 6. 1986 do 31. maja 1991.

2) 6. alineja 5. člena pravilno glasi:

2% mesečno od povprečnega osebnega dohodka v SR Sloveniji občani, ki so na začasnem delu v tujini.

Bratonci, 21. 2. 1986

Predsednik Skupščine
KS BRATONCI
Jerebic Štefan, l. r.

Tedenski koledar

PETEK, 7. marec — Felicita
SOBOTA, 8. marec — dan žena
NEDELJA, 9. marec — Franciška
PONEDELJEK, 10. marec — Makarij
TOREK, 11. marec — Krištof
SREDA, 12. marec — Doroteja
ČETRTEK, 13. marec — Kristina

kino

LJUTOMER

8. marca ob 19.30 ter 9. marca ob 17.15 in 19.30 ameriški film: MOJE PESMI, MOJE SANJE;
12. marca ob 17.15 in 19.30 ameriški film: SMOKI IN RAZBOJNIK, 3. del.

ČRENŠOVCI

7. marca ob 18. uri film: DESET ZAPOVEDI I. DEL in ob 20. uri film: POKVARJENEC;
8. marca ob 19. uri film: JEZUS KRISTUS SUPERSTAR;
9. marca ob 15. uri film: POKVARJENEC ter ob 17. in 19. uri film: DESET ZAPOVEDI, I. DEL;
13. marca ob 19. uri film DRAGA KATRIN.

prodam

MESEČNE JAGODE, vzpenja se po opori do 2 m, rodijo od aprila do novembra, plod je velik in lep (velikost jajca), okus in vonj po gozdnih jagodah, prodam. Prenašajo vse temperature in ne pozebejo. Pošljem najmanj 20 sadik po 35 din z navodilom za sajenje. Sadijo se v začetku marca. Milanka Milutinović, Odžaci, 37240 Trstenik. M-OP
PLINSKI ŠTEDILNIK prodam za 30.000 din. Šifrar, Murska Sobota, Okt. revolucije 15. Oglej po 14. do 16. ure. M-977
VRSTNO HIŠO Z VRTOM V MURSKI SOBOTI prodam. Naselje 14. divizije 9. M-978
FIAT 125 P ter moped APN 4 in AVTOMATIK 3 M prodam. Murski Petrovci 23. M-979
VHODNA VRATA, nova, prodam. Branko Novak, Tropovci 17. M-980
RENAULT 4, letnik 1983, prodam. Telefon 24-388 po 16. uri. M-981
OTAVO UGODNO PRODAM. Puženci 34. M-982
KITARO, KOPIJA FENDER, prodam. Telefon: 48-200. M-984
PLUG, 10-colni, in TRIREDNE BRANE prodam. Rogoševci 44. M-985
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Gornja Bistrica 150. M-986
ZA RENAULT 4 PRODAM, SEDEŽNE PREVLEKE, zelenkaste, zadnje zavesice, klinasti jermen, glaseol in oljni filter, vse novo, ter žensko poročno obleko št. 42 prodam. Flegar, Murska Sobota, Vrtina 6. M-987
20 PAROV DVOJNIKOV — SLEMENJAKOV prodam. Skakovci 56. M-989
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Ignac Horvat, Gornja Bistrica 125. M-990
NOVO STANOVANJSKO HIŠO s 45 ari zemlje, 10 km iz Gornje Radgone, ob glavni cesti prodam. Telefon: (069)74-531 dopoldne ali popoldne: 74-256. M-991
SENO V BALAH PRODAM. Skakovci 52. M-992
TELICO, brejo devet mesecev, in gradbeno parcelo ter njivo prodam zaradi bolezn lastnika. Mačkovci 30. M-993
10 STOJISČ Z REŠETKAMI ZA GOVEJO ŽIVINO (GABERJEV NAVEZ), prodam. Meolice, Mali Bakovci 22, telefon: 76-046. M-994
KRAVO prodam. Beltinci, Pannonska 101. M-996
VINO — (lendavsko, mešano) prodam. Mala Polana 63. M-1016

KAVČ IN DVA FOTELJA PRODAM. Košar, Murska Sobota, St. Rozmana 6. M-996
BALIRANO KRMO prodam. Murski Črnci 32. M-997
LADO 1500, letnik 1978, ugodno prodam. Krajna 16. M-999
DVE BREJI KRAVI PRODAM. Domanjševci 9. M-1000

LADO 1300, letnik 1983, prodam. Mladinskih delovnih brigad 1, telefon: 21-572. M-1001
KORUZO NA STORŽIH PRODAM ali zamenjam za drva. Velika Polana 123 d. M-1002
TOMOS 14 M, letnik 1983, ugodno prodam. Drago Škodnik, 69263 Kuzma 56. M-1003

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPIJEM IN 8 HA ZEMLJE BLIZU MURSKÉ SOBOTE, pri asfaltni cesti, prodam. Informacije po 18. uri. LINZ, telefon: 9943-732-271-837. M-883
BREZNO KRMO, večjo količino, prodam. Josip Žibek, Strigova 114. IN-18880

ZASTAVO 750 SC, letnik 1980, registrirano do 17. decembra 1986, prodam. Janko Brumen, Slamnjak 34. IN-18879
OSEBNI AVTOMOBIL WARTBURG, letnik 1976, registriran, prodam. Cena 120.000 din. Rudolf Činč, Kokoriči 29. p. Križevci pri Ljutomeru. IN-18879

TRAKTOR IMT 542, s kabino, skoraj nov, prodam. Babinci 10. p. Ljutomer. IN-18877
KRAVO IN TELICO, breji devet mesecev, prodam. Franc Osterc, Vučja vas 26. IN-18875

ENODRUŽINSKO HIŠO V LEPEM PREDLU MURSKÉ SOBOTE Z VELIKIM VRTOM IN SADNIM DREVJEM PRODAM. Možna obrt in nadzidava. Samo resni zainteresirani se naj oglašijo na naslov v upravi lista. M-1004

FIAT 126 P, letnik 1976, prodam. Turnišče, Rožna 6. M-1005
KOMBINIRANI ŠTEDILNIK ISKRA VENERA (kromiran) prodam. Cena 25.000 din. Radenci, Kapelska 28. M-1009

PEČ EMO CENTRAL 23 ugodno prodam. Puconci 47. M-1012
ZASTAVO 101, letnik 1981, prevoženih 36.000 km, prodam. Stefan Serdt, Tišina 19 a. M-1013
TRAKTOR URSUS C 355 prodam. Stanko Zver, Lipovci 70. Oglej po 14. uri. M-933

TELICO, brejo devet mesecev, in kravo, staro sedem let, brejo osem mesecev, prodam. Franc Horvat, Dolnja Bistrica 39. M-1030

NSU 1000 (po delih) in varilni transformator, 400 amp., prodam. Trnje 60. M-1031
FIAT 850, karoserija 750, star tri leta, prevoženih 15.000 km, ugodno prodam. Žitek, Satahoviči 33. M-1032

ZASTAVO 1300, letnik 1981, prodam. Jože Kološa, Dolnji Slaveci 3a. M-1034
KRAVO PRODAM. Krog, Murska 47. M-1038

TRAKTOR ZETOR 7011, nov, prodam. Bokrač 14 ali telefon 72-542. M-1040

MALE PUJSKE PRODAM. Franc Kuhar, Tišina 16. M-1041
OBIRALEC ZA KORUZO SIP, enovrstni, prodam. Kelenc, Dolnja Bistrica 108, p. Črenšovci. M-1043

SEDEŽNO GARNITURO prodam. Informacije popoldne: telefon 21-306. M-1044

POHIŠTVO ZA SPALNICO PRODAM. Murska Sobota, Prešernova 6. M-1045

ŽENSKA IN MOŠKA OBLAČILA prodam. Murska Sobota, Mladinska 8. M-1046

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Fokovci 1. M-1048

ŠPORTNE VOLANE ZA: FIAT 850 SPORT, ZASTAVO 750, SIMCO in NSU ter gume 165 x 13 prodam. Dankovci 26. M-1049

RENAULT 18, kovinsko modre barve, z dodatno opremo, prodam. Informacije: Perić, Ljutomer, Kajuhova 2, telefon: 82-641. IN-18856

GOLF DIZEL, 12/1982, 32.000 km, prodam. Murska Sobota, Juša Kramarja 24, telefon: (069) 23-951. M-1057

AVTO WARTBURG, letnik 1978, registriran do decembra 1986, ter balirano kakovostno seno, 3 t, prodam. Korovci 24, telefon: 76-693. M-1056

BALIRANO SLAMO in prikolico za prevoz živine prodam. Kupšinci 69. M-1066

Za okras vašega vrta pridelujem in prodajam najnovejše kmetijske pridelke:

— Buče velikanke, katerih teža je do 100 kg in so okusne za prehrano. Cena semena je 30 dinarjev.

— Najnovejša vrsta paradižnika-paprike (paradižnik kot paprika), ki doseže dolžino ploda od 18 do 20 centimetrov. Z ene sadike se dobi od 10 do 15 kilogramov. Je zelo okusen za prehrano in se dobro hrani v hladilniku. Cena semena je 10 dinarjev. Paradižnik velikan doseže težo do 1,2 kilograma. Cena 1 semena je 10 dinarjev.

— Najnovejša vrsta stročjega fižola z dolžino stroka do enega metra, je zelo okusen za prehrano in se dobro hrani v hladilniku. Cena enega semena je 20 dinarjev.

— Paprike velikanke, ki dosežejo težo do 400 gramov. Cena enega semena je 20 dinarjev.

— Kumare velikanke z dolžino čez 60 cm, rastejo ob opori. Po potrebi jih lahko režemo za solato, a še dalje rastejo. Okusne so za prehrano in obstojne v hladilniku. Rodijo do novembra. Cena enega semena je 40 dinarjev.

— Seme osleza (hibiskusa), grškega izvora, je hranljiv in okusen. Cena enega semena je 20 dinarjev.

— Nova vrsta dinj kanadskega izvora: so zelo okusne in sladke, obstojne v hladilniku in odlične za pripravljanje. Cena enega semena je 20 dinarjev.

Po pošti vam pošljem za najmanj 1.000 dinarjev semen, ki jih želite. Pri vsaki pošiljki pošljem tudi navodila za gojenje vseh navedenih pridelkov.

Selena Radičević, Moravska 252, 36210 Vrnjačka Banja. M-PO

Prodajam najnovejšo sorto: — Posebnih jagod »humelove«, rastejo ob opori. Rodijo od maja do novembra. Plodovi so veliki in okusni. Cena sadike je 40 dinarjev.

— Najnovejšo vrsto malin ameriškega izvora »moling eksplodir«. Plod kot velika sliva. Cena sadike je 40 dinarjev.

— Novo vrsto stročjega fižola, zraste do 1 m, kumaric, dinj in osleza (hibiskusa), cena semena je 20 dinarjev.

— Novo vrsto paradižnika-paprike, paradižnika velikan, paprike velikanke, cena semena je 10 dinarjev.

— Buče velikanke, cena semena je 30 dinarjev.

Semena pošljemo takoj, maline in jagode, od 15. marca. Zraven dobite tudi navodilo. Milka Radičević, Stulač, 36210 Vrnjačka Banja. M-OP

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO SIP 22 prodam. Čežanjevi 17 a, p. Ljutomer. IN-18884

PELARGONIJE ZA OKNA IN BALKONE ŽE PRODAJAMO. Vrtarstvo Györfi, Murska Sobota. M-1033

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBINO IN NJIVO NA KRAJINI prodam. Informacije: Šoštar, St. Rozmana 15, Murska Sobota. M-1051

KRAVO, staro štiri leta, kontrola A, prodam. Tešanovci 1. M-1053

VOZ Z GUMIJASTIMI KOLESI PRODAM. Krig, Murska 104. M-1054

ZASTAVO 101 LUX, tehnični pregled marca 1987, prodam. Vlado Šeruga, Murska Sobota, Prešernova 5. M-1055

MALE PUJSKE PRODAM.

Tropovci 39. M-1058

TRAKTOR FERGUSON 558 S KABINO prodam. Viljem Müller, Skakovci 60. M-1060

FIAT 125, karamboliran, tudi po delih, prodam. Puconci 97 a. M-1065

RENAULT 5 prodam. Beltinci, Ravenska 18. M-1067

FIAT 126 P, letnik nov. 1976, garaziran, prodam. Naselje Ljudske pravice 47, M. Sobota, v soboto ali nedeljo. Telefon: 22-528. M-1068

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (2 + 2), prodam. Telefon: 25-417. M-1070

DIANO in AMI prodam za rezervne dele. Dolnja Bistrica 92. M-1071

MOPED AVTOMATIK 3 prodam. Murski Črnci 33. M-1072

BALIRANO KRMO IN BOROVE PLOHE, debelina 5 cm, prodam. Šalamenci 85. M-1073

ELEKTRIČNO KITARO SOLO PRODAM. Oglej po 16. uri. Lipovci 32. M-1074

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, novo, 3,5 KW, in magnetofon GRUNDIG prodam. Murska Sobota, Lendavska 19 a, telefon: 24-702, popoldne. M-1075

FIAT 125 P, letnik 1983, prevoženih 34.000 km, prodam. Grad 64. M-1077

MINI FARMO za intenzivno rejo kuncve, 12 kletk s kosišči, 16 kletk za odstavljenice in 32 kletk za pitanje, 3-etažno, s popolno vodovodno napeljavo, ugodno prodam. Tel. 73-468. M-1078

KOZO PRODAM. Rešči, Črenšovci 144. GR-12554

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, prodam. Irena Skuhala, Križevci 15 pri Ljutomeru. IN-18882

TRAKTOR FERGUSON 567, nov, s priključki, prodam. Stanke Heric, Radoslavci 36. IN-18881

GOLF, letnik december 1981, prodam. Marjan Hajdinjak, Spodnja Ščavnica 16. Gornja Radgona. M-1020

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE PRODAM. Bučecovci 24. M-1021

OJACEVALEC TOTEL, KASETOFON AIWA IN GRAMOFON HITACHI prodam. Telefon: 24 189. M-1022

NAHRBNO SKROPILNICO PANONIJA prodam. Nemčavci 1 a. M-1023

MOTOR Z MENJALNIKOM ZA FIAT 124, generalno obnovljen (kompletno), prodam. Bojan Kisilak, Poznanovci 53. p. Mačkovci. M-1024

PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE TAM STADLER, 25.000 kalorij, prodam ali zamenjam za večjo. Filovci 27. M-1025

ZASTAVO 101 GTL, 5 vrat, staro eno leto, ugodno prodam. Telefon popoldne: 21 547. M-1026

KRAVO PO IZBIRI IN PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE (DVEH), prodam. MAGYAR, Mahovci št. 14. M-1027

POSESTVO Z 2 HA ZEMLJE NA SONČNI LEGI DAM ZACHASNO V NAJEM Z VSEM INVENTARJEM. Pozneje možen odkup. Prosečka vas 56. M-1028

HARMONIKO, 120-basno, malo rabljeno, prodam. Ižakovci 155. M-1029

kupim

TRAKTOR STEYR 18 ali 28 KS, dobro ohranjen, kupim. Flegar, Murska Sobota, Vrtina 6. M-987

AMI 8, dobro ohranjen, kupim. Telefon po 16. uri: (069) 72 513. M-1017

BOČNO KOSO ZA STEYR 18, rabljeno, kupim. Jože Rojko, 62233 Zg. Ščavnica. M-1059

100 BAL BALIRANE SLAME kupim. Telefon: 77 075. M-1061

kupim

TRAKTOR STEYR 18 ali 28 KS, dobro ohranjen, kupim. Flegar, Murska Sobota, Vrtina 6. M-987

AMI 8, dobro ohranjen, kupim. Telefon po 16. uri: (069) 72 513. M-1017

BOČNO KOSO ZA STEYR 18, rabljeno, kupim. Jože Rojko, 62233 Zg. Ščavnica. M-1059

100 BAL BALIRANE SLAME kupim. Telefon: 77 075. M-1061

kupim

TRAKTOR STEYR 18 ali 28 KS, dobro ohranjen, kupim. Flegar, Murska Sobota, Vrtina 6. M-987

AMI 8, dobro ohranjen, kupim. Telefon po 16. uri: (069) 72 513. M-1017

BOČNO KOSO ZA STEYR 18, rabljeno, kupim. Jože Rojko, 62233 Zg. Ščavnica. M-1059

100 BAL BALIRANE SLAME kupim. Telefon: 77 075. M-1061

kupim

TRAKTOR STEYR 18 ali 28 KS, dobro ohranjen, kupim. Flegar, Murska Sobota, Vrtina 6. M-987

AMI 8, dobro ohranjen, kupim. Telefon po 16. uri: (069) 72 513. M-1017

BOČNO KOSO ZA STEYR 18, rabljeno, kupim. Jože Rojko, 62233 Zg. Ščavnica. M-1059

100 BAL BALIRANE SLAME kupim. Telefon: 77 075. M-1061

sobe

OPREMLJENO SOBO S KOPALNICO VZAMEM V NAJEM. Naslov v upravi lista. M-1052

razno

PSA, starega šest let, mešanec, primeren za čuvaja na kmetiji, podarim dobri družini. Jože Benkovič, Bogojina 62. M-969

OSAMLJEN MOŠKI, star 56 let, želi spoznati žensko iz Murske Sobote ali bližnje okolice za skupno življenje. Naslov v upravi lista. M-972

PREMOŽEN MOŠKI, nemškega rodu, star 35 let, nealkoholik, išče dobro žensko — Slovenko. Pišite ne bo vam žal. Odgovorim na vsako resno ponudbo s fotografijo. Ponudbo pošljite na naslov: POSTFACH 1320, 8860 Nördlingen, Nemčija. M-1007

IZGUBIL se je pritlikavi ŠNAUCER, sive barve, sliši na ime BIMBO. Vse informacije sporočite na naslov: Reček, Cankova 48, ali Gornji Črnci 36 a. M-1014

V NEZNANO SE JE ZATEKEL LOVSKI PES PTIČAR, rjave barve, sliši na ime ARA. Vse informacije sporočite po telefonu: 76 409 ali 76 407. Gider, Petanjci 68. M-1035

BELEGA MAČKA POGREŠAMO. Informacije sporočite (za zelo lepo nagrado) na naslov: Nemeš, M. Sobota, Titova 8. M-1036

ENOSOBNO STANOVANJE V SREDIŠČU MURSKÉ SOBOTE, centralno ogrevano, menjam za nedograjeno ali starejšo hišo. Naslov v upravi lista. M-1019

LOKAL ZA FRIZERSKI SALON V MORAVSKIH TOPLICAH dam v najem. Telefon: (069) 26 434. M-966

CVETJE ZA DAN ŽENA DOBITE V CVETLIČARSTVU GYÖRFI NASPROTI AVTOBUSNE POSTAJE. M-1033

za boj proti raku

Namesto cvetja pokojnemu Janku Lešniku iz Murske Sobote so prispevali: Stefan Sreš, M. Sobota 3.000 din, Mišo Sreš, Dobrna 2.000 din, Tončka Obal, Beltinci 3.000 din, stanovalci Razlagove in Kopališke ulice v Murski Soboti 10.000 din;

VGP Ljubljana, namesto venca na grob pok. inž. Ladislava Cerarja iz Maribora 5.000 din.

Vsem darovalcem iskrena hvala! Prispevke nakazujte: 51900-678-48545 Pomursko društvo za boj proti raku.

Ponovno prosimo tiste delovne organizacije, ki še niso poravnale članarine za leto 1985, da to store čimprej.

Pomursko društvo za boj proti raku

poroke

Franc FLISAR, kmetovalec, Moravske Toplice, Vinska graba 24 in Stefanija KERČMAR, delavka, Ratkovci 31; Anđelko JANJIC, obratni elektricar, Prosenjakovci 71 in Marta HORVAT, konfekcijska tehničar, Prosenjakovci 71; Boris PUHAN, monter centralne kurjave, Bogojina 159 in Gabrijela PUHAN, kartonažerka, Bogojina 113; Ludvik GRABAR, delavec, Križevci 34 in Majda FICKO, kmetovalka, Boreča 7; Marjan ZRINSKI, kmetovalec, Ženavlje 54 in Olga SMODIŠ, kmetovalka, Adrijanci 81; Stefan RANFASA, zidar, Bakovci, Partizanska 14 in Antonija CADEŽ, delavka, Brezje pri Dobravi 60; Jožef VIRAG kartonažer, Rakičan, Lendavska 1 in Marija CONTALA, delavka, Rakičan, Lendavska 13; Vlado SEVER, absolut vent VEKS, Murska Sobota, Žitna 15 in Natalija SUKIČ, ekonomska tehničar, Murska Sobota, Naselje MDB 3.

Jože ŠADL, elektrotehnik, Kruplinski 9 in Marija SRAKA, pit prometnica, Lipa 221; Jožef VINČEC, steklarski delavec, Mala Polana 6 in Milena PIVAR, medicinska sestra, Bratovci 31; Jožef OZVAT, prodajalec, Vanča vas 21 in Ida ULEN, administrativna tehničar, Lipovci 121; Dominek ROZMARIC, avtomehaničar, Veržej 154/a in Katarina MLINARIČ, vzgojiteljica, Dokležovje 92; Boris Rogač, kuhar, Čerknica, Cesta 4. maja 92 in Brigita ČERNEL, medicinska sestra, Dolenjska vas 34; Adolf HORVAT, zidar, Turnišče, St. Kovača 15 in Jožefa LUKAČ, prodajalka, Dokležovje 44/a; Albert FRANKO, strojni ključavničar, Markišavci 10 in Lilijana TUŠKEJ, knjigovodna delavka, Melinci 116/a; Stefan Voršč, lesni tehnik, Beltinci, ravenska 3 in Martina LOVRENČEC, likalka, Martjanci 81; Anton IVANIČ, likalec, Dolenci 36/a in Albina GERGAR, konfekcijska delovodkinja, Križevci 12.

Vsem sodelavcem, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je nenadoma zapustil naš sodelavec

Vinko Car

s Cankove

Od pokojnika smo se poslovili v torek, 25. februarja. Vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Tozda za upravljanje in vzdrževanje prog Maribor IN NADZORNIŠTVO PROGE MURSKA SOBOTA

ZAHVALA

23. februarja 1986 nas je mnogo prerano, komaj v 33. letu starosti, tiho in brez slovesa, za vedno zapustil naš dragi sin, brat in stric

Vinko Car

iz Cankove 83

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, sodelavcem, delavcem PTT podjetja, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali, njegov grob pa zasuli s cvetjem in venci, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gospodinu KS in gospodinu sodelavcem UVP TOZD za vzdrževanje prog Maribor.

Cankova, Domajinci, Ljubljana, Nova Gorica, Avstralija, 25. 11. 1986

*Če bi solza mrtvega zbudila,
tebe, dragi oče, ne bi
črna zemlja krila.*

V SPOMIN

8. marca minevajo tri žalostna leta, odkar je prenehalo biti srce
dragega moža, očeta in starega očeta

Franca Lutarja

iz Turnišča

Boleče so ure in dnevi, ko se te spominjamo. Zakaj nam je usoda vzela to, kar smo imeli najraje?

Žalostna je resnica, da te ni več, a v naših mislih in srcih boš ostal do konca naših dni.
Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob!

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem.
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite*

ZAHVALA

27. februarja 1986 nas je v 31. letu starosti zapustil naš dragi
sin, oče in brat

Stanko Veren

Ob tragični in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in
botrini, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, izrekli sožalje, darovali cvetje ter
dragega pokojnika pospremili na zadnji poti.

Posebna hvala sodelavcem Komunalnega podjetja M. Sobota za denarno pomoč, cvetje in iz-
rečene poslovilne besede. Zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem in govornici KS
Mačkovič za tolažilne poslovilne besede.

Prisrčna zahvala tovarišici in tovarišu iz vrta ter sostanovalcem za šopke cvetja.

Žalujoči: sin Boštjan, hčerka Vanja, mama Marija, ter brat in sestre z družinami

ZAHVALA

Ob smrti dragega

Jožeta Podleska

upokojenega sodnika
iz Murske Sobotne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so
počastili njegov spomin na pogrebu, darovali cvetje ali prispevali za gradnjo bolniš-
nice, nam pa izrazili sožalje.

Hvala tudi zdravnikom ter zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v
Rakičanu, predsedniku Temeljnega sodišča v Murski Soboti Ladislavu Pentku in
predstavniku Krajevne skupnosti Štefanu Merklinu za poslovilne besede, godbeni-
kom, pevcem ter stanovskim kolegom za častno stražo.

Posebej se zahvaljujemo sosedom in prijateljem, ki so nam pomagali v najtežjih tre-
nutkih.

ŽALUJOČI: žena Sidonija ter sinova Silvo in Jože z družinama

*Čprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te čutimo mi vsi,
med nami si.*

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 69. letu za vedno zapu-
stila naša draga žena, mama, tašča, stara mama, praba-
bica in sestra

Marija Seršen

iz Kobilja

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in
prijateljem, ki so jo med boleznijo obiskovali. Posebej se zahvaljujemo Onkološke-
mu inštitutu v Ljubljani, zdravniškemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v M.
Soboti, dr. Vašu in patronažnim sestram, ki so ji lajšali bolečine, g. župniku za po-
grebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Ivanu Sajku za poslo-
vilne besede ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni prerani
poti ter darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in sočustvovali z nami.
Vsem še enkrat — naša najlepša hvala!

Žalujoči: mož Franc, sinovi Gusti, Pali in Pišek, hčerki Tera in Mimika ter brat Pi-
šta z družinami

MALE OGLASE IN ZAHVALE SPREJEMAMO DO SOBOTE — ZA OBJAVO V NA-
SLEDNJEM TEDNU. DELOVNI ČAS OD 7. DO 15. URE, V SOBOTO PA OD 8. DO
12. URE.

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Anton Varga

iz Lendave

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki so mu kakor koli pomagali, z nami sočustvovali, izrekli sožalje, darova-
li vence in šopke ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Prisrčna zahvala zdravnikom in osebju internega oddelka v Rakičanu. Zahvaljuje-
mo se tudi duhovniku g. Škaliču za pogrebni obred.
Lendava, Ljubljana, 25. februarja 1986

Žalujoči: žena Sidonija in sin Pabi z družino

*Lani t. čas smo zrkli
še v tvoj obraz,
a letos nikjer te več ni.
Zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce.
Srce ljubeče v grobu zdaj spi.
nam pa rosijo se solze iz oči.*
(Gradnik)

V SPOMIN

11. marca bo minilo leto, polne bolečine in žalosti, naša draga
žena, mama in stara mama

Pavla Mörec

roj. Čmor
iz Moravskih Toplic

Mnogo prekratka so bila leta, ki smo jih preživel skupaj. Spomin nate, na tvojo ljubezen, do-
broto in plemenitost bo živel v naših srcih.

Hvala vsem, ki se je spominjate s cvetjem in prižiganjem sveč.

ŽALUJOČI: NJENI NAJDRAŽJI

ZAHVALA

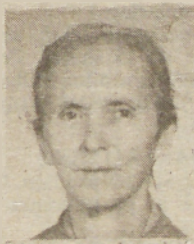
16. februarja 1986 nas je v 86. letu starosti za ved-
no zapustila naša draga mama, babica in prababi-
ca

Ljudmila Šadl

roj. Čahuk
s Cankove

Vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali cvetje in sočustvo-
vali z nami, iskrena hvala!

ŽALUJOČI: hčerke in sinovi z družinami

ZAHVALA

20. februarja nas je v 89 letu starosti zapustila naša dra-
ga mama, stara mama in prababica

Apolonija Kolmanič

iz M. Sobotne

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki
ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter vsem, ki ste
jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo medicinskemu in strežnemu osebju Doma oskrbovancev v
Rakičanu za vso skrb in nego, g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete
žalostinke.

ŽALUJOČI: OTROCI Z DRUŽINAMI

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša
draga žena, mama, tašča in stara mama

Marija Horvat

iz Velike Polane

Ob tem težkem trenutku se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem,
ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni prerani zadnji poti, ji darovali
cvetje in sočustvovali z nami v najtežjih trenutkih.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govor-
niku KS Štefanu Žerdinu za poslovilne besede ter kolektivom OŠ Miško Kranjec,
TOBAKA M. Sobota in Deloze iz Velike Polane.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Velika Polana, 17. februarja 1986

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO JO IMELI RADI

V SPOMIN

9. marca mineva žalostno leto, odkar je kruta usoda iztrgala od nas dragega moža, atija, sina, brata in zeta

Jožeta Špilaka

iz M. Sobote

Mnogo prerano je ugasnilo tvoje mlado življenje. Pogrešamo te! Hvala vsem, ki ste ga ohranili v svojih srcih.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti našega dragega moža, očeta in brata

Ignaca Tomca

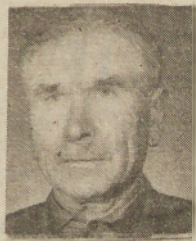
iz Lipe

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, ga obiskovali na njegovem domu, darovali vence in v druge dobrodelne namene in ga spremenili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, govorniku za besede slovesa in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, šopek rož mi prinesite in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

Štefan Banko

iz Sebeborca 120

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, posebno Feriju Banku in Feriju Zibriku, ki sta mu bila v pomoč ob vsakem času njegove težke bolezni, vsem sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala med. sestri Vidi Pirling, ki ga je v najtežjih trenutkih njegove bolezni negovala na domu.

Hvala g. duhovniku Balažicu, pevcem za žalostinke, predstavnici KS in GD Sebeborci za ganljive poslovilne besede.

Žalujoči: žena Marija, sin Štefan z ženo Emico in vnukinja Andreja

ZAHVALA

Praznina je v naših srcih, kajti tebe naša draga mama, babica in prababica

Marija Senčar

roj. Bertalanč iz Kroga

ni več med nami. Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste drago pokojnico pospremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebna hvala družini Karas ter družinama Alojza Fistra in Antona Fistra.

Iskrena hvala kolektivoma ZGEP Pomurski tisk tozđ Kartonaža in SDK M. Sobota, predstavnici KS za poslovilne besede, g. župniku za pogrebni obred in govor ter pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJENI

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je nenadoma, za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, stric in svak

Ferdinand Vrečič

frizerski mojster v pokou iz M. Sobote

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom, prijateljem, frizerski sekciji in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in šopke ali darovali za gradnjo bolnišnice, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Prisrčna hvala govornikom KS tov. Žaliku in predstavniku Obrtnega združenja tov. Žekšu za poslovilne besede ter tov. Mirku Sehnju za odigrano žalostinko.

Iskrena hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: TVOJI NAJDRAŽJI

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je v 8. letu starosti za vedno zapustil ljubi sinek, bratec in vnuk

Tonček Filipič

iz Radoslavec

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, posebno pa sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, darovali številne vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala kolektivu in pionirjem Osnovne šole Franc Belšak iz Bučkovec za pripravljeni pogrebni obred, poslovilne besede ob odprtem grobu, duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

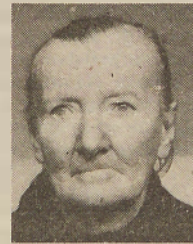
Žalujoči: atek in mama, bratca Robi in Boris, dedek in babica ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 94. letu starosti zapustila draga mama, babica, prababica, praprababica in sestra

Terezija Kozic

roj. Kerčmar iz Peskovec 3

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, botrini, sorodnikom in drugim sovaščanom, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali.

Iskrena hvala dr. Kiršnerju za obiske na domu, g. duhovniku Balažicu za pogrebni obred, domačim pevcem za odpete žalostinke, tov. Maruši za poslovilne besede ter vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

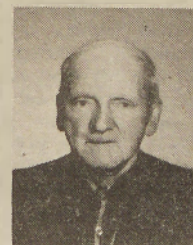
Žalujoči: hčerka Terezija, vnuk Jože z ženo Karolino, pravnuk Jožek, vnukinja Irma z družino, vnuk Ludvik z družino ter brata Karel in Janez z družinama

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa je po kratki bolezni v 82. letu zatisnil trudne oči naš dragi mož, oče, tast, stari oče in brat

Ivan Trplan

upokojeni čevljar iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala govorniku KS Turapolje, g. duhovniku za obred in pevcem za odpete žalostinke.

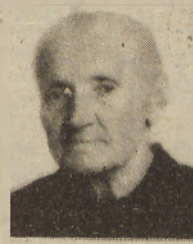
ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

Judite Sukič

iz Martinja 44

se zahvaljujemo vsem za darovano cvetje, poslovilne besede, govornikom in duhovniku za globoko izražene tolažilne besede in pevcem. Hvala tudi vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem.

Tiho in skromno, kot si živel, si odšla tja, kjer ni več trpljenja in ne bolečine, le večni mir.

Žalujoči: hčerka Ana, sinova Štefan in Jože z družinama, sestra Veronika ter bratje Peter, Štefan in Jože z družinami, vnuki Tadej, Jože, Marija in Lidija z družinami, vnuki iz Kanade ter pravnuki

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je tiho, kakor je živel, za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in dedek

Jože Zrim

iz Kuzme 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku za pogrebni obred, organistu, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS tov. Mariču za ganljive besede. Iskrena hvala vsem sovaščanom Kuzme in Doliča, ki ste nam priskočili na pomoč.

Vsem že enkrat — lepa hvala!

Kuzma, 21. februarja 1986

Žalujoči: žena Ana, hčerka Anica z možem Stankom, hčerke Marta, Neža, Irena in Marija z možmi, vnuka Kristjan, Zlatko, Mario, Andreja in Ervin

KOT

Gradili bodo vaški dom

Vas Kot sodi med manjša naselja v lendavski občini, vendar pa so vaščani dokaj aktivni — tako pri urejevanju komunalnih problemov kot v delovanju družbenopolitičnih organizacij. Pred nedavnim so se dogovorili, da bodo letos začeli graditi vaški dom, ki naj bi bil namenjen delovanju mladih, gasilcev in društev. Pripravljene imajo že načrte, vaščani pa bodo poleg denarnih sredstev prispevali tudi les za ostrežje in gramoz. Po predračunih bi gradnja vaškega doma stala 1,5 milijona dinarjev. Večji del sredstev bodo zbrali sami, nekaj pa bosta prispevali tudi občinska gasilska zveza in kulturna skupnost.

Jani D.

Letošnji februar je pokazal zobe

V noči od 27. na 28. februar so na Hidrometeorološki postaji v Rakičanu izmerili najnižjo temperaturo v letošnji zimi, saj se je živo srebro v termometru spustilo kar na minus 23 stopinj Celzija.

Niž topleje ni bilo v prejšnjih dveh nočeh, ko so namerili minus 22 oziroma minus 21 stopinj. Tako smo v Pomurju občutili pravo sibirsko zimo, ki se je nadaljevala tudi v jutranjih urah, pa tudi čez dan se ni kaj ogrelo. Zanimivo pa je, kot smo zvedeli na Hidrometeorološkem zavodu v Ljubljani, da letošnji februar niti ni rekordno mrzel. Prebivalce Murske Sobotice in njene okolice je še bolj zeblo 23. februarja leta 1929, ko se je temperatura spustila celo na 29,2 stopinje pod ničlo. Zelo

mrzlo je bilo tudi 16. februarja 1956, ko so namerili minus 28,6 stopinje Celzija, pa 2. februarja 1963, ko se je živo srebro spustilo na minus 26,2 stopinje, 15. februarja leta 1940 so namerili minus 26 stopinj, 1. februarja leta 1954 pa je bilo minus 23,4 stopinje.

Milan Jerše

DOGODEK V KRAJU

V Beltincih so zadnji dan februarja krajanom predstavili dvojne ne najbolj svežih novosti Pomurske založbe (obe sta bili že predstavljeni v Murski Soboti pred tedni) — dr. Jožeta Zadravca Ljudsko zdravilstvo v Prekmurju in Franca Novaka Slovar beltskega prekmurskega govora. Predstavitev so oplemenitili s petjem domačega moškega zbora.

O obeh knjižnih izdajah smo v našem listu že pisali, zato le nekaj besed o dogodku v Beltincih.

Kulturnoumetniško društvo, ki tovrstne dogodke organizira, je tudi tokrat poskrbelo za dobri dve uri prijetnosti. Dr. Zdravec je s svojim pripovedovanjem o ljudskem zdravilstvu in njegovi vrednosti v Prekmurju spodbudil prisotne tako, da niso le vpraševali, ampak sami dajali sodbe o tovrstnem zdravljenju in svojih izkušnjah.

Franca Novak, tudi iz Beltincev, ni doživel izdaje svojega slovarja, na predstavitev ni mogel priti tudi dr. Vilko Novak, njegov brat, ki je zbrano slovarsko gradivo uredil in strokovno dopolnil (zdaj pa, kot smo zvedeli, pripravljajo slovar književne prekmurskega jezika, zato pa je k prijetnemu pogovoru pripomogel tretji Novak — Peter, sin avtorja, ki je po očetovi smrti moral po stricvih navodilih delo dokončati. Delo pri slovarju ga je navdušilo.

GOSTILNA SINIC ZENKOVCI VABI 8. MARCA OB 19.

URI NA PLES

V SKAKOVCE.

IGRAL BO ANSAMBEL RANDEZ VOUS

VABLJENI!

Povejmo, da so lanskega januarja v Murski Soboti izmerili minus 24 stopinj. Čudno je le, da je letošnja zima pritisnila ravno ob koncu februarja, strokovnjaki pa so napovedali izboljšanje vremena v marcu.

NASLI SKUPNI JEZIK S KRAJANI IN ZDRUŽENIM DELOM

Končno prostor za shajanje mladih

Osnovna organizacija ZSMS Radenci je ena največjih v krajevnih skupnostih, saj bi se jih na sestankih lahko zbralo kar 300. Zaenkrat jih je aktivnih bolj malo, verjetno je vzrok za to tudi pomanjkanje primernega prostora za shajanje. Zato se jih je tudi na konferenci, ki so jo imeli konec februarja v Dijaškem domu v Radencih, zbralo le okrog petdeset. Pomembnejše pa je, da so se sestanka udeležili tudi predstavniki krajevne skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in največje organizacije združenega dela v tem kraju — Račenske.

Skraini čas je že bil, da se nekaj stori za radensko mladino, je bilo večkrat slišati. Samo volja mladih ni dovolj, če jim ni zagotovljeno najosnovnejše — prostor za shajanje. Začasno rešitev jim je ponudila krajevna skupnost, saj se bodo lahko dvakrat na teden sestajali v njihovih prostorih, ki pa za kaj drugega niso primerni. Želja mladih iz Radencev je, da bi ustanovili svoj Klub mladih. S pestrim programom dela bi pritegnili tudi večje število mladincev, ki v Radencih, čeprav le-ti slovijo doma in na tujem kot najlepši turistični kraj, niso našli prostora zase. Pomoč jim je obljubila tudi Radenska, saj bi bila ena od stavb, ki je v kratkem ne bodo več potrebovali, kar primerna za potrebe OO ZSMS.

Na konferenci so mladi izvolili tudi novega predsednika, za presenečenje pa so poskrbeli dijaki Srednje gostinske šole, ki so pripravili skromen banket, in na njem pokazali pridobljeno znanje.

bp

BELTINCI

Spet nekaj sredstev za bolnišnico

Na nedavni razširjeni seji beltskega kulturno-umetniškega društva so se med drugim pogovarjali o proslavi ob dnevu žena in o pripravi kulturne prireditve katere izkupiček bodo namenili za nadaljnjo izgradnjo kirurgije. Dogovorili so se, da bo prireditev 21. marca, v programu pa bodo sodelovale vse sekcije društva, mešani pevski zbor in pevke ljudskih pesmi.

Bogat kulturni program bodo pripravili tudi za 8. marec; sodelovali bodo malčki iz vrtca in učenci osnovne šole.

A. H.

OBNOVLJENI IN RAZŠIRJENI PROSTORI LJUBLJANSKE BANKE, POMURSKE BANKE, POSLOVNE ENOTE V GORNJI RADGONI

ZA BOLJŠE POSLOVANJE

V Gornji Radgoni so v petek, 28. februarja, odprli nov objekt v poslovni enoti Ljubljanske banke, Pomurske banke, v katerem

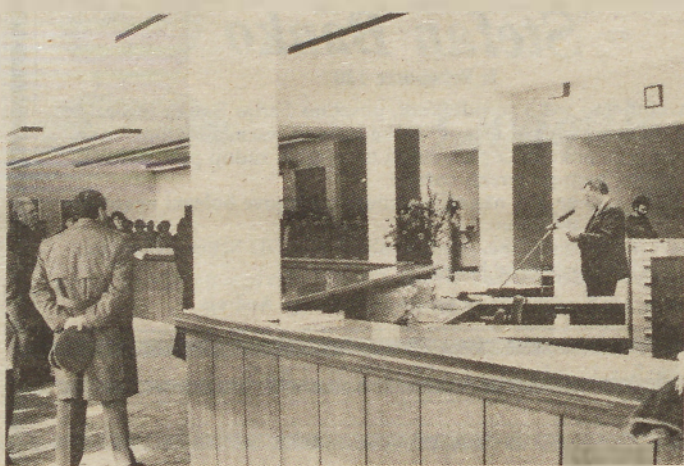
bodo lahko uspešneje opravljali bančne posle za potrebe članic in drugih naročnikov. Obnova in razširitev poslojpa pa omogočata

tudi boljše poslovanje z občani, saj bo odprtih več bančnih okenc.

Gradnja sta v največji meri podprli članici Radenska in Kmetijska zadruga Gornja Radgona, in čeprav so prejeli gradbeno dovoljenje še leta avgusta prejšnjega leta, nato pa je mariborski Projekt izdelal načrte, je Splošno gradbeno podjetje Pomurje (skupaj s kooperanti) pod nadzorstvom Zavoda za ekonomiko in urbanizem v zelo kratkem času končalo gradnjo. Pisarniška oprema, ki so jo izdelali v Obrtni zadrugi Prekmurka in v Stolu Kamnik je razporejena tako, da omogoča odprtje dodatnih bančnih okenc. Starih prostorov je 210, novih pa 334 kvadratnih metrov. Gradbena dela so stala okrog 52 milijonov dinarjev, oprema pa okrog 7 milijonov.

Novi, estetsko opremljeni prostori, so tudi gaterija v malem, saj krasijo stene dela priznanih pomurskih umetnikov Logarja, Hauka, Mesariča in Čerkeča.

B. Pečec

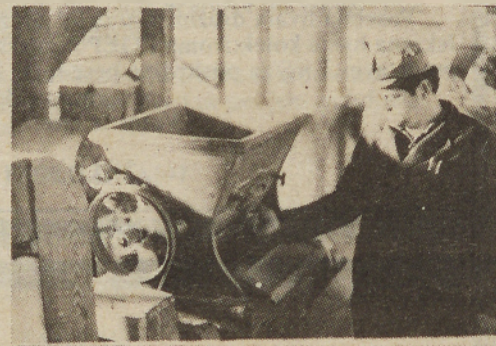
»Nove prostore smo si želeli že nekaj let tako uslužbenci kot tudi občani.« je dejal v svojem otvoritvenem govoru vodja poslovne enote Jože Rogan. Posnetek: bp

IZ OLJARNE IN MLINA

V zimskem času, posebno še v februarju, v mlinih ne meljejo zrna ampak bučnice. Delo je zanimivo in vtise vam posredujemo v sliki in besedi, nastali pa so v Forjaničevem mlinu v Dolnjih Slavečih. Lastnika mlina, ki je bil grajen 1925. leta, sta pravzaprav dva; ker je eden pokojni, ima drugi polovico v najemu in dela za dva, posebno zdaj, ko je bučno olje iskano.

Bučnice je treba najprej stehitati. Dnevno tako od 400 do 500 kilogramov bučnega semena, ki ga vozijo v mlin vaščani iz bližnje okolice Dolnjih Slaveč. Eden izmed treh na tem delu Goričkega je, zato dela v njem nikoli ne zmanjka. Merica za mlinarja — ta pa je 16 odstotkov od semena ali končnega izdelka.

Pri mletju bučnih semen v moko ima v slaveškem mlinu glavno besedo seveda mlinar — Herman Forjanič. Je sicer bolj redkobeseden, kar v mlinu ni čudno, saj se mora v njem govoriti vsaj dvakrat, ker hrup preglasa povedano.

V pražarni, ki je poseben del mlina, zmlete bučnice lastniki in tisti, ki jim pomagajo, pazljivo mešajo s »kencami«, da se ne prižgejo. Pri ceni, ki ga ima bučno olje (1500 do 1800 dinarjev za liter), bi bilo to zares škoda, pa tudi okusno je!

In navsezadnje najpomembnejši del postopka — ko priteče bučno olje in ga je treba prestreči v za to pripravljeno posodo. To počne Jože Škodlar iz Gornjih Slaveč, za katerega je delo v mlinu sezonsko opravilo, za lastnike bučnic pa zaključek dela v oljarni in mlinu.

Brigita Bavčar

Posnetki: Stefan Celec

ŽELEZNA ŽUPANIJA

NEMCI IMAJO ISTE PRAVICE

Poleg porabskih Slovencev in Hrvatov živijo v sosednji Železni županiji na Madžarskem tudi pripadniki nemške narodnosti. Ponekod so naseljeni celo v istih krajih — Slovenci in

nosti živijo v Železni županiji v okolici Monostra (Rabafüzes, Rónök, Dolnji Senik), poleg tega pa še v okolici Szombathelya (Pomoapat, Pernau, Vaskeresztes) in v Kőszegu. Položaj Nemcev je podoben kot ga imajo Slovenci in Hrvati, živijo pri nas. Imajo iste pravice in enake možnosti za razvoj. Zelo so delovni, in to sta ugotovila tudi partija in državno vodstvo. V Železni županiji sicer nimamo nobene gimnazije z nemškim učnim jezikom, toda na Madžarskem so tri, in sicer v Budimpešti, Baji in Pečuhu, kjer lahko otroci nadaljujejo šolanje v svojem maternem jeziku. Tudi v Kőszegu je en odelček z nemškim jezikom in otroci, ki bi radi naprej študirali nemščino, si lahko tam poglabljajo svoje znanje. Nemščino pa poučujejo na osnovnih šolah v Rabafüzesu, Monostru II, na Gornjem Seniku in Gornjem Čatarju ter v Kőszegu. Položaj nemškega jezika sicer ni najbolj zadovoljiv, ker v vaseh, kjer živijo Nemci, hitro napreduje asimilacija. Samo ena možnost je, da bi jezik ohranili, to je lahko samo z dvojezičnim poukom. Tako bi lahko otroci ohranjali in razvijali svoj materni jezik, ki se ga doma naučijo od staršev.

J. Graj

Nemci na Dolnjem Seniku, Hrvati in Nemci v okolici Szombathelya in Kőszegu. Kakšen je njihov položaj? Na kratko nam ga je opisala ena izmed aktivnih narodnostnih funkcionarjev iz vrst nemške narodnosti Magdalena Unger, sicer učiteljica na novi osnovni šoli v Monostru.

»Pripadniki nemške narod-

RADI BI REZERVAT

Na letnem občnem zboru so člani društva za varstvo in vzgojo ptic Slavček iz Beltincev ugotovili zadovoljivo aktivnost v minulem

letu in številne uspehe posameznih gojiteljev v sodelovanju na pomembnih razstavah ptic. Organizacijsko vključujejo tudi članke iz lendavske občine, sicer pa se je iz Slavčka razvilo samostojno društvo v Murski Soboti. Iz njihovega letnega poročila je potrebno omeniti še prizadevanje, ki je zajeto že v naslovu društva — varstvo ptic. Da bi zunanji pticam pomagali v zanje čedalje težjih življenjskih razmerah, zlasti pozimi, sodeluje društvo Slavček z osnovnimi šolama v Turinšču in Beltincih. Poleg vzgojnega dela z mladino se lotevajo tudi povsem konkretnih akcij — izdelave valilnic za posamezne vrste zunanjih ptic, izdelave krmilnic in priprave ptičje piče za zimski čas.

Novost v delu društva je priprava vzgojno zabavne prireditve ptičje gostitvanje, ki je bila letos prvič, in pomeni tudi enega izmed virov dohodka za čedalje večje stroške društva. Pri teh jim precej pomaga krajevna skupnost, ki jim je zagotovila dobre prostore. V razpravi so dognali, da bodo stroške delovanja dokaj zmanjšali, če se bodo tesneje povezali z društvi za varstvo in vzgojo ptic v okolici, obenem pa se nadejajo tudi boljših gojitvenih rezultatov.

Iz dokaj obsežnega letnega delovnega načrta omenjamo poskus organizacije rezervata za zunanje ptice. V ta namen so že zaprosili KG Rakičan za manjši gozdiček med Beltinci in Gančani.

J. Š.

S posluhom za modo

V Beltinci, ki zaposluje 411 ljudi, imajo vedno posluh za ponudbo in s tem večjo prodajo svojih izjemnih pletenih izdelkov vedno širšemu krogu kupcev. Poleg modnih revij za krajane, predvsem pa za jubilarne med zaposlenimi v tem Rašičinem tozdu, so se odločili za nov propagandni pristop — za naročila izbranih modelov po katalogu. Po besedah direktorja Fete Ismajloviča so se za tak način prodaje, ki je drugod po svetu že zelo priljubljen, odločili v težnji, da bi zadovoljili tudi tiste kupce, ki med ponujenimi modeli v trgovini ne najdejo pravega. Če na primer ne ustreza številka, barva ali kolekcijski model, katerih je v tej specializirani prodajalni v zadnjem času vedno več. Iz kataloga, ki bo na vpogled, bo moč izbrati željeni model in ga naročiti ter v

nekaj dneh tudi kupiti. O tem, da je izbira velika in kakovost Rašičinih pletenin zanjame, ni potrebno posebej pisati. Dodati pa le, da je bila Rašičina kolekcija pletenin na minulem Sejmu mode 86 v Ljubljani med najboljšimi, njihova modna kreatorka Nataša Mandelj je dobila posebno priznanje za ženski program na sarajevskem sejmu Tekstil-moda-lepota, za celotno postavitev pa zlato Biljano.

Pred bližnjim dnevom žena se v Beltinci, ki je pretežno ženski delovni kolektiv, pripravljajo na kulturno proslavitev tega praznika, obenem razmišljajo o tem, kako bi tudi v prihodnje prireditve popestrili s prikazi svojih modelov, pri čemer se angažirajo predvsem mladi, ob pomoči Osnovne šole 17. oktobra in krajanov Beltincev.

B. Bavčar

idatno listo DPZ

Idatno listo DPZ (Društvo za varstvo in vzgojo ptic) je bilo objavljeno v letnem obnem zboru društva za varstvo in vzgojo ptic Slavček iz Beltincev ugotovili zadovoljivo aktivnost v minulem letu in številne uspehe posameznih gojiteljev v sodelovanju na pomembnih razstavah ptic. Organizacijsko vključujejo tudi članke iz lendavske občine, sicer pa se je iz Slavčka razvilo samostojno društvo v Murski Soboti. Iz njihovega letnega poročila je potrebno omeniti še prizadevanje, ki je zajeto že v naslovu društva — varstvo ptic. Da bi zunanji pticam pomagali v zanje čedalje težjih življenjskih razmerah, zlasti pozimi, sodeluje društvo Slavček z osnovnimi šolama v Turinšču in Beltincih. Poleg vzgojnega dela z mladino se lotevajo tudi povsem konkretnih akcij — izdelave valilnic za posamezne vrste zunanjih ptic, izdelave krmilnic in priprave ptičje piče za zimski čas.

MADE IN VESTNIK

In še močni kandidati za vodstva skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. (Vestnik št. 8, str. 3 v članku Potrdili kandidato listo DPZ)